

וְאָמַרְתֶּם בַּיּוֹם הַהוּא הוֹדוּ לֵה' קְרָאוּ בְשֵׁמוֹ הוֹדִיעוּ
 בְּעַמִּים עֲלִילוֹתָיו. בְּהוּא זְמַנָּא כְּתִיב, (זכריה יד) וְהָיָה יי'
 לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יי' אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד.
 וְכְתִיב (תהלים קכו) אִזּוּ יִמְלֹא שְׁחוֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה, אִזּוּ
 יֵאמְרוּ בַגּוֹיִם הַגְּדִיל יי' לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהִים.
 בְּרוּךְ יי' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן יִמְלֹךְ יי' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

פְּרֻשַׁת הָאֲזִינוּ

(דברים לב) הָאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֲדַבְּרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אֲמַרִי פִי,
 רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (שיר השירים ה) פָּתַחְתִּי אָנִי לְדוֹדִי וְדוֹדִי
 חָמַק עָבַר וְגו', בְּקִשְׁתִּיהוּ וְלֹא מְצָאתִיהוּ קְרָאתִיו וְלֹא
 עָנָנִי. מַה כְּתִיב לְעֵילָא. אָנִי יִשְׁנָה וְלִבִּי עַר וְגו'. אָנִי
 יִשְׁנָה, אָמְרָה כְּנֹסֶת יִשְׂרָאֵל. אָנִי יִשְׁנָה, מִפְּקוּדֵי
 אֲוִרֵייתָא, בְּזְמַנָּא דְאֲזִילְנָא בְּמַדְבָּרָא. וְלִבִּי עַר, לְאֵעֲלָא
 לְאַרְעָא, לְמַעַבְדַּ לְהוּ (נימוסין) דְהָא כָּל פְּקוּדֵי אֲוִרֵייתָא
 בְּאַרְעָא מְשַׁתְּכִינן. קוּל יוֹדֵי דוֹפֵק, דָּא מִשָּׁה. דְאוּכַח
 לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּכַמָּה וַיְפֹחִין, (דף 971 ע"ב) בְּכַמָּה קְטָטִין.
 דְכְּתִיב, (דברים א) אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים וְגו', (דברים ט) מִמָּרִים הֵייתֶם
 וְגו'. (דברים ט) וּבַחֹרֵב הִקְצַפְתֶּם וְגו'. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שיר

השירים ה) דוֹפֵק.

וְעַם כָּל דָּא דְמִשָּׁה אוּכַח לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל, בְּרַחֲמֵימוֹתָא הוּוּ

כָּל מְלוֹי, דְּכָתִיב, (דברים ז) כִּי עִם קְדוֹשׁ אַתָּה לַיְי אֱלֹהֶיךָ.
 וּבְךָ בָחַר יְי אֱלֹהֶיךָ לְהִיּוֹת לוֹ לְעַם וְגו' (דברים יד) בְּנִים
 אַתֶּם לַיְי אֱלֹהֵיכֶם (דברים ד) וְאַתֶּם הִדְבַּקִּים בַּיְי. וְעַל דָּא
 (דברים כז) וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְי אֱלֹהֶיךָ. (דברים ז) כִּי מֵאֲהַבְתָּ יְי
 אֶתְכֶם. הֲדָא הוּא דְכָתִיב, (שיר השירים ה) פִּתְחֵי לִי אַחֻתִּי

רְעִיתִי

מַה כְּתִיב. (שם) קָמַתִּי אֲנִי לְפִתּוּחַ לְדוּדֵי, אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל
 בְּעוֹד דִּהְוִינָן זְמִינִין לְמִיעַל לְאַרְעָא, וְלִקְבֹּלָא אִינוּן
 פְּקוּדֵי אֹרִייתָא עַל יְדוּי דְּמִשָּׁה. מַה כְּתִיב, (שם) וְדוּדֵי
 חִמְק עָבַר. דְּכָתִיב, (דברים לד) וַיִּמַּת שָׁם מִשָּׁה עֶבֶד יְי.
 בְּקִשְׁתִּיהוּ וְלֹא מִצָּאֲתִיהוּ, דְּכָתִיב וְלֹא קָם נְבִיא עוֹד
 בְּיִשְׂרָאֵל כְּמִשָּׁה. קָרְאֲתִיו וְלֹא עָנְנִי, דְּלֹא הָוּה דָּרָא
 כְּדָרָא דְּמִשָּׁה, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שָׁמַע לְקִלְיָהוּן, וְעֶבֶד
 לָהּ נִסִּין וְנִימוּסִין, כְּמָה דְּעֶבֶד עַל יְדוּי.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, קָמַתִּי אֲנִי לְפִתּוּחַ לְדוּדֵי, דָּא קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא בְּיוֹמוֹי דְּמִשָּׁה, דְּכָל יוֹמוֹי לֹא בַּעַ
 דְּמִלְאַכָּא וְשְׁלִיחָא לְדַבְּרָא עִמִּיהּ, דְּכָתִיב, (שמות לג) אִם אֵין
 פְּנִיךָ הוֹלְכִים וְגו'. זַפָּאָה חוֹלְקִיָּה דְּמִשָּׁה, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא אֶסְתַּכֶּם לְרַעוּתִיהּ. וְדוּדֵי חִמְק עָבַר, בְּיוֹמוֹי דִּיהוֹשֻׁעַ,
 דְּכָתִיב, (יהושע ה) לֹא כִי אֲנִי שׂוֹר צָבָא יְי.

תָּא חַזִּי, מִשָּׁה הָוּה שָׁמַע קָלָא קְדִישָׁא דְּמִלְכָּא עֲלָאָה,

וְלֹא אֶזְדַּעְזַע, וְכָל שָׁפָן מִלְּאֲכָא, דְּלֹא בַּעַא (וְלֹא קבליה). בְּתַר דְּשָׁכִיב מַה כְּתִיב. וַיֹּאמֶר לֹא כִּי אֲנִי שֵׁר צָבֹא יִי'. וְכִתִּיב (שם) וַיִּפֹּל יְהוֹשֻׁעַ אֶל פְּנֵי אֶרֶצָה. עֵתָה בָּאתִי, בְּיוֹמוֹי דְּמִשָּׁה רַבָּךְ אֲתִינָא, וְלֹא קִבְלָנִי. בֵּיהּ שַׁעֲתָא, יָדְעוּ יִשְׂרָאֵל שְׁבַחָא דְּמִשָּׁה. בְּהֵוֹא זְמַנָּא בָּעוּ יִשְׂרָאֵל לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא אֶזְדַּמְן לְהוּ הָכִי כְּיוֹמוֹי דְּמִשָּׁה, הֲדָא הוּא דְּכִתִּיב בְּקִשְׁתֵּיהּ וְלֹא מִצָּאתִיהּ וְגו'.

(דברים לב) הָאֶזְיִנוּ הַשָּׁמַיִם וְאֲדַבְּרָה, רַבִּי חֵיִיא אָמַר, זָכָאָה חוֹלְקִיָּה דְּמִשָּׁה, יִתִּיר מִכָּל נְבִיאֵי עֲלָמָא.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב (ישעיה א) שָׁמְעוּ שָׁמַיִם וְהֶאֱזִינִי אֶרֶץ כִּי יִי דִּבֵּר. שָׁמְעוּ שָׁמַיִם, יִשְׁעִיָּה דִּהוּה יִתִּיר רְחִיקָא מִמְּלַכָּא, כְּתִיב שָׁמְעוּ שָׁמַיִם. מִשָּׁה דִּהוּה יִתִּיר קָרִיב לְמִלְכָּא, כְּתִיב הָאֶזְיִנוּ הַשָּׁמַיִם.

תָּאנָא, בְּהֵוֹא זְמַנָּא דְּאָמַר יִשְׁעִיָּהוּ שָׁמְעוּ שָׁמַיִם וְהֶאֱזִינִי אֶרֶץ. כְּמַה גְּרַדִּינִי טְהִירִין אֶזְדַּמְנוּ לְתַבְרָא רִישִׁיָּה, נְפָקָא קָלָא וְאָמַר, מֵאֵן הוּא דִּין דְּבַעֵי לְאַרְעֵשָׁא עֲלָמִין. עַד דְּפִתַּח וְאָמַר, לָאוּ אָנָּא, וְלָאוּ דִּידִי, אֵלָא כִּי יִי דִּבֵּר, וְלָאוּ אָנָּא. בְּמִשָּׁה מַה כְּתִיב. הָאֶזְיִנוּ הַשָּׁמַיִם וְאֲדַבְּרָה, אָנָּא וְלֹא אַחֲרָא. וְאֲדַבְּרָה בְּלֹא דְחִילוּ. וְתִשְׁמַע הָאֶרֶץ אֲמַרִי כִּי, וְלֹא מֵאַחֲרָא. זָכָאָה חוֹלְקִיָּה. אָמַר רַבִּי אַבָּא, בְּאַתּוּן גְּלִיפִן דְּרַבִּי אֶלְעָזָר,

הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֲדַבְּרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ, הֲכֵא אֶתְרַמִּיז
שָׁמָּא קְדִישָׁא עֲלָאָה.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, תּוּ מַה בֵּין מֹשֶׁה לִישְׁעֵיהוּ. מֹשֶׁה אָמַר
הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם, הַשָּׁמַיִם, שָׁמַיִם עֲלָאִין, אֵינּוּן
דְּאֶשְׁתְּמוּדְעֵן, דְּאֶקְרוּן שָׁמָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְתִשְׁמַע
הָאָרֶץ, אָרֶץ עֲלָאָה, הֵיא דְאֶשְׁתְּמוּדְעָא, וְאִיהִי אָרֶץ
הַחַיִּים. בִּישְׁעֵיהּ כְּתִיב, שָׁמְעוּ שָׁמַיִם וְלֹא הַשָּׁמַיִם. הַאֲזִינִי
אָרֶץ, וְלֹא הָאָרֶץ. וְאֵינּוּן שָׁמַיִם וְאָרֶץ תַּתְּאִין. וְעַם כָּל
דָּא, בְּעוּ לְאֶעֱנֶשָׂא לֵיהּ, עַד דְּאָמַר כִּי יִי דְבֵר, וְלֹא
אָנָּא. וּמֹשֶׁה אָמַר כּוּלֵי הַאי, דְּכְתִיב הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם
וְאֲדַבְּרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אֲמַרִי פִי.

רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) כְּתֻפוּחַ בְּעֵצֵי הַיַּעַר וְגו'.
זַכָּאָה חוּלְקִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל מִכָּל עַמִּין עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים
וּמְזֻלוֹת, דְּהָא כָּל שָׂאָר עַמִּין אֶתְיְהִיבוּ לְרַבְרְבָן מְמַנָּן,
בְּשִׁלְטְנוֹתָא עֲלֵיהוּ. וְיִשְׂרָאֵל קְדִישִׁין, זַכָּאָה חוּלְקִיהוֹן
בְּעֶלְמָא דִּין וּבְעֶלְמָא דְּאֶתִי, דְּלֹא יְהֵב לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא לֹא לְמִלְאָכָא, וְלֹא לְשִׁלְיָטָא אַחְרָא, אֶלָּא הוּא אֶחָיד
לוֹן לְחוּלְקִיהּ, הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב כִּי חִלַּק יִי עַמּוֹ. וְכְתִיב,
(תְּהִלִּים קל"ה) כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה. כְּתֻפוּחַ בְּעֵצֵי הַיַּעַר, מַה
תְּפוּחַ מִתְּפָרְשָׁא בְּגוּוֹנוֹי, עַל כָּל שָׂאָר אֵילָנֵי חֻקְלָא, כִּף
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִתְּפָרֵשׁ וְאֶתְרָשִׁים עַל כָּל חֵילִין

עֲלֵאִין וְתַתְּאִין, בְּגִין כֶּךָ (ישעיה מח) יִי' צְבָאוֹת שְׁמוֹ, אוֹת
הוּא בְּכָל חֵילָא דְלַעִילָא.

תָּא חַוִּי, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּתַפוּחַ, דְּאִית בֵּיה תְּלַת
גְּוֹוִינִין. כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל כְּשׁוֹשְׁנָה. מֵאן שׁוֹשְׁנָה. אָמַר
רַבִּי אַבָּא, שׁוֹשְׁנָה סֶתֶם, שׁוֹשְׁנָה דְּאֶתְכַלִּילַת בְּשִׁית
טְרַפִּי, שׁוֹשְׁנָה דָּא גְּוֹוִינִיה חַוּוּר וְסוּמְקָא. וְכֹלָא הוּא תְּרִין
גְּוֹוִינִי, סוּמְקָא וְחַוּוּר, הֵכִי כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.

קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּתַפוּחַ, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל כְּשׁוֹשְׁנָה.
דְּהֵכִי אָמְרָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, (שיר השירים ח) תַּחַת
הַתַּפוּחַ עוֹרְרַתִּיךָ. תַּחַת הַתַּפוּחַ (דף 97"ו ע"א) בְּאֵן אֲתַר הִיא.
אֵלָא אֵלִין אֲבַהֲתִין דְּאֲמַרְן. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, דָּא יוֹבְלָא.
רַבִּי אַבָּא אָמַר, כֹּלָא שְׁפִיר, אֵלָא אֵלִין אֲבַהֲן דְּקַאֲמַרְן,
אֵלִין אֵינּוּן ג' גְּוֹוִינִי, דְּמִתְחַבְּרִין בְּתַפוּחַ.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, בְּאֵן אֲתַר אֶתְכַלִּילַת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
בְּשׁוֹשְׁנָה. בְּאֵינּוּן נְשִׁיקִין דְּרַחֲמִימוּתָא, דְּאֶתְדַבְּקַת
בְּמִלְכָּא עֲלָאָה, נְטִלָה תְּרִי שׁוֹשְׁנִים, כְּמָה דְּאֶתְ אָמַר (שיר
השירים ה) שְׁפֹתוֹתָיו שׁוֹשְׁנִים. וּבְגִין כֶּךָ אָמְרָה כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל, (שם א) יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ. (כְּמָה דְּאֶתְ אָמַר (בראשית מא)
וְעַל פִּיךָ יִשָּׁק כָּל עַמִּי) בְּגִין דְּאֶתְכַלִּילַת בְּשׁוֹשְׁנִים, בְּתַרִּי
שְׁפוּוֹן דִּילִיָּה.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁמִים אֲקַרִּי. וּבְגִין

דְּאֶקְרִי שָׁמַיִם, כָּל אֵינֹון רְקִיעֵין דְּאֶתְכִלְיִין בְּשָׁמַא דָּא,
 (ס"א שְׁבַעַה אֵינֹון דְּכַד מִתְחַבְּרִין וְכוּ') כִּד מִתְחַבְּרִין כְּחֻדָּא, אֶקְרוּ שָׁמַיִם,
 וְאֶקְרוּ שָׁמַא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. מֵאן אֵינֹון רְקִיעֵין.
 שְׁבַעַה אֵינֹון.

כְּמָה דְּתַנִּינֵן, וִילֹון, רְקִיעַ, שְׁחָקִים, זְבוּל, מְעוֹן, מְכוּן,
 עֲרָבוֹת. וּבְאֲגָדָתָא דְּבִי רַב הַמְּנוּנָא סָבָא, הָכִי
 תַּנִּינֵן. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, הָנִי בְּרִייתִי דְּבִי רַב הַמְּנוּנָא סָבָא
 הָכִי, וְסָגִיאִין אֵינֹון בְּכָל הָנִי גְּוֹוִי. כְּמָה דְּתַנִּינֵן, אָמַר
 רַבִּי שְׁמַעוֹן, תַּנִּינֵן בְּאֵינֹון בְּרִייתִי, (ס"א דְּלִבְר) דְּלִגְבֵי דְּכָל
 הָנִי שְׁבַעִין כְּתָרִין דְּמִלְכָּא. לְקַבְּלִיהוֹן שְׁוִיִין ז' רְקִיעֵין,
 ז' כְּכַבֵּיא דְּרַהֲטִין וְאֶזְלִין, וְקָרִי לֹון שְׁמָהן בְּשָׁמָהן. וְאַף
 עַל גַּב דְּשְׁוִיִין כְּלָהוּ כְּסָאֵי דְּרְקִיעֵין, דְּשְׁבַעַה כְּכַבֵּיא,
 שְׁבַתָּאֵי, צְדָקָא, מְאָדִים, חֲמָה, נוּגָה, כּוּכָב, לְבָנָה. וְשׁוֹיִן
 אֶלִין לְקַבֵּיל אֶלִין, בְּכַסּוּיָא דְּמִלִין. לְגַבֵּי אֵינֹון דְּכְתִיב,
 (ישעיה מז) יַעֲמְדוּ נָא וַיּוֹשִׁיעוּךָ הוֹבְרֵי שָׁמַיִם הַחֹזִים
 בְּכַכְּבִים. כְּלָהוּ מִלִין מִתְכַּסִּיין, וְאַף עַל גַּב דְּלָאוּ אוֹרְחֵי
 דְּאוֹרֵיתָא. וְאַנֵן בְּתַר אוֹרְחִין דְּאוֹרֵיתָא קָא אֶזְלִינֵן,
 כְּמָה דְּכְתִיב, (בראשית כו) וַיִּקְרָא לָהֶן שְׁמוֹת כְּשֵׁמוֹת אֲשֶׁר
 קָרָא לָהֶן אָבִיו, כְּמָה דְּמִלִיל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֶזְלִינֵן,
 וּבְהַדִּיָּה אֶזְלִינֵן, כְּמָה דְּכְתִיב, (דברים כח) וְהִלַכְתָּ בְּדַרְכֵיו.
 אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, פְּשִׁיטִין מִלִין אֶלִין לְגַבֵּי חַבְרֵיא,

וְאִשְׁתְּמוּדְעָן מְלִי בְּהוּ, וְאִף עַל גַּב דְּאִתְּכַפְּיִין. אָמַר לִיה
וְהָכִי תִנּוּן, כְּמָה דְּאָמַר רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַבִּי חֵיִיא לְקַמָּן.
וְהָכִי אוֹלִיפְנָא מְאִינוּן בְּרִייתִי, דִּתְנָא בְּיוֹמוֹי דְּשְׁלֹמָה
מֶלֶכָא, קִיִּימָא סִיְהָרָא בְּאִשְׁלָמוּתָא, וּבְאַתְרִין סְגִיִּיאִין
אִשְׁתְּמוּדְעָן מְלִי דְּאִינוּן בְּרִייתִי.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָרִימִית יְדֵי בְּצִלוֹ לְקַדִּישָׁא עֲלָאָה,
דְּמִלִּין אֲלִין אֲתַגְּלִיאוּ עַל יְדֵי, בְּהַהוּא עֲלִמָא,
כְּמָה דְּאִתְּכַפְּיאוּ בְּלִבָּאִי. וְלִית אָנּוּן בְּאִינוּן אָרְחִין דְּאִינוּן
בְּרִייתִי, אוֹרְחֵי דְּאוֹרִיתָא נְקֻטִּינוּן.

תַּאנָּא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵאן לָךְ רַב בְּחַכְמַתָּא כְּדוּד
מֶלֶכָא, וְשְׁלֹמָה מֶלֶכָא בְּרִיָּה, בְּהַאי כְּתָרָא
דְּאִשְׁתְּמוּדַע בְּבְרִייתִי אֲלִין. וְסִיְהָרָא קְרִיָּיה דְּיוּד מֶלֶכָא
צְדָק, דְּהָא דִּילִיָּה הוּא, דְּכַתִּיב, (תהלים קיח) פִּתְחוּ לִי שַׁעְרֵי
צְדָק אָבָא בָּם אוֹדָה יְהוָה. שְׁלֹמָה מֶלֶכָא הָכִי נָמִי, וְאִיהוּ
אֲתַקְרִי צְדָק, וְשִׁמְשָׂא דְּאֲתַקְרִי בְּבְרִייתִי בְּרִית, אִיהוּ
אֲקָרִי מִשְׁפָּט. וְאִינוּן כְּרִסִּי יְקָרָא דְּמֶלֶכָא, דְּכַתִּיב, (תהלים
פס) צְדָק וּמִשְׁפָּט מְכוּן כְּסֹאף. צְדִיק וְצְדָק הָכִי נָמִי בְּחַד
דְּרָגָא הוּו. תַּאנָּא, ז' כְּתָרִין אוֹקְמוּהָ, תְּשַׁעָּה אֲקָרוּן.
וְאִפִּילוּ בְּאִינוּן בְּרִייתִי, שְׁבַעָּה רְקִיעִין אִינוּן תְּשַׁעָּה הוּו.
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, עַד אִימְתִּי יְקָרוּן חֲבַרְיָא בְּהַנִּי מְלִין.
הָא אָנּוּן בְּתַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזִלִּינוּן, וְאָנּוּן יְדַעִי

מְלִין, וְהָא אֲתַגְלִי עַל יְדֵן מְלָה דָא, מַה דְּלָא אֲתַגְלִי
 לְקַדְמָאִי. מִכָּאן וּלְהֶלְאָה, כָּל אֲיִנוּן מְלִין, וְכָל אֲיִנוּן
 בְּרִייתִי, סְלִיקוּ לְהוּ לְאֲיִנוּן דְּלָא עָאלוּ וְנִפְקוּ, וּבְנִיהוּן
 אֲתִיין לְשִׁאֲלָא. וְכֹד יִשְׁאֲלוּן, יִמְרוּן חֲבַרְיָא, וְוִי לְדָרָא
 דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי אֲסַתְלִיק מִנִּיהּ. אָבֵל תָּא חֲזִי מִכָּאן
 וּלְהֶלְאָה, לָא יְהָא דְרָא כְּדָרָא דָא, וְלָא אֲוִרִיתָא אֲתַגְלִי
 עַל חֲבַרְיָא.

תָּא חֲזִי, דְרָא בְּתַרְאָה דְנִפְקוּ מִמְצָרִים, יִדְעוּ כְּלָא, דְהָא
 מִשָּׁה גְלִי לֹון כָּל אֲיִנוּן מ' שְׁנִין דִּהוּוּ בְּמַדְבְּרָא, כְּמַה
 דְּאֲמִינָא. תָּאנָא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְאִף מִשָּׁה לָא גְלִי דָא,
 אֲלָא בְּהֵהוּא יוֹמָא דִּהוּוּ סְלִיק מִן עֲלָמָא, דְכְּתִיב, (דברים
לא) בֶּן מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אָנֹכִי הַיּוֹם, בְּהֵהוּא יוֹמָא מִמֶּשׁ,
 וְעַם כָּל דָּא לָא אָמַר, עַד דִּיִּהְבּוּ לִיָּה רְשׁוּתָא. דְכְּתִיב,
(שם) וְעַתָּה פָּתְבוּ לָכֶם אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת. וְכֹד גְלִי, לָא
 אָמַר הָאֲזִינוּ יִשְׂרָאֵל, אֲלָא הָאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתִיב אֶת הַשִּׁירָה, וְכִי שִׁירָה אֲקָרִי. אָמַר
 רַבִּי יִצְחָק שִׁירָה וְדָאִי, מַה (דף רפ"ז ע"ב) שִׁירָה אֲתַמְשְׁכָא
 בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ מֵעִילָא לְתַתָּא, אוּף הָכִי מְלִין אֲלִין
 אֲתַמְשְׁכֵן בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ מֵעִילָא לְתַתָּא, וּבְגִין כֶּךָ אָמַר
 מִשָּׁה שִׁירָה.

תָּא חֲזִי, כּוּלִי הָאִי אָמַר מִשָּׁה, וְקָרָא לְעֵלְאִין, עַד לָא

יִימָא מְלָה, דְּכַתִּיב הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם. יַעְרוֹף פַּמָּטָר וְגו'.
 וְכָל כֶּן לְמָה. מְשׁוּם כִּי שֵׁם יי' אֶקְרָא. עַד דְּיִימָא מְלָה,
 אֲרַעִישׁ כִּלְהוּ עֲלִמִין.

תָּאנָא בְּהֵיא שַׁעְתָּא דְּאִמְר מֹשֶׁה הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם
 וְאִדְבְּרָה, אֲתַרְגִּישׁוּ עֲלִמִין. נִפְק קָלָא וְאִמְר,
 מֹשֶׁה מֹשֶׁה, אִמְאִי אַתְּ מַרְעִישׁ עֲלִמָא כִּלָּא. אַתְּ בְּרִיה
 דְּבַר נָשׁ, וּבְגִינְךָ אֲתַרְגִּישׁ עֲלִמָא. פְּתַח וְאִמְר, כִּי שֵׁם יי'
 אֶקְרָא. בְּהֵיא שַׁעְתָּא אֲשַׁתְּקוּ, וְאַצִּיתוּ מִלּוּי.

השלמה מההשמטות (סימן י"ח)

תָּנוּ רַבָּנֵן, כְּשִׁחְלָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי. עָאלוּ קַמִּיה
 ר' פִּנְחָס, וְר' חִיָּיא, וְר' אֲבָהוּ. אָמְרוּ לוּ, מֵאֵן
 קִיִּימָא דְּעֲלִמָא, שְׂכִיב. אָמַר לוֹן, לָא בִּי דִינָא
 דְּלַעִילָא מְעִינִין בְּדִינָאִי, דִּהָא אָנָא חֲזָאִי דְּלִית אָנָא
 מְתִייהִיב לְמִלְאָכָא וְלִדְיִינָא דְּלַעִילָא. דִּהָא לָאו
 כְּשָׂאָר בְּנֵי נְשָׂא. אָלָא הָאִי דִינָא דִּילִי, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא דְּיִינֵיה, וְלָא בִּי דִינֵיה. וְהֵינּוּ דְּאִמְר דְּוֹד,
 בְּבַעוּתִיה קַמִּיה (תהלים מג) שְׁפִטְנֵי אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבִי.
 וְכֵן שְׁלֵמָה אָמַר, (מלכים א ח) לַעֲשׂוֹת מְשֻׁפֵּט עֲבָדוּ, הוּא
 בְּלַחֲדוּי, וְלָא אַחֲרָא.

דִּהָא תָּנֵן (תנינן), כְּשִׁהָאָדָם שְׂכִיב, בִּי דִינָא דְּלַעִילָא
 מִסְתַּכְּלִין בְּדִינּוּי, אִית מְנַהוֹן דְּנִטָּאן לְכַף זְכוּת,

דְּאַחֲזִיין זְכוּתָא דְּבַר נֶשׁ, וְאִית מְנַהוֹן דְּנִטְאן לְכַף
 חוּבָה, דְּאַחֲזִיין חוּבָה דְּבַר נֶשׁ. וְלֹא נִפְיֵק אִינִישׁ מִן
 דִּינָא, כְּמָה דִּהוּה בְּעֵי.

אַבְל מֵאן דְּדָאִין לִיָּה מְלֻכָּא עֵילָאָה, דְּשְׁלִיט עַל
 כּוּלָּא, הוּא טַב, וְלֹא יִכִּיל אִינִישׁ לְמַהוּי בְּהַהוּא
 דִּינָא, בַּר טַב. מְאִי טַעֲמָא, דִּהָא תַּנּוּן, מְכִילוּי דְּמְלֻכָּא
 עֵילָאָה, נְטִי לְזְכוּתָא תְּדִיר, וְהוּא כּוּלִיָּה צַד
 דְּמַהִימְנוּתָא, וּבִידּוֹ לְשִׁבְקָא לְחֻטְאִין וְחוּבִין, הֲדָא הוּא
 דְּכִתִּיב, (תהלים קל) כִּי עֲמַךְ הִסְלִיחָה וְגו', וְלֹא עִם אַחֵר.
 וּבִגִּין כֶּךָ בְּעֵינָא קַמִּיָּה דִּהוּא (יְהֵא) יְדִין דִּינָאִי, וְאַנָּא
 אֶעִיל תְּלִיסַר אַבְבֵי לְעֵלְמָא דְּאֲתִי, דְּלֹא אֶעְבְּרוּ
 לֹון בַּר אַבְהָתָא, וְלֹא יְהֵא מֵאן דִּימְחִי בִּידֵי, וְעוּד דְּלֹא
 אֲתַבַּע רְשׁוּתָא מְנַהוֹן.

אֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן מְלָה, וְחֲמוּ בֵי מַרְעִיָּה, דְּלֹא הָוָה
 תַּמְן. תְּוֹהוּ, וְלֹא (תוהו) יִכִּיל חַד מְנַהוֹן לְמַלְלָא
 בְּפּוּמִיָּה, מְדַחִילוּ רַבָּה דִּהָוָה עֲלִיהוֹן. עַד דִּהוּוּ יְתַבִּין,
 סְלִיק לֹון רִיחִין דְּבוּסְמִי סַגִּיאִין, וְכָל חַד וְחַד מְנַהוֹן
 אֲתִיִּישׁב, עַד דְּחֲמוּ לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, וְהָוָה מְמַלְל מְלִין,
 וְלֹא הָוָה חֲמָאן אַחֲרָן בַּר מִינִיָּה. לְבַתַּר עֵידָן, אֲמַר לֹון
 רַבִּי שְׁמַעוֹן, חֲמִיתוֹן מִיָּדִי. אֲמַר לִיָּה ר' פְּנַחֶס, לֹא.
 אֲלֹא כּוּלְנָא תְּוֹהִין עַל דְּלֹא חֲמִינָא לְךָ בְּבִי מַרְעַךְ זְמַן

רַב. וְכֵד חֲמִינָא לָךְ סָלִיק לָן רִיחִין דְּבוּסְמִין דְּגִנְתָּא
 דְּעֵדָן, וְשִׁמְעֵנָא קִלְךָ מְמַלְל, וְלֹא יִדְעֵנָא מָאן מְמַלְל
 עִמָּךְ. אָמַר לוֹן, וְלֹא שְׁמַעְתוֹן מְלָה אוֹחַרְנָא בַר מְדִידִי.
 אָמְרוּ לָאוּ. אָמַר לוֹן, לִית אַתוֹן חֲזִיין לְמַחְמֵי סִבַּר
 אַפִּין דְּעֵתִיק יוּמִין.

אָמַר לוֹן, אֵימָא לְכוּ מְלָה, תּוּוּהֵנָּא עַל ר' פְּנַחֵס, דְּלֹא
 חֲמָא. דְּאֲנָא חֲמִית לִיה פְּעֵן בְּהֵוּא עֲלֵמָא,
 לְתַתָּא מִינִיה מַרְבִּי אֶלְעֶזֶר בְּרִי. וְכֵעֵן שְׁדָרוּ בְּדִילִי
 מְלַעֲיָלָא, וְאַחֲזִין לִי אַתְרָא דְּצַדִּיקָא לְעֲלֵמָא דְּאֲתִי,
 וְלֹא אֲתִיִּישׁר בְּלַבָּאי דְּיוֹכְתָאי, בַּר עִם אַחִיהַּ הַשִּׁילוּנִי.
 וּבְרִירְנָא דְּיוֹכְתָאי, וְאַתִּינָא, וְאַתּוּ עִמִּי תְּלַת מָאָה
 נְשַׁמְתִּין דְּצַדִּיקָא, וְעֵילָא מְנַהוֹן אָדָם הָרֵאשׁוֹן, דְּהוּה
 יְתִיב גַּבָּאי, וְהוּא הוּה מְמַלְל עִמִּי. וּבְעֵי, דְּלֹא יִתְגַּלִּי
 חוּבִיָּה לְכָל עֲלֵמָא. בַּר הֵוּא דְּאָמַר אוּרִיִּיתָא בְּגִינִיה,
 וְאַתְפְּסִי בְּהֵוּא אֵילָנָא דְּגִנְתָּא דְּעֵדָן. וְאַנָּא אֲמִינָא
 לִיה דְּהָא חֲבַרִּיא (ס"א פְּבַר) גִּלּוּ.

אָמַר הֵוּא דְּגִלּוּ חֲבַרִּיא בִּינִיָּהוּ טַב וְשִׁפִּיר, אֲבָל
 לְשָׂאָר בְּנֵי עֲלֵמָא לָא. מַאי טַעֲמָא, דְּחָס
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל יְקָרִיָּה, וְלֹא בְּעָא לְפָרְסוּמִי
 חוּבִיָּה, אֶלָּא בְּהֵוּא אֵילָנָא דְּאֲכִיל מִינִיה. וְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא גִּלִּי לִיה (לִי) בְּרֹזָא דְּקוּדְשָׁא, לְחֲבִירְנָא, דְּלֹא

אֲשַׁתְּעוּ אֵינֹן בְּהַדְיָהוּ בֵּינֵיהוּ, וְלֹא לְרוּקֵי חֲבַרְיָא,
וְלֵאֵינֹן דֵּייתוֹן לְעֶלְמָא.

וְהוּא מְלָה דְלֹא בְעֵי כָּל אֵינִישׁ, וְטָעֵי בֵּיהּ, לָאוּ מְשׁוּם
חוּבְתָא דְחָב, אֲלֵא מְשׁוּם יִקְרָא דְשִׁמָּא עֵילְאָה,
דְּבַנֵּי נָשָׂא לָא זְהִירִין בֵּיהּ, וּכְתִיב (שמות א) זֶה שְׁמִי
לְעוֹלָם. וַיִּיתוֹן לְמִשְׁאֵל מַה דְלֹא צְרִיכֵי לוֹן. וְהֵינֹן
דְּכְתִיב, (שמות יט) פֶּן יִהְרָסוּ אֶל (ש"ט ע"ב) ה' לְרֵאוֹת וְנִפְּל
מִמֶּנּוּ רַב, (מאי וְנִפְּל מִמֶּנּוּ רַב). הָרַב נוֹפֵל וְנִתְפַּס בְּאוֹתוֹ עוֹן.
הַכִּי גְזִרְנָא, הַאי חֲבַרְיָא (ס"א חֲבַרְיָא) דְּאוּרֵי שְׁמָא קְדִישָׁא
(לְכוּלָּא), הוּא נִפִּיל (וְנִתְפַּס) וְאִיתָא בְּהַהוּא חוּבָא, יִתִּיר
מִנֵּיהוּ, דְּכְתִיב וְנִפְּל מִמֶּנּוּ רַב, הָרַב נוֹפֵל וְנִתְפַּס
בְּאוֹתוֹ עוֹן.

קָרִיב לְגַבִּיהַ רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהַ, אֲמַר לֵיהּ, אַבָּא, מַה
אַנָּא הָתָם. אֲמַר לֵיהּ (ס"א וּפְאָה חוּלְקָר בְּרִי, זְמַן סְגִי יְהֵא דְלֹא
תִתְקַבֵּר גְּבַאי, אַבְּל) בְּרִי דְלֹא תִדְכֹּר הַכָּא אַבְּל בְּהַהוּא עֶלְמָא,
דוּכְתָא דִּידֵי וְדִידְךָ בְּרִירְנָא. זְכָאִין אֲנִן עִם אֵינֹן
צְדִיקָא, דְּזַמִּינִין אֵינֹן לְשִׁבְחָא לְמֵאֵרֵי עֶלְמָא,
דְּאֵינֹן מְלֹאכִין דְּמִשְׁתַּמְשִׁין (שְׁמִשִּׁין) דְּקַמִּיהַ, הֵדָּא הוּא
דְּכְתִיב, (תהלים קמ) אַף צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁבוּ יִשְׁרִים
אֶת פְּנֵיךָ. תֵּאנָא וְכוּ': (כְּמוֹ שִׁבְא בְּדף רפ"ז שוּרָה ח'): (עַד כְּאֵן

האדרא זוטא קדישא

תאנא בִּתְהוּא יוֹמָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בְּעָא לְאַסְתְּלִקָּא מִן
עֲלָמָא וְהוּהוּ מְסִידָר מְלוּי. אֲתַכְנָשׁוּ חֲבַרְיָא לְבִי
רַבִּי שְׁמַעוֹן. וְהוּוּ קָמִי רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהּ וְרַבִּי אַבָּא וְשָׂאָר
חֲבַרְיָא. וְהוּהוּ מְלִיא בֵּיתָא.

זְקִיף עֵינױ רַבִּי שְׁמַעוֹן וְחָמָא דְאַתְמְלִי בֵּיתָא. בָּכָה רַבִּי
שְׁמַעוֹן וְאָמַר. בְּזַמְנָא אַחְרָא כַּד הוּינָא בְּבִי מַרְעִי,
הָוה רַבִּי פְּנַחַס בֶּן יֶאִיר קָמָאִי. וְעַד דְּבַרְיִרְנָא דְּיוֹכְתָאִי
אוֹרִיכוּ לִי עַד הַשְּׁתָּא. וְכַד תִּבְנָא אֶסְחָר אֶשָּׂא מִקָּמָאִי
וּמַעְלָמִין לָא אֲתַפְּסָק. וְלֹא הָוה עָאל בַּר נֶשׁ אֶלָּא
בְּרִשׁוּתָא. וְהַשְּׁתָּא חָמִינָא דְאַתְפְּסָק וְהָא אֲתַמְלִי בֵּיתָא.
עַד דְּהוּוּ יִתְבִּי. פְּתַח עֵינױ רַבִּי שְׁמַעוֹן וְחָמָא מַה דְּחָמָא
וְאַסְחָר אֶשָּׂא בְּבֵיתָא. נִפְקוּ כְּלָהוּ וְאַשְׁתְּאַרוּ רַבִּי אֶלְעָזָר
בְּרִיהּ וְרַבִּי אַבָּא. וְשָׂאָר חֲבַרְיָא יִתְבוּ אַבְרָאִי.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהּ, פּוּק חַזִּי אִי הָכָא
רַבִּי יִצְחָק דְּאַנָּא מְעַרְבְּנָא לִיהּ. אִימָא לִיהּ דִּי־סִידָר
מְלוּי וְיִתִּיב לְגַבְאִי זַכָּאָה חוּלְקִיָּה.

קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן וְיִתִּיב וְחִיִּיף וְחִדִּי. אָמַר אָן אַנּוֹן חֲבַרְיָא.
קָם רַבִּי אֶלְעָזָר וְאַעִיל לוֹן וְיִתְבוּ קָמִיָּה. זְקִיף דְּוִי
רַבִּי שְׁמַעוֹן וּמְצִלִי צְלוּתָא וְהוּהוּ חִדִּי וְאָמַר. אַנּוֹן חֲבַרְיָא

דְּאֶשְׁתַּכְּחוּ בְּבִי אֲדָרָא יְזַדְמָנוּן הָכָא. נִפְקוּ כְּלָהוּ
 וְאֶשְׁתְּאֲרוּ רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהּ וְרַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי
 יוֹסִי וְרַבִּי חִיָּיא. אֲדַהֲכִי עָאֵל רַבִּי יִצְחָק. אָמַר לִיהּ רַבִּי
 שְׁמַעוֹן כַּמָּה יְאוּת חוּלְקָךְ כַּמָּה חִידוּ בְּעֵי לְאַתּוּסְפָּא לָךְ
 בְּהַאי יוֹמָא. יְתִיב רַבִּי אַבָּא בְּתַר כְּתַפּוּי וְרַבִּי אֶלְעָזָר
 קָמִיהּ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן הָא הַשְּׁתָּא שְׁעַתָּא דְרַעוּתָא הוּא. וְאֲנָא
 בְּעֵינָא לְמִיעָל בְּלֹא כְּסוּפָא לְעֵלְמָא דְאֲתִי. וְהָא
 מַלְיָן קְדִישִׁין דְלֹא גָלִיָּאן עַד הַשְּׁתָּא, בְּעֵינָא לְגַלְאָה קָמִי
 שְׂכִינְתָּא, דְלֹא יִימְרוּן דְהָא בְּגַרְיַעוּתָא אֶסְתְּלַקְנָא
 מִעֵלְמָא. וְעַד כַּעַן טְמִירָן הוּוּ בְּלַבְּאִי, לְמִיעָל בְּהוּ
 לְעֵלְמָא דְאֲתִי. וְכַךְ אֶסְדֵּרְנָא לְכוּ, רַבִּי אַבָּא יִכְתוּב, וְרַבִּי
 אֶלְעָזָר בְּרִי יְלַעֲי, וְשָׂאֵר חַבְרֵיָּיא יִרְחֲשׁוּן בְּלַבֵּייהוּ. קָם
 רַבִּי אַבָּא מִבְּתַר כְּתַפּוּי. וְיְתִיב רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהּ קָמִיהּ,
 אָמַר לִיהּ קוּם בְּרִי, דְהָא אַחְרָא יְתִיב בְּהַהוּא אַתָּר, קָם
 רַבִּי אֶלְעָזָר.

אֲתַעֲטֵף רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְיְתִיב. פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קטו) לֹא
 הִמְתִּים יְהַלְלוּ יְהוָה וְלֹא כָּל יוֹרְדֵי דוּמָה. לֹא
 הִמְתִּים יְהַלְלוּ יְהוָה, הָכִי הוּא וְדָאִי, אֵינּוּן דְאֶקְרוּן מִתִּים,
 דְהָא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא חֵי אֶקְרִי, וְהוּא שְׂאֲרֵי בֵין אֵינּוּן
 דְאֶקְרוּן חֵיִים, וְלֹא עִם אֵינּוּן דְאֶקְרוּן מִתִּים. וְסוּפִיָּה

דְּקָרָא כְּתִיב, וְלֹא כָּל יוֹרְדֵי דוּמָה, וְכָל אֵינּוֹן דְּנַחְתִּין
 לְדוּמָה, בְּגִיהָנָם יִשְׁתְּאָרוּן. שְׂאֵנִי אֵינּוֹן דְּאֶקְרוּן חַיִּים,
 דִּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי בִיקְרִיהוֹן.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כַּמָּה שְׂנֵיאָ שְׁעָתָא (דף רפ"ח ע"א) דָּא
 מֵאֲדָרָא. דְּבֵאֲדָרָא אֲזִדְמֵן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 וְרַתִּיכּוּי. וְהִשְׁתָּא, הָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הֵיכִי (הַכָּא), וְאֲתִי
 עִם אֵינּוֹן צְדִיקָיָא דְּבִגְנָתָא דְּעֵדָן, מַה דְּלֹא אֶעְרְעוּ
 בְּאֲדָרָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי בִיקְרִיהוֹן דְּצְדִיקָיָא
 יִתִּיר מִיְקָרָא דִּילֵיהּ, כַּמָּה דְּכְתִיב בִּירְבָּעָם, דִּהּוּהּ מְקַטֵּר
 וּמְפַלַח לְעִבּוּדָה זָרָה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲוִרִיךְ לֵיהּ.
 וְכִיּוֹן דְּאוּשֵׁיט יְדִיהּ לְקַבְּלֵי דְּעֵדוּ נְבִיאָה, אֲתִיבֵּשׁ יְדִיהּ,
 דְּכְתִיב, (מלכים א יג) וַתִּיבֶשׂ יָדוֹ וְגו'. וְעַל דְּפַלַח לְעִבּוּדָה זָרָה
 לָא כְּתִיב, אֲלֵא עַל דְּאוּשֵׁיט יְדִיהּ לְעֵדוּ נְבִיאָה. וְהִשְׁתָּא
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי בִיקְרָא דִּילָן, וְכִלְהוּ אֲתָאן עֲמִיהּ.
 אָמַר, הָא רַב הַמְּנוּנָא סָבָא הָכָא, וְסַחְרָנִיהּ ע' צְדִיקֵי
 גְּלִיפֵן בְּעִיטְרִין, מְנַהֲרִין כָּל חַד וְחַד מְזִיְהָרָא
 דְּזִיּוּא דְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא, סְתִימָא דְּכָל סְתִימִין. וְהוּא אֲתִי
 לְמִשְׁמַע בְּחַדּוּתָא, אֲלִין מְלִין דְּאָנָא אִימָא. עַד דִּהּוּהּ
 יְתִיב, אָמַר, הָא רַבִּי פְּנַחֶס בֶּן יֶאִיר הָכָא, אֲתִקִּינוּ
 דְּוִכְתִּיהּ, אֲזִדְעֻזְעוּ חֲבַרְיָא דִּהּוּוּ תַמָּן, וְקָמוּ וִיתְבוּ
 בְּשִׁיפוּלֵי בֵיתָא. וְרַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבְא, אֲשְׁתְּאָרוּ קַמִּיהּ

(נ"א עמיה) דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּאֲדָרָא
 אֲשֶׁתְּכַחֲנָא דְכָל חֲבֵרֵיִיא הוּוּ אֲמַרִי, וְאֲנָא עֲמַהוֹן. הַשְׁתָּא
 אֵימָא אָנָּא בְּלַחֲוֹדָאִי, וְכִלְהוּ צִיִּיתִין לְמַלּוּלִי, עֲלֵאִין
 וְתַתָּאִין. זַכָּאָה חוּלְקִי יוֹמָא דִּין.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (שיר השירים ז) אֲנִי לְדוּדֵי וְעֲלִי
 תְּשׁוּקָתוֹ. כָּל יוֹמִין דְּאֲתַקְטְרְנָא בְּהַאי עֲלֵמָא, בְּחַד
 קְטִירָא אֲתַקְטְרְנָא בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִידָהּ הוּא, וּבְגִין כֶּף
 הַשְׁתָּא וְעֲלִי תְּשׁוּקָתוֹ. דְּהוּא וְכָל סִיעָתָא קְדִישָׁא דִּילֵיהּ,
 אָתוּ לְמִשְׁמַע בְּחֻדָּהּ, מְלִין סְתִימִין, וְשִׁבְחָא דְעֵתִיקָא
 קְדִישָׁא, סְתִימָא דְכָל סְתִימִין, פְּרִישׁ וְאֲתַפְּרֵשׁ מִכְּלָא,
 וְלֹא פְּרִישׁ, דְּהָא כְּלָא בֵּיהּ מִתְּדַבֵּק, וְהוּא מִתְּדַבֵּק בְּכְלָא
 הוּא כְּלָא.

עֵתִיקָא דְכָל עֵתִיקִין, סְתִימָא דְכָל סְתִימִין, אֲתַתְּקוּן וְלֹא
 אֲתַתְּקוּן. אֲתַתְּקוּן, בְּגִין לְקִיִּמָּא כְּלָא. וְלֹא
 אֲתַתְּקוּן, בְּגִין דְּלֹא שְׁכִיחַ.

כִּד אֲתַתְּקוּן, אֲפִיק ט' נְהוּרִין, דְּלַהֲטִין מִנִּיהּ, מִתְּקוּבוּי.
 וְאֵינּוּן נְהוּרִין מִנִּיהּ, מִתְּנַהֲרִין וּמִתְּלַהֲטִין, וְאֲזֵלִין
 וּמִתְּפִשְׁטִין לְכָל עֵיבֵר. כְּבוּצִינָא דְאֲתַפְּשְׁטִין (דְּמִתְּפִשְׁטִין)
 מִנִּיהּ נְהוּרִין לְכָל עֵיבֵר. וְאֵינּוּן נְהוּרִין דְּמִתְּפִשְׁטִין, כִּד
 יְקָרְבוּן לְמַנְדַּע לֹון, לָא שְׁכִיחַ אֲלָא בּוּצִינָא בְּלַחֲוֹדוּי. כִּד
 הוּא עֵתִיקָא קְדִישָׁא, (הוּא) בּוּצִינָא עֲלָאָה, סְתִימָא דְכָל

סְתִימִין. וְלֹא שְׁכִיחַ בַּר אֵינוֹן נְהוֹרִין דְּמִתְפָּשְׁטוֹן,
 דְּמִתְגַּלְיִין, וְטַמִּירָן. וְאֵינוֹן אֶקְרוּן שְׁמֵא קְדִישָׁא. וּבְגִין
 כֶּךָ כֹּלָא חַד.

וּמַה דְּאִמְרֵי חֲבַרְנָא בְּסַפְרֵי קְדֻמָּאֵי, דְּאֵינוֹן דְּרַגִּין
 דְּאִתְּבְּרִיאוּ, וְעֵתִיקָא קְדִישָׁא אִתְּגַלִּי בְּהוּ, בְּכֹל חַד
 וְחַד. מְשׁוּם דְּאֵינוֹן תְּקוּנָא דְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא. לָאוּ הִשְׁתָּא
 עֵידָנָא לְהַנִּי מְלִין דְּהָא אֲמִינָא לֹון בְּאִדְרָא קְדִישָׁא.
 וְחִמִּינָא מַה דְּלֹא יִדְעָנָא הַכִּי, וְעַד הִשְׁתָּא אֲסֵתִים בְּלִבְאֵי
 מְלָה. וְהִשְׁתָּא אֲנָא בְּלַחֲוֹדָאֵי אֲסֵהִידָנָא קָמִי מְלִכָּא
 קְדִישָׁא, וְכֹל הַנִּי זִכָּאֵי קְשׁוּט דְּאָתוּ לְמִשְׁמַע מְלִין אֵלִין.
 גּוּלְגַלְתָּא דְּרִישָׁא חוּוֹרָא, לָאוּ בֵּיה שִׁירוּתָא וְסִיּוּמָא.
 קוּלְטָרָא דְּקֻטְפוּי, אִתְּפָשְׁט וְאִתְּנַהִיר, וּמַנִּיה
 יִרְתוּן צְדִיקָאֵי ד' מָאָה עָלְמִין דְּכִסּוּפִין לְעֵלְמָא דְּאִתִּי.
 מֵהָאֵי קוּלְטָרָא דְּקֻטְפָּא, דְּהִיא גּוּלְגַלְתָּא חוּוֹרָא, נְטִיף
 טָלָא כֹּל יוּמָא, לְהֵהוּא זְעִיר אֲנַפִּין, לְאַתְרֵי דְּאִתְּקַרִּי
 שְׁמִים, וּבֵיה זְמִינִין מִיתִיָּא לְאַחֵיָּא לְזֻמְנָא דְּאִתִּי.
 דְּכִתִּיב, (בְּרֵאשִׁית כו) וַיִּתֵּן לָךְ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם.
 וְאִתְּמַלְיָא רִישִׁיה, וּמֵהֵהוּא זְעִיר אֲפִין, נְטִיף לְחַקֵּל
 תְּפוּחִין. וְכֹל חַקֵּל תְּפוּחִין, נְהִירִין מֵהֵהוּא טָלָא.
 הָאֵי עֵתִיקָא קְדִישָׁא טַמִּיר וְגַנִּיז. וְחַכְמָתָא עֵלְאָה
 סְתִימָאָה, בְּהֵהוּא גּוּלְגַלְתָּא מִשְׁתַּכַּח, וְדָאֵי בְּהָאֵי

עֲתִיקָא, לָא אֲתַגְלִיָּא אֱלָא רִישָׁא בְּלַחֲדוּדִי, בְּגִין דְּאִיהוּ
 רִישָׁא לְכָל רִישָׁא. חֲכֻמַּתָּא עֲלָאָה, דְּאִיהִי רִישָׁא, בֵּיה
 סְתִימָא, וְאֶקְרִי מוּחָא עֲלָאָה. מוּחָא סְתִימָא. מוּחָא דְשָׁכִיף
 וְשָׁקִיט. וְלִית דְּיִדַע לֵיהּ, בַּר אִיהוּ.

תַּלְת רִישֵׁין אֲתַגְלַפֵּן, דָּא, לְגוּ מִן דָּא. וְדָא, לְעֵילָא מִן
 דָּא. רִישָׁא חֲדָא, חֲכֻמַּתָּא סְתִימָאָה, דְּאֲתַכְּסִיָּא,
 וְלָאוּ מִתְּפַתְחָא. וְחֲכֻמַּתָּא דָּא סְתִימָאָה, רִישָׁא לְכָל (רִישֵׁי)
 רִישֵׁיהּ, דְשָׂאָר חֲכֻמוֹת. (בראשית קמ"ז ע"א) רִישָׁא עֲלָאָה,
 עֲתִיקָא קְדִישָׁא, סְתִימָא דְכָל סְתִימִין. רִישָׁא דְכָל רִישָׁא,
 (דף 97"ב ע"ב) רִישָׁא דְלָאוּ רִישָׁא. וְלֹא יִדַע, וְלֹא אֲתִידַע, מַה
 דְּהוּי בְּרִישָׁא דָּא, דְלֹא אֲתִדְבֵק (לָא) בְּחֲכֻמַּתָּא, וְלֹא
 בְּסוּכְלַתְנֹו. וְעַל הָאִי אֶקְרִי, (במדבר כד) בְּרַח לְךָ אֶל מְקוֹמְךָ.
 (יחזקאל א) וְהַחֲיוֹת רָצוּא וְשׁוּב.

וּבְגִין כַּךְ עֲתִיקָא קְדִישָׁא אֶקְרִי אֵין. דְּבֵיהּ תַּלְיָיא אֵין.
 וְכָל אֵינוּן שְׁעָרִי, וְכָל אֵינוּן נִימִין, מִמוּחָא
 סְתִימָאָה נְפָקִין. (תַּלְיִין) וְכֻלְהוּ שְׁעִיעִין, (ס"א יתבין) בְּשָׁקוּלָא.
 וְלֹא אֲתַחֲזִי קְדָלָא.

כֻּלָּא הוּא, בְּגִין דְּהָאִי עֲתִיקָא קְדִישָׁא בְּחַד הוּי. כֻּלָּא
 בְּחִידוּ, וְלֹא שְׁנִיא מִרְחָמִי לְעֲלָמִין. בְּתַלְת עֲשָׂר
 מְכִילָן דְּרַחֲמִין אֲשַׁתְּכַח. בְּגִין דְּהָאִי חֲכֻמַּתָּא סְתִימָאָה
 דְּבֵיהּ, מִתְּפַרְשׁ תַּלְת זְמַנִּין לְאַרְבַּע אַרְבַּע. וְהוּא עֲתִיקָא,
 כֻּלִּיל לֹון, וְשָׁלִיט (לֹון) עַל כֻּלָּא.

חַד אֲרַחָא דְנִהִיר בְּפִלְגּוּתָא דְשַׁעְרֵי דְנַפְקֵי מִמוּחָא, הוּא
 אֲרַחָא דְנִהִירִין בֵּיהּ צְדִיקָיָא לְעֵלְמָא דְאֲתִי, דְכְּתִיב
 (משלי ד) וְאַרְחַ צְדִיקִים כַּאֲדֹר נֹגֵה וְגו'. וְעַל דָּא כְּתִיב,
 (ישעיה נח) אִזְ תִּתְעַנֵּג עַל יִי'. וּמֵהָאִי אֲרַחָא מִתְנַהֲרִין כֹּל
 שְׂאֵר אֲרַחִין, דְּתִלְיִין בְּזַעִיר אֲנַפִּין.

הָאִי עֵתִיקָא סָבָא דְסָבִין, כְּתָרָא עֲלָאָה, לְעֵילָא.
 דְּמִתְעַטְרִין בֵּיהּ כֹּל עַטְרִין, וְכְתָרִין, מִתְנַהֲרִין. וְכֹל
 שְׂאֵר בּוֹצִינִין מִנֵּיהּ מִתְלַהֲטִין (ומתנהרין). וְהוּא, הוּא בּוֹצִינָא
 עֲלָאָה, טְמִירָא דְלֹא אֲתִידַע. (וכֹּל שְׂאֵר בּוֹצִינִין מִנֵּיהּ מִתְלַהֲטִין וּמִתְנַהֲרִין)

(רצ"ב ע"ב)

הָאִי עֵתִיקָא אֲשֶׁתֶּכַח בְּתִלְת רִישִׁין, וְכִלְיָן בְּחַד רִישָׁא.
 וְהוּא (נ"א וְהוּא) רִישָׁא עֲלָאָה, לְעֵילָא לְעֵילָא. וּבְגִין
 דְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא אֲתַרְשִׁים בְּתִלְת, אֹפָה הָכִי כֹּל שְׂאֵר
 בּוֹצִינִין דְּנִהֲרִין מִנֵּיהּ, כִּלְיָן בְּתִלְת. עוּד, עֵתִיקָא
 אֲתַרְשִׁים בְּתִרִין. כִּלְיָא דְּעֵתִיקָא בְּתִרִין. הוּא כְּתָרָא
 עֲלָאָה דְּכֹל עֲלָאִין, רִישָׁא דְּכֹל רִישִׁי. וְהוּא דְּהוּי לְעֵילָא
 מִן דָּא, דְּלֹא אֲתִידַע. כִּן כֹּל שְׂאֵר בּוֹצִינִין, סְתִימִין
 בְּתִרִין. עוּד עֵתִיקָא קְדִישָׁא אֲתַרְשִׁים וְאַסְתִּים בְּחַד, וְהוּא
 חַד, וְכֹלָא הוּא חַד. כִּן כֹּל שְׂאֵר בּוֹצִינִין, מִתְקַדְשִׁין,
 מִתְקַשְׂרִין, וּמִתְהַדְרִין בְּחַד, וְאִינוּן חַד.

מִצְחָא דְּאֲתַגְלִי בְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא, רְצוֹן אֲקָרִי, דְּהָא

רִישָׁא עֲלָאָה דָּא סְתִים לְעֵילָא, דְּלָא אֲתִידַע פְּשִׁיט חַד
טוֹרְנָא בְּסִימָא, יָאָה, דְּאֲתַכְּלִיל בְּמִצְחָא. וּבְגִין דְּאִיהוּ (נ"א
דְּהוּוּא) רַעוּא דְּכָל רַעוּין, אֲתַתְּקֵן בְּמִצְחָא, וְאֲתַגְּלִיָּא
בְּבוּסִיטָא (ס"א אֲתַגְּלִיף בְּפִסִּיטָא), הֵאִי מִצְחָא אֲקָרִי רַצוּן.

וְכַד רַצוּן דָּא אֲתַגְּלִיָּא, רַעוּא דְּרַעוּין אֲשַׁתְּכַח בְּכִלְהוּ
עֲלָמִין, וְכָל צְלוּתִין דְּלִתְתָּא מִתְּקַבְּלִין, וּמִתְנַהֲרִין
אֲנָפוּי דְּזַעִיר אֲנָפִין, וְכֹלָא בְּרַחְמֵי אֲשַׁתְּכַח, וְכָל דֵּינִין
אֲתַטְמָרֵן וְאֲתַכְּפִיין.

בְּשִׁבְתָּא בְּשַׁעֲתָא דְּצְלוּתָא דְּמִנְחָה, דְּהוּא עֵידֵן דְּכָל
דֵּינִין מִתְּעָרִין, אֲתַגְּלִיָּא הֵאִי מִצְחָא,
וְאֲתַכְּפִיין כָּל דֵּינִין, וְאֲשַׁתְּכַחוּ רַחְמִין בְּכִלְהוּ עֲלָמִין.
וּבְגִין כֶּךָ אֲשַׁתְּכַח שַׁבַּת בְּלָא דֵּינָא, לָא לְעֵילָא וְלָא
לְתַתָּא. וְאֲפִילוּ אֲשָׂא דְּגִיְהֵנָם אֲשַׁתְּקַע (ס"א אֲשַׁתְּכַרְפּ)
בְּאֲתַרִּיהָ, וּנְיִיחִין חֵיִיבָא. וְעַל דָּא אֲתוּסַף נְשִׁמְתָא דְּחַדוּ
בְּשִׁבְתָּא.

וּבְעֵי בַר נֶשׁ לְמַחְדֵּי בְּתַלְתְּ סְעוּדַתִּי דְּשִׁבְתָּא, דְּהָא כָּל
מְהִימְנוּתָא, וְכָל כְּלָלָא דְּמְהִימְנוּתָא, בֵּיה
אֲשַׁתְּכַח, וּבְעֵי בַר נֶשׁ לְסִדְרָא פְּתוּרָא, וְלִמִּיכַל תְּלַת
סְעוּדַתִּי דְּמְהִימְנוּתָא, וְלְמַחְדֵּי בְּהוּ.

אֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲסַהֲדָנָא עָלֵי לְכָל אֲלִין דְּהֲכָא, דְּהָא
מִן יוּמָאֵי לָא בְּטִילָנָא אֲלִין ג' סְעוּדַתִּי, וּבְגִינִיהוּן

לֹא אֶצְטְרִיכְנָא לְתַעֲנִיתָא בְּשַׁבְּתָא. וְאֶפִּילוּ בְיוֹמֵי אַחֲרֵינִי
 לֹא אֶצְטְרִיכְנָא, כָּל שְׁכָן בְּשַׁבְּתָא. דְּמֵאן דְּזָכִי בְּהוּ, זָכִי
 לְמַהֲיֻמְנוּתָא שְׁלִימְתָא. חַד, סְעוּדַתָּא דְּמִטְרוֹנִיתָא. וְחַד,
 סְעוּדַתָּא דְּמִלְכָּא קַדִּישָׁא. וְחַד, סְעוּדַתָּא דְּעֵתִיקָא
 קַדִּישָׁא, סְתִימָא דְּכָל סְתִימִין. וּבְהַהוּא עֲלָמָא יִזְכִּי בְּהוּ
 לְאֵלִין. הֵאֵי רְצוֹן כַּד אַתְּגַלִּיא, כָּל דִּינִין אַתְּכַפֵּיין
 מִשׁוּלֵּשְׁלִיהוֹן.

תְּקוּנָא דְּעֵתִיקָא קַדִּישָׁא אַתְּתִקֵּן בְּתְקוּנָא חַד, כְּלָלָא
 דְּכָל תְּקוּנִין. וְהֵיא חֲכָמָה עֲלָאָה, סְתִימָאָה.
 כְּלָלָא דְּכָל שְׂאָר, וְהֵאֵי אַקְרִי עֵדָן עֲלָאָה סְתִימָא. וְהוּא
 מוּחָא דְּעֵתִיקָא קַדִּישָׁא. וְהֵאֵי מוּחָא אַתְּפִשֵׁט לְכָל עֵיבֵר,
 מִנִּיהַּ אַתְּפִשֵׁט עֵדָן אַחֲרָא. וּמַהֲאֵי עֵדָן אַתְּגַלְּף.

וְהֵהוּא ^(דף רפ"ט ע"א) רִישָׁא סְתִימָא דְּבְרִישָׁא דְּעֵתִיקָא דְּלָא
 אַתִּידַע, כַּד פָּשִׁיט חַד טוּרְנָא ^(ס"א גוּנָא), דְּהוּה
 מַתְתִּיקֵן לְאַתְנַהֲרָא, בְּטַשׁ בְּהֵאֵי מוּחָא ^(נ"א מִצְחָא), וְאַתְּגַלְּף,
 וְאַתְנַהֲרִיר בְּכַמָּה נְהִירִין, וְאַפִּיק וְאַרְשִׁים כְּבוֹסִיטָא דָּא,
 בְּהֵאֵי מִצְחָא. וְאַתְרִשִׁים בֵּיהַּ חַד נְהוּרָא, דְּאַקְרִי רְצוֹן.
 וְהֵאֵי רְצוֹן אַתְּפִשֵׁט לְתַתָּא בְּדִיקְנָא, עַד הֵהוּא אַתְרִ
 דְּמַתִּישְׁבָּא בְּדִיקְנָא, וְאַקְרִי חֶסֶד עֲלָאָה. וְדָא אִיהוּ נוּצֵר
 חֶסֶד. וּבְהֵאֵי רְצוֹן כַּד אַתְּגַלִּיא, מִסְתַּכְּלִין מְאִרֵי דְּדִינָא
 וּמַתְכַּפֵּיין.

עֵינָוִי דְרִישָׁא דְעֵתִיקָא קְדִישָׁא, תִּרִין בְּחַד שְׁקִילָן.
 דְּאַשְׁגָּחִין תְּדִירָא, וְלֹא נְאִים. דְּכְתִיב, (תהלים קבא)
 לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל קְדִישָׁא, בְּגִין
 כִּף לֹא אֵית לִיה גְּבִינִין עַל עֵינָא, וְלֹא כְּסוּתָא.
 הֵהוּא מוּחָא אֲתַגְלִיף וְנָהַר בְּתַלְתַּת חוֹרִין דְּעֵילָא (נ"א
 דְּעֵינָא), בְּחוֹרָא חָדָא מְסַתְּחִין עֵינִין דְּזַעִיר אַנְפִּין,
 דְּכְתִיב, (שיר השירים ה) רוּחָצוֹת בְּחֶלֶב. דֵּהוּא (נ"א בְּהוּא) חוֹרָא
 קְדֻמָּאָה. וְשָׂאֵר חוֹרִין אֲסַתְּחִין וְנִהְרִין לְשָׂאֵר בּוֹצִינִין.
 מוּחָא אֲקָרִי נְבִיעָא דְּבִרְכָתָא, נְבִיעָא דְּכָל בְּרַכָּאן מְנִיה
 אֲשַׁתְּכַחוּ. וּבְגִין דֵּהֵאִי מוּחָא לָהִיט בְּג' חוֹרִין
 דְּעֵינָא, בְּעֵינָא תְּלָא בֵּיה בְּרַכָּתָא, דְּכְתִיב, (משלי כב) טוֹב
 עֵין הוּא יְבוֹרֵךְ, דֵּהֵא בְּמוּחָא תְּלִין חוֹרוֹ דְּעֵינָא. הֵאִי
 עֵינָא כַּד אֲשַׁגַּח בְּזַעִיר אַנְפִּין, (עלמין) (ס"א אֲתַנְהָרִין אַנְפִּין כְּלָהוּ בְּחָדוּ)
 אַנְהָרִין כְּלָהוּ בְּחָדוּ. עֵינָא דָּא, הוּא כְּלָא יְמִינָא, לִית בֵּיה
 שְׂמָאלָא. עֵינִין דִּתְתָּא, יְמִינָא וְשְׂמָאלָא, תְּרִי, בְּתִרִי
 גְּוֹנִין.

בְּצַנִּיעוּתָא דְּסִפְרָא אוֹלִיפְנָא, דֵּהֵא י' עֵלָאָה, י' תְּתָאָה.
 ה' עֵלָאָה, ה' תְּתָאָה. ו' עֵלָאָה, ו' תְּתָאָה.
 כָּל אֲלִין עֵלָאִין, בְּעֵתִיקָא תְּלִין. תְּתָאִין, בְּזַעִיר אַנְפִּין
 אִינּוֹן. לָאוּ תְּלִין, אֲלָא אִינּוֹן מִמֶּשׁ. וּבְעֵתִיקָא קְדִישָׁא
 תְּלִין. דֵּהֵא שְׂמָא דְּעֵתִיקָא אֲתַכְּסִיָּא מְכָלָא, וְלֹא

אֲשַׁתְּכַח. אַבְל אֵלִין אַתּוּן דְּתַלְיִין בְּעַתִּיקָא. בְּגִין
 דִּיתְקַיְימוּן אִינוּן דְּלַתְתָּא. דְּאִי לָאוּ הָכִי לָא יתְקַיְימוּן.
 וּבְגִין כֶּה, שְׁמָא קַדִּישָׁא סְתִים וְגַלְיָא. הֵהוּא דְסְתִים
 לְקַבְלִיהָ דְעַתִּיקָא קַדִּישָׁא, סְתִימָא דְכֻלָּא. וְהֵהוּא

(אתגליא בגיניה דתליא) (ס"א דאתגלי בגיניה דההוא דאתגליא) (דתליא) בזעיר
 אִפִּין. וּבְגִין כֶּה, כָּל בְּרַכָּאן בְּעִין סְתִים וְגַלְיָא. אֵלִין
 אַתּוּן סְתִימָן דְּתַלְיִין (בְּעַתִּיקָא קַדִּישָׁא. תַלְיִין, אִמָּאי תַלְיִין (תַלְיָא) י' לְקַיְימָא י'
 דְלַתְתָּא (ס"א וְדָאי בְּגוּלְגַלְתָּא בְּמַצָּחָא בְּעִינֵין תַלְיָא י' (ס"א אִמָּאי) אִמָּא תַלְיָא לְקַיְימָא ל'י'
 דְלַתְתָּא)

חוטמא, בְּהַאי חוּטְמָא, בְּנוּקְבָא דְפַרְדֵּשְׁקָא דְבִיָּה,
 נָשִׁיב רוּחָא דְחַיֵּי לְזַעִיר אִפִּין. וּבְהַאי חוּטְמָא,
 בְּנוּקְבָא דְפַרְדֵּשְׁקָא, תַלְיָא ה', לְקַיְימָא ה' אַחְרָא
 דְלַתְתָּא. וְדָא רוּחָא נְפִיק מְמוּחָא סְתִימָתָא, וְאִקְרִי רוּחָא
 דְחַיֵּי. וּבְהַאי רוּחָא, זְמִינִין לְמַנְדַּע חֲכַמְתָּא, בְּזַמְנָא
 דְמַלְכָּא מְשִׁיחָא. דְכְּתִיב, (ישעיה יא) וּנְחָה עָלֶיךָ רוּחַ יְיָ רוּחַ
 חֲכָמָה וּבִינָה וְגו'. הַאי חוּטְמָא, חַיִּין מְכַל סְטָרִין, חֲדוּ
 שְׁלִימָא. נַחַת רוּחַ. אִסּוּתָא. בְּחוּטְמָא דְזַעִיר אִנְפִּין (בְּמָה
 דְאִוְקִימָנָא) כְּתִיב, (שמואל ב כב) עָלָה עָשָׂן בְּאִפּוֹ וְגו'. וְהַכָּא כְּתִיב
 (ישעיה מח) וַתְּהַלְתִּי אַחֲשָׁם לָךְ.

וּבְסִפְרָא דְאַגְדָּתָא, דְבִי רַב יִבָּא סְבָא, אוֹקִים, ה'
 בְּפוּמָא, וְהַכָּא לָא מִתְקַיְימָא הָכִי, וְלָא
 אֲצַטְרָפָא (ס"א אֲצַטְרִיבְנָא), אִף עַל גַּב דְּבַחַד סְלָקָא, אֵלָא בְּה'

דִּינָא תְּלִיא, וְדִינָא בְּחוּטְמָא תְּלִיא, דְּכְתִיב עָלָה עָשָׁן
בְּאִפּוֹ. וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב וְאִשׁ מִפִּי תֹאכַל. עֲקָרָא
דְּרוּגְזָא בְּחוּטְמָא תְּלִיא.

כָּל תְּקוּנֵין דְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא, בְּמוּחָא שְׁקִיט וְסִתִּים
מִתְתַּקְּנֵן. וְכָל תְּקוּנֵין דְּזֻעִיר אַנְפִּין, בְּחֻכְמָה תְּתָאה
מִתְתַּקְּנֵן. דְּכְתִיב, (תהלים קד) כָּלֵם בְּחֻכְמָה עָשִׂיתָ, וְהוּ' כָּלְלָא
דְּכָלָא וְדָאִי. מַה בֵּין ה' לָהּ. ה' דְּהֻכָּא, דִּינָא אֲתַעֵר מִנָּה.
וְדְהֻכָּא רַחֲמֵי גּוֹ רַחֲמֵי.

בְּדִיקְנָא דְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא, תְּלִיא כָּל יְקִירוֹ דְּכָלָא.
מִזְלָא דְּכָלָא אֲקָרִי. מִהָאִי דִּיקְנָא, מִזְלָא
יְקִירוּתָא (נ"א מִהָאִי מִזְלָא יְקִירָא) (מִמִּזְלָא יְקִירָא) דְּכָל יְקִירִין, מִזְלֵי
עָלָי וְתַתָּאִי. כְּלָהוּ מִשְׁגִּיחִין לְהָהוּא מִזְלָא. בְּהָאִי מִזְלָא
תְּלִיָא חֵיִי דְּכָלָא, מְזוּנֵי דְּכָלָא. בְּהָאִי מִזְלָא תְּלִיָין שְׁמִיא
וְאַרְעָא. גְּשְׁמִין דְּרַעְוָא. בְּהָאִי מִזְלָא, אֲשַׁגְּחוּתָא דְּכָלָא.
בְּהָאִי מִזְלָא תְּלִיָין כָּל חֵיִלִין עָלָאִין וְתַתָּאִין.

(דף רפ"ט ע"ב)

תְּלִית עֶשֶׂר נְבִיעִין, דְּמִשְׁחָא דְּרִבּוּתָא טָבָא, תְּלִיָין
בְּדִיקְנָא דְּמִזְלָא יְקִירָא דָּא. וְכָלָהוּ נִפְקִין לְזֻעִיר
אַנְפִּין. לָא תִימָא כְּלָהוּ, אֲלָא תִשְׁעָה מְנִיָהוּ, מִשְׁתַּכְּחֵן
בְּזֻעִיר אַנְפִּין, לְאַכְפִּיָא דִּינֵין.

(וכד) הָאִי מִזְלָא, תְּלִיָא בְּשְׁקוּלָא עַד טַבּוּרָא. כָּל קְדוּשֵׁי

קְדוּשֵׁין דְּקְדוּשָׁא בֵּיה תְּלִיין. בְּהַאי מְזֵלָא, פְּשִׁיט
פְּשִׁיטוּתָא דְּקוּטְרָא עֲלָאָה. הֵהוּא רִישָׁא דְּכָל רִישֵׁין, דְּלֹא
אֲתִידַע, וְלֹא אֲשֶׁתְּמוּדַע, וְלֹא יִדְעִין עֲלָאִין וְתַתְּאִין. בְּגִין
כֵּךְ כֹּלָא בְּהַאי מְזֵלָא תְּלִיָא.

בְּדִיקְנָא דָּא, ג' רִישֵׁין דְּאֲמִינָא, מִתְּפִשְׁטוּן. וְכִלְהוּ
מִתְּחַבְּרוּן בְּהַאי מְזֵלָא, וּמִשְׁתַּכְּחִין בֵּיה. וּבְגִין
כֵּךְ, כָּל יְקִירוּ דִּיקִירוּתָא, בְּהַאי מְזֵלָא תְּלִיָא. כָּל אֲלִין
אֲתוּוּן דְּתְּלִיין בְּהַאי עֲתִיקָא, כּוּלְהוּ תְּלִיין בְּהַאי דִּיקְנָא,
וּמִתְּחַבְּרוּן בְּהַאי מְזֵלָא, וְתְּלִיין בֵּיה, לְקִימָא אֲתוּוּן
אֲחֲרֵינִין. דְּאֲלֵמְלִי לָא סְלִיק אֲלִין אֲתוּוּן בְּעֲתִיקָא, לָא
קִימִין אֲלִין אֲחֲרֵינִין. וּבְגִין כֵּךְ אֲמַר מִשָּׁה כַּד אֲצַטְרִיף,
יִי' יִי', תְּרִי זִימְנָא (זִימְנִי), וּפְסִיק טַעְמָא בְּגוּוֹיִיהוּ. דְּהָא
בְּמְזֵלָא תְּלִיָא כֹּלָא. מֵהַאי מְזֵלָא, מִתְּכַסְפִּי עֲלָאִי
וְתַתְּאִי, וּמִתְּכַפֵּיין קַמִּיה. זַכָּאָה חוּלְקִיָּה מֵאֵן דְּזֹכִי לְהַאי.
הַאי עֲתִיקָא קְדִישָׁא, סְתִימָא דְּכָל סְתִימִין, לָא אֲדַכְּרָה,
וְלֹא אֲשֶׁתְּכַח. וּבְגִין דְּהֵיָהוּ רִישָׁא עֲלָאָה לְכָל
עֲלָאִין, לָא אֲדַכְּרָה, בַּר רִישָׁא חֲדָא, בְּלֹא גּוּפָא, לְקִימָא
כֹּלָא.

וְהַאי (נ"א דְּכָל סְתִימִין (ס"א בְּגִין דְּהֵיָהוּ) רִישָׁא (עֲלָאָה) עֲלָאִין לְכָל עֲלָאִין, לָא אֲדַכְּרָה,
אֲלֵא רִישָׁא חֲדָא, בְּלֹא גּוּפָא, לְקִימָא כֹּלָא. וְהוּא) טְמִיר וְסְתִימִין וְגַנְזִין
מִכֹּלָא, תְּקוּנוֹי אֲתַתְּקִנּוּן, בְּהֵהוּא מוּחָא סְתִימָאָה דְּכֹלָא,

דְּאִתְפִּשֵׁט וְאִתְתַּקֵּן כְּלָא וְנִפְיֵק חֶסֶד עֲלָאָה, וְחֶסֶד עֲלָאָה
 אִתְפִּשֵׁט וְאִתְתַּקֵּן וְאִתְכִּלִּיל כְּלָא בְּמוֹחָא סְתִימָאָה דָּא. כִּד
 אִתְתַּקֵּן חוּרָא דָּא בְּנִהִירוּ דָּא, בְּטִשׁ מֵאן דְּבִטִישׁ, בְּהֵאִי
 מוֹחָא וְאִתְנַהֵיר, וְתִלְיִיא מִמְזִלָּא יִקִּירָא מוֹחָא אַחֲרָא,
 דְּאִתְפִּשֵׁט וְנִהִיר לְתַלְתִּין וְתַרְיִן שְׁבִילִין. כִּד אִתְנַהֵיר נִהִיר
 מִמְזִלָּא יִקִּירָא. אִתְנַהֵירוּ ג' רִישֵׁין עֲלָאִין, תַּרְיִן רִישֵׁין,
 וְחַד דְּכִלִּיל לֹון. וּבְמִזִּלָּא תִלְיִין, וְאִתְכִּלִּיל לֵין בֵּיה.

מִכָּאן שְׂאֲרֵי לְאִתְגַּלְיִיא יִקִּירוּ דְּדִיקְנָא, דְּאִיהוּ מִזִּלָּא
 סְתִימָאָה. וְאִינוּן מִתְתַּקְנֵן ^(בֵּיה), כְּמָה דְּעֵתִיקָא
 קְדִישָׁא תִלַּת רִישֵׁין מִתְעַטְרִין בֵּיה, הֵכִי כְּלָא בְּתִלַּת
 רִישֵׁין. וְכִד אִתְנַהֲרוּן, תִּלְיִין כְּלָהוּ דָּא בְּדָא בְּתִלַּת רִישֵׁין,
 תַּרְיִן מִתַּרְיִן סְטְרִין, וְחַד דְּכִלִּיל לֹון.

וְאִי תִימָא, מֵאן עֵתִיקָא קְדִישָׁא.

תָּא חֲזִי, לְעִילָא לְעִילָא, אִית דְּלָא אִתִּידַע, וְלָא
 אִשְׁתְּמוּדַע, וְלָא אִתְרִשִׁים, וְהוּא כְּלִיל כְּלָא, וְתַרְיִן
 רִישֵׁין בֵּיה כְּלִילֵן ^(ס"א תִּלְיִין). וְכִדִּין כְּלָא ^(חֲדָא) הֵכִי אִתְתַּקֵּן.
 וְהוּא לָאוּ בְּמִנְיָנָא, וְלָא בְּכִלְלָא וְלָא בְּחוּשְׁבֹן אֶלָּא
 בְּרַעוּתָא דְּלִבָּא, עַל דָּא אִתְמַר, ^(תְּהִלִּים לט) אִמְרַתִּי אִשְׁמְרָה
 דְּרַכִּי מִחֶטָּא בְּלִשׁוֹנִי.

אַתְר דְּשִׁירוּתָא אִשְׁתַּכַּח, מִעֵתִיקָא קְדִישָׁא, דְּאִתְנַהֵיר
 מִמְזִלָּא, הוּא נִהִירוּ דְּחִכְמָתָא, דְּאִתְפִּשֵׁט לְתַלְתִּין

וְתָרִין עֵיבֵר. וְנִפְקָא מֵהוּא מוּחָא סְתִימָאָה, מִנְהִירו
 דְּבֵיתָהּ. וּמָה דְעֵתִיקָא קְדִישָׁא נְהִיר בְּקַדְמִיתָא (ס"א בְּחֻכְמָתָא),
 דָּא הִיא. וְשִׁירוּתָא מִמָּה דְאַתְגְּלִיָּא (הו"י), וְאַתְעֵבִיד לְתַלַּת
 רִישֵׁין, וְרִישָׁא חֲדָא כְּלִיל לֹון. וְאַלִין תַּלַּת מִתְפִּשְׁטֹון
 לְזַעִיר אַנְפִין, וּמְאַלִין נְהִרִין כְּלָא.

אַתְגְּלִיף הַאי חֻכְמָתָא, וְאַפִיק חַד נְהִרָא, דְנִגִיד וְנִפִיק
 לְאַשְׁקָאָה גִנְתָא וְעֵייל (נ"א וְעֵיילִין) בְּרִישָׁא דְזַעִיר
 אַנְפִין, וְאַתְעֵבִיד חַד מוּחָא וּמִתְמָן אֶתְמַשִּׁיךְ וְנִגִיד בְּכָל
 גּוּפָא, וְאַשְׁקִי כָל אֵינּוּן נְטִיעָאן. הֲדָא הוּא דְכְתִיב,
 (בראשית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן וְגו'.

תּוּ אַתְגְּלִיף הַאי חֻכְמָתָא, וְאַתְמַשִּׁיךְ וְעֵייל בְּרִישָׁא דְזַעִיר
 אַנְפִין, וְאַתְעֵבִיד מוּחָא אַחְרָא (ההוא אַחְרָא). הַהוּא נְהִירו
 דְאַתְמַשְׁכָּא מִנִּיה אֵלִין תָּרִין מְשִׁיכֵן אַתְגְּלִיפוּ, מִתְחַבְּרֵן
 בְּחַד רִישָׁא דְעַמִּיקָא דְבִירָא, דְכְתִיב, (משלי ג) בְּדַעְתּוֹ
 תְהוֹמוֹת נִבְקָעוּ. וְעֵייל בְּרִישָׁא דְזַעִיר אַנְפִין, וְאַתְעֵבִיד
 מוּחָא אַחְרָא, וּמִתְמָן אֶתְמַשִּׁיךְ וְעֵייל לְגוּ גּוּפָא, וּמִלִּיָּא
 כָּל אֵינּוּן אֲדָרִין וְאַכְסֻדְרִין דְגּוּפָא. הֲדָא הוּא דְכְתִיב,
 (משלי כד) וּבְדַעַת חֲדָרִים יִמָּלְאוּ.

וְאַלִין נְהִרִין, מִנְהִירו דְהַהוּא מוּחָא עֲלָאָה סְתִימָאָה,
 דְנְהִיר בְּמִזְלָא (עֵתִיקָא קְדִישָׁא). וְכֻלָּא דָּא בְּדָא תְלִיין.
 וְאַתְקֻשֵׁר דָּא בְּדָא, וְדָא בְּדָא, עַד דִּישְׁתְּמוּדַע דְכֻלָּא חַד,

וְכֹלֵא הוּא עֵתִיקָא, (דף ר"צ ע"א) וְלֹא אֶתְפָּרֵשׁ מִנִּיהַ כְּלוּם.
 אֲלִין תְּלַת גְּהוּרִין, גְּהֵרִין לְתַלְתֵּי אַחְרָנִין, דְּאֶקְרוּן אֲבֵהֵן.
 וְאֲלִין גְּהֵרִין לְבָנִין. וְכֹלֵא גְּהֵרִין מֵאֲתֵר חַד. כַּד אֶתְגַּלְיִיא
 הַאי עֵתִיקָא, רַעְוֹא דְרַעְוֹן, כֹּלֵא גְּהֵרִין וְכֹלֵא אֶשְׁתַּכַּח
 בְּחַדוֹ שְׁלִימָתָא.

הַאי חֲכָמָתָא אֶקְרִי עֵדוֹן, וְהַאי עֵדוֹן אֶתְמַשֵּׁךְ מֵעֵדוֹן
 עֲלָאָה, סְתִימָאָה דְכָל סְתִימִין. וּמַהֲאִי עֵדוֹן, אֶקְרִי
 שִׁירוּתָא. דְּבַעֲתִיקָא לָא אֶקְרִי, וְלֹא הוּי שִׁירוּתָא וְסִיּוּמָא.
 וּבְגִין דְּלֹא הוּי בִּיהַ שִׁירוּתָא וְסִיּוּמָא, לָא אֶקְרִי אֶתְהַ.
 בְּגִין דְּאֶתְכַסִּיא וְלֹא אֶתְגַּלְיִיא. וְאֶקְרִי הוּא. וּמֵאֲתֵר
 דְּשִׁירוּתָא אֶשְׁתַּכַּח אֶקְרִי אֶתְהַ, וְאֶקְרִי אָב. דְּכַתִּיב, (ישעיה
 ט) כִּי אֶתְהַ אָבִינוּ.

בְּאֶגְדָּתָא דְּבִי רַב יִיבָא סָבָא, כְּלָלָא דְּכֹלֵא, זַעִיר אֲנַפִּין
 אֶקְרִי אֶתְהַ. עֵתִיקָא קַדִּישָׁא דְּאֶתְכַסִּיא,
 אֶקְרִי הוּא. וְשִׁפִּיר. וְהַשְׁתָּא קָרִינֵן בְּאֶתֵר דָּא דְּשִׁירוּתָא
 אֶשְׁתַּכַּח, אֶתְהַ. אַף עַל גַּב דְּאֶתְכַסִּיא, מִנִּיהַ הוּי
 שִׁירוּתָא, וְאֶקְרִי אָב. וְהוּא אָב לְאֲבֵהֵן. וְהַאי אָב נְפִיק
 מֵעֵתִיקָא קַדִּישָׁא, דְּכַתִּיב (איוב כח) וְהַחֲכָמָה מֵאִין תִּמְצָא.
 וּבְגִין כַּךְ לָא אֶשְׁתַּמוּדַע.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב (איוב כח) אֱלֹהִים הֵבִין דְּרַכָּה, דְּרַכָּה מִמָּשׁ.
 אֲבַל וְהוּא יַדַּע אֶת מְקוּמָהּ, מְקוּמָהּ מִמָּשׁ. וְכָל שְׁכָן

דְּרַכָּה. (מקומה ממש. ולא דרָכָה. מקומה ממש. וכל שכן דרָכָה.) וְכָל שָׁפָן שָׁפָן

הַהוּא חֲכָמָה דְּסִתִּימָא בֵּיהּ בְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא.

הַאִי חֲכָמָה שִׁירוּתָא דְּכָלָא, מִנִּיהּ מִתְּפַשְׁטָן תְּלַתִּין וְתַרִּין שְׁבִילִין. (שבילין ולא ארְחִין) וְאוּרִייתָא בְּהוּ אֶתְכַלִּילַת

בְּעֵשְׂרִין וְתַרִּין אֲתוּוּן, וְעֵשֶׂר אֲמִירָן. הַאִי חֲכָמָה אָב לְאֲבָהָן. וּבֵהָאִי חֲכָמָה, שִׁירוּתָא וְסִיּוּמָא אֲשַׁתְּכַח. וּבְגִין דָּא, חֲכָמָה עֲלָאָה חֲכָמָה תְּתָאָה. כַּד אֲתַפְּשֵׁט חֲכָמָה, אֲקַרִּי אָב לְאֲבָהָן. כֹּלָא לָא אֶתְכַלִּיל אֱלָא בְּהָאִי. (ס"א כד

מתפשטן חכמות, אתקרי אב לאבָהָן. כלָא לָא אֶתְכַלִּיל אֱלָא בְּהָאִי) דְּכַתִּיב, (תהלים

קד) כֹּלָם בְּחֲכָמָה עָשִׂיתָ.

זְקַף רַבִּי שְׁמַעוֹן יְדוּי, וְחַדִּי, אָמַר, וְדָאִי עֵידָן הוּא לְגַלְאָה, וְכֹלָא אֲצִטְרִיף בְּשַׁעְתָּא דָּא. תָּאנָא,

בְּשַׁעְתָּא דְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא, סִתִּימָאָה דְּכָל סִתִּימִין, בְּעָא לְאֶתְקַנָּא כֹּלָא, אֲתַקִּין כְּעִין דְּכַר וְנוֹקְבָא. בְּאֶתְרֵי דְּאֶתְכַלִּילוּ דְּכַר וְנוֹקְבָא לָא אֲתַקִּימוּ, אֱלָא בְּקִיּוּמָא

אַחֲרָא (ס"א כְּעִין דְּכַר) (אֱלָא בְּדְכַר) דְּדְכַר וְנוֹקְבָא. וְהָאִי חֲכָמָה

כֹּלְלָא דְּכֹלָא, כַּד נִפְקָא וְאֲתַנְהִיר מַעֲתִיקָא קְדִישָׁא, לָא אֲתַנְהִיר אֱלָא בְּדְכַר וְנוֹקְבָא. דְּהָאִי חֲכָמָה אֲתַפְּשֵׁט,

וְאִפִּיק מִיַּנְיָהּ בִּינָה, וְאֲשַׁתְּכַח דְּכַר וְנוֹקְבָא. הוּא, חֲכָמָה אָב. בִּינָה אָם. חֲכָמָה וּבִינָה, בְּחַד מִתְקַלָּא אֶתְקַלוּ, דְּכַר

וְנוֹקְבָא. וּבְגִינִיָּהּ כֹּלָא אֲתַקִּיָּים בְּדְכַר וְנוֹקְבָא,

דְּאֶלְמִלָּא הָאִי, לָא מִתְקִיָּימִין.

שִׁירוֹתָא דָּא אָב לְכֻלָּא, אָב לְכֻלְהוּ אַבְהוֹן, אֲתַחְבְּרוּ דָּא
בְּדָא, וְנִהֲירוּ דָּא בְּדָא. (חֲכֻמָּה אָב. בִּינָה אָם. (משלי ב) פִּי

אָם לְבִינָה תִקְרָא) כִּד אֲתַחְבְּרוּ, אוֹלִידוּ, וְאֲתַפְּשִׁטַּת מְהִימְנוֹתָא.
בְּאֲגִדְתָּא דְּבִי רַב יִיבָא סָבָא, הָכִי תָאנִי, מַהוּ בִינָה. אֵלָא
כִּד אֲתַחְבְּרָא דָּא בְּדָא, יו"ד בְּה"א, אֲתַעֲבַרְתָּ, וְאֲפִיקַת בִּין,
וְאוֹלִידַת. וּבְגִין כֶּה, בִּינָה אֲקָרִי, בִּין י"ה, שְׁלִימוֹתָא
דְּכֻלָּא. אֲשַׁתְּכַחוּ תַרְוִייהוּ דְּמַתְּחַבְּרוֹן, וּבִין בְּגוֹוִייהוּ. כֻּלָּא
דְּכֻלָּא. בְּתַקוּנִייהוּ אֲשַׁתְּכַח שְׁלִימוֹתָא (נ"א בִּין י"ה, תַּרְוִייהוּ
דְּמַתְּחַבְּרוֹן, וּבִין בְּגוֹוִייהוּ. בְּתַקוּנִייהוּ אֲשַׁתְּכַחוּ שְׁלִימוֹתָא דְּכֻלָּא כֻּלָּא) דְּכֻלָּא, אָב

וְאָם. בִּין וּבַת.

מְלִין אֵלִין, לָא אֲתִייהָבוּ לְגַלְתָּא, בַּר לְקַדִּישֵׁי עֲלִיוֹנִין,
דְּעָאלוּ וְנִפְקוּ, וַיִּדְעִין אֲרַחוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
דְּלָא סָטָן בְּהוּ לִימִינָא וְלִשְׁמָאלָא. דְּכַתִּיב, (הוֹשֵׁעַ יד) פִּי
יִשְׂרָאֵל דְּרַכִּי יִי' וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָם וְגו'. זַכָּאָה חוֹלְקִיָה,
דְּמָאן דְּזָכִי לְמַנְדַּע אוֹרְחוּי, וְלָא סָטִי, וְלָא יִטְעִי בְּהוּ.
דְּמְלִין אֵלִין סְתִימִין אִינוּן וְקַדִּישֵׁי עֲלִיוֹנִין נִהֲרִין בְּהוּ,
כְּמָאן דְּנִהֲרִי מִנְהִירוּ דְּבוֹצִינָא. לָא אֲתַמְסְרוּ מְלִין אֵלִין,
אֵלָא לְמָאן דְּעָאל וְנִפִּיק. דְּמָאן דְּלָא עָאל וְנִפִּיק, טַב לִיה
דְּלָא אֲבָרִי. דְּהָא גְּלִיָּא קָמִי עֲתִיקָא קַדִּישָׁא, סְתִימָא דְּכֻלָּא
סְתִימִין, דְּמְלִין אֵלִין נִהֲרִין בְּלָבָא, בְּאֲשַׁלְמוֹתָא
דְּרַחֲמִימוֹתָא וְדַחֲלוּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאֵלִין בְּנֵי דְּהַכָּא,

יִדְעָנָא בְּהוּ דְהָא עָאלוּ וְנִפְקוּ, וְאַתְנַהֲרִין בְּאַלִּין מְלִין,
וְלֹא בְּכֻלָּהוּ. וְהַשְׁתָּא אַתְנַהֲרוּ בְּשְׁלִימוּתָא כְּמָה
דְּאַצְטְרִיד. זַכָּא חוּלְקֵי עֲמָהוּן, בְּהֵוּא עֲלְמָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּל מַה דְּאַמִּינָא דְעַתִּיקָא קְדִישָׁא. וְכֹל
מַה דְּאַמִּינָא דְזַעִיר אַנְפִּין. כֹּלָא חַד, כֹּלָא הוּא חַד
מְלָה. לֹא (דף ר"צ ע"ב) תְּלִיָא בֵּיהּ פִּירוּדָא. בְּרִידָא הוּא בְּרִידָא
שְׁמִיָה לְעֵלָם וּלְעֵלְמֵי עֲלְמִין.

תָּא חֲזִי, שִׁירוּתָא דָּא דְאַקְרִי אַב, אַתְּכֻלִּיל בְּיוֹד,
דְּתִלְיָא מִמְזָלָא קְדִישָׁא. וּבְגִין כֶּף, יוֹד כֻּלִּיל
אַתּוּן אַחֲרָנִין. " סְתִימָא דְכָל אַתּוּן אַחֲרָן. " רִישָׁא
וְסִיפָא דְכָלָא.

וְהֵוּא נְהַר דְנַגִּיד וְנִפְיָק, אַקְרִי עֲלְמָא דְאַתִּי, דְאַתִּי
תְּדִיר וְלֹא פְּסִיק. וְהֵאִי הוּא עֵדוּנָא דְצַדִּיקָא,
לְזַכָּא לְהֵאִי עֲלְמָא דְאַתִּי, דְאַשְׁקִי תְּדִיר לְגַנְתָּא, וְלֹא
פְּסִיק. עָלִיָהּ כְּתִיב (ישעיה נח) וּכְמוֹצָא מִים אֲשֶׁר לֹא יִכְזָבוּ
מִימֵיו. וְהֵוּא עֲלְמָא דְאַתִּי, אַבְרִי בְּיוֹד, הֲדָא הוּא
דְכְּתִיב, (בראשית ב) וְנֶהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. "
כֻּלִּיל תְּרִין אַתּוּן ו"ד.

בְּאַגְדַּתָּא דְבֵי רַב יִיבָא סְבָא תְּנִינָן, אַמַּאי ו"ד כֻּלִּילָן
בְּיוֹד. אֲלָא נְטִיעָה דְגַנְתָּא (ס"א ודאי) דָּא, אַקְרִי
ו'. אִית גַּנְתָּא אַחֲרָא, דְאַיְהִי ד'. וּמַהֲאִי ו', אֲשַׁתְּקִיָּא ד'.

(דאיהי ארבעה ראשים) וְהִינּוּ רִזָּא דְכְּתִיב, וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן וְגו'.
מֵאֵי עֵדֶן. דָּא חֲכָמָה עֲלָאָה, וְדָא י'. לְהַשְׁקוּת. אֶת הַגֶּן,
דָּא הוּא ו'. וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבַּעָה רָאשִׁים, דָּא הוּא
ד', וְכֹלָא כְּלִיל בִּיּוֹ"ד.

וּבְגִין כֶּךָ, אֶקְרִי אָב לְכֹלָא. אָב לְאַבְהָן. שִׁירוּתָא דְכֹלָא,
(אקרי) בֵּיתָא דְכֹלָא, דְכְּתִיב, (משלי כד) בְּחֲכָמָה יִבְנֶה
בֵּיתָ. (מהאי י' שירותא וסיומא דכלא) וְכְּתִיב, (תהלים קד) כָּלֶם בְּחֲכָמָה
עֲשִׂיתָ. בְּאַתְרֵיהּ, לָא אֲתַגְלִיָּא, וְלָא אֲתִידַע. מִדְּאַתְחַבְּר
בְּאִמָּא אֲתֵרְמִיז בְּאִמָּא וּבְגִין כֶּךָ אִמָּא כֹּלְלָא דְכֹלָא,
בַּה אֲתִידַע וּבַה אֲתֵרְמִיז, שִׁירוּתָא וְסִיּוּמָא דְכֹלָא. (חכמה
אקרי) דְּבַה סְתִים כֹּלָא.

כֹּלְלָא דְכֹלָא, שְׁמָא קַדִּישָׁא. עַד הַשְׁתָּא רְמִיזָנָא, וְלָא
אִמִּינָא כָּל אֲלִין יוֹמִין. וְהָאִידְנָא מִתְגַּלְפִּין
סְטְרִין, י', כְּלִיל בְּהָאֵי חֲכָמָה. ה' דָּא אִמָּא, וְקָרִינִן
בִּינָה. ו"ה, אֲלִין תְּרִין בְּנִין, דְּמִתְעַטְרִין מֵאִמָּא. וְהָא
תְּנִינִן, דְּבִינָה אֲתַכְּלִיל מְכֹלָא. יו"ד דְּמִתְחַבְּרָא בְּאִמָּא,
וּמִפְקִין בִּין. וְהִינּוּ בִּינָה, א"ב וּא"ם דְּאִינוּן י"ה, בֵּין
בְּגוּוּיָהּ.

הַשְׁתָּא אֵית לְאַסְתְּכֹלָא, בִּינָה, וְאֶקְרִי תְּבוּנָה, אִמָּא
אֶקְרִי תְּבוּנָה, וְלָא בִּינָה. אֶלָּא תְּבוּנָה אֶקְרִי,
בְּשַׁעְתָּא דִּינְקָא לְתֵרִין בְּנִין, בִּין וּבִ"ת, דְּאִינוּן ו"ה,

וְהִיא שְׁעֵתָא אַקְרִי תְבוּנָה. דְּכֻלָּא כְּלִיל בְּאַלִּין אַתּוּוּן,
 בִּין וּבִ"ת, אִינוּנו ו"ה. וְכֻלָּא חַד כְּלָלָא, וְהִינוּנו תְבוּנָה.
 בְּסִפְרָא דִּרְב הַמְנוּנָא סָבָא אָמַר, דְּשְׁלֵמָה מְלָכָא, תְּקוּנָא
 קַדְמָאָה דְּגַלִּי וְאָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים א) הֵנֶךָ יִפְהַר רַעֲיָתִי
 מֵהָאִי הוּא. וְתְקוּנָא תְּנַיִנָא, אַקְרִי כְּלָה, דְּאִיְהִי נּוֹקְבָא
 דְּלִתְתָּא. וְאִינוּנו דְּאָמְרִי, דְּתִרְוּוּיָהּ לְהָאִי נּוֹקְבָא דְּלִתְתָּא
 אִינוּנו, לָאוּ הָכִי. דְּהִ"א קַדְמָאָה לָא אַקְרִי כְּלָה. וְהִ"א
 בְּתִרְוּוּיָהּ, אַקְרִי כְּלָה, לְזִמְנִין (דִּיעוּן) יְדִיעִין (לְזִמְנִין סְגִיָּאִין). דְּהִ"א
 זִמְנִין סְגִיָּאִין אִינוּנו, דְּדְכוּרָא לָא אַתְחַבְּרַ עִמָּה, וְאַסְתִּלַּק
 מִינָהּ. בְּתִהוּא זִמְנָא כְּתִיב, (וּיקרא יח) וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדַת
 טוֹמְאָתָהּ לָא תִקְרַב. בְּשְׁעֵתָא דְּאַתְדַּכְּאֵת נּוֹקְבָא, וְדְכוּרָא
 בְּעֵי לְאַתְחַבְּרַא עִמָּה, כְּדִין אַקְרִי כְּלָה. כְּכֻלָּהּ מִמֶּשׁ
 אַתִּיא.

(אבל) הָאִי אִימָא, לָא אַפְסִיק רַעוּתָא דְּתִרְוּוּיָהּ לְעֵלְמִין,
 בְּחַד נְפֻקִין, בְּחַד שְׁרִיין. לָא אַפְסִיק דָּא מִן דָּא, וְלָא
 אַסְתִּלַּק דָּא מִן דָּא. וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב וְנָהָר יֵצֵא מִעֵדֶן,
 יוֹצֵא תְדִיר, וְלָא אַפְסִיק. הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב, וְכִמוּצָא מִים
 אֲשֶׁר לָא יִכְזְבוּ מִימִיו. וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב רַעֲיָתִי, בְּרַעוּתָא
 דְּאַחֻוּהַ שְׁרִיין, בְּאַחְדוּתָא שְׁלִימוּתָא (שְׁלִימְתָא). אַבְל הָכָא
 אַקְרִי כְּלָה, דְּכֻד אַתָּא דְּכוּרָא לְאַתְחַבְּרַא עִמָּה, הִיא
 כְּלָה, כְּכֻלָּהּ אִיְהִי אַתִּיא מִמֶּשׁ.

וּבְגִין כֹּה, תִּרִי (ויחי רמ"ב) תְּקוּנֵינִי דְנוֹקְבֵי פְּרִישׁ שְׁלֵמָה.
 תְּקוּנָא דְקַדְמִיתָא סְתִימָא, בְּגִין דְּאִיהִי סְתִימָא.
 וְתְקוּנָא תְּנִינָא פְּרִישׁ יִתִיר, וְלֹא סְתִים כּוּלֵי הָאִי. וְלִבְתָּר
 תִּלְיָא כָּל שְׁבַחָא בְּהֵיא דְלְעִילָא. דְכָתִיב, (שיר השירים ו)
 אַחַת הִיא לְאִמָּה בְּרָה הִיא לְיֹולְדֹתָהּ. וּבְגִין דְּאִיהִי אִימָא
 מִתְעַטָּרָא בְּעַטָּרָא דְכֻלָּהּ, וְרַעוּתָא דְיִו"ד לָא אֶפְסִיק מִנָּה
 לְעַלְמִין, אֲתִיְהִיב בְּרִשׁוּתָהּ כָּל חִירוֹ דְעַבְדִּין. כָּל חִירוֹ
 דְכֻלָּא. כָּל חִירוֹ דְחִיבֵיָא, לְדַפְּאָה לְכֻלָּא. דְכָתִיב, (ויקרא
 טז) כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם. וְכָתִיב (ויקרא כח) וְקִדְשְׁתֶּם אֶת
 שְׁנַת הַחֲמֻשִּׁים שָׁנָה יוֹבֵל הִיא. מֵאִי יוֹבֵל. כִּמָּה דְאֵת אָמַר
 (ירמיה יז) וְעַל יוֹבֵל יִשְׁלַח שְׂרָשָׁיו. מִשׁוּם תְּהוּא נָהַר דְּאֵתִי
 וּנְגִיד וּנְפִיק, וְאֵתִי תְדִיר, וְלֹא פְּסִיק.

כְּתִיב (דף רצ"א ע"א) (משלי ב) כִּי אִם לְבִינָה תִקְרָא לְתַבּוּנָה תִתֵּן
 קוּלְךָ. כִּיּוֹן דְּאָמַר כִּי אִם לְבִינָה תִקְרָא, אִמָּאִי
 לְתַבּוּנָה. אֶלָּא כֻלָּא פְּמָה דְאִמִּינָא. הִי מִנְיִיהוּ עֲלָאָה.
 בִּינָה עֲלָאָה מִתַּבּוּנָה. בִּינָה אָב וְאִם וּבִן. י"ה: אָב וְאִם,
 וּבִן בְּגִוּוּיָהּ. תַּבּוּנָה: כֻלָּא כֻלָּא דְבְנִין, בִּן וּבֵת, ו"ה.
 וְלֹא אֲשַׁתְּכַח אָב וְאִם, אֶלָּא בְּאִימָא דְאִימָא וְדֵאִי (ס"א בְּבִינָה.
 וּבְתַבּוּנָה וְדֵאִי אִימָא) רְבִיעָא עֲלִיָּהּ, וְלֹא אֲתַגְּלִיָּא. אֲשַׁתְּכַח
 דְכֻלָּא דְתִרִין בְּנִין, אֶקְרִי תַבּוּנָה. וְכֻלָּא דְאָב אִם וּבִן,
 אֶקְרִי בִינָה. וְכַד בְּעֵי לְאֶכְלָלָא כֻלָּא, בְּהֵאִי אֲתַכְּלִיל.

וְהָאִי אָב וְאִם וּבֵן, אֶקְרוּן חֲכָמָה בִּינָה וְדַעַת. בְּגִין דְּהָאִי
 בֶן נָטִיל סִימָנִין דְּאָבוּי וְאִמִּיהָ, אֶקְרִי דַעַת, דְּהוּא
 סֵהֲדוּתָא דִּתְרוּוִייהוּ. וְהָאִי בֶן, אֶקְרִי בּוֹכְרָא. דְּכִתְיִב, (שמות
 ד) בְּנֵי בְכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל. וּבְגִין דְּאֶקְרִי בּוֹכְרָא, נָטִיל תְּרִין
 חוּלְקִין. וְכֹד אֶתְרַבִּי בְּעֵטְרוּי, נָטִיל תְּלַת חוּלְקִין. וּבִין כַּף
 וּבִין כַּף, תְּרִין חוּלְקִין, וְתְלַת חוּלְקִין כִּלְא חַד מְלָה. וְהָאִי
 וְהָאִי הֵכִי (ס"א חד) הוּי, יְרוּתָא דְּאָבוּי וְאִמִּיהָ יְרִית.

מֵאִי יְרוּתָא דָּא. אַחְסַנְתָּא דְּאָבוּי וְאִמִּיהָ, וְתִרִין עֵטְרִין
 דְּהוּוּ גְנִיזִין בְּגוּוִייהוּ, וְאַחְסִינוּ לְבֵן דָּא. מְסֵטְרָא
 דְּאָבוּי, הוּוּ גְנִיזִין בְּגוּוִייהָ חַד עֵטְרָא, דְּאֶקְרִי חֶסֶד.
 וּמְסֵטְרָא דְּאִמָּא, חַד עֵטְרָא דְּאֶקְרִי גְבוּרָה. וְכִלְהוּ
 מֵתַעֲטְרִין בְּרִישִׁיהָ, וְאַחִיד לֹון. וְכֹד נֶהְרִין אֵלִין אָב וְאִם
 עָלִיהָ, כִּלְהוּ אֶקְרוּן תְּפִילִין דְּרִישָׁא. וְכִלְא נָטִיל בֶן דָּא,
 וְיִרִית כִּלְא, וְאַתְּפִשֵׁט בְּכָל גּוּפָא. וְהָאִי בֶן יֶהִיב לְבַרְתָּא.
 וּבַרְתָּא מְנִיָּה אֶתְזֵן. וְעַל כָּל פְּנִים מְכָאן, בְּרָא יְרִית וְלָא
 בְּרָתָא. בְּרָא יְרִית לְאָבוּי וְלְאִמִּיהָ וְלָא בְרָתָא. וּמְנִיָּה אֶתְזֵן
 בְּרָתָא. כְּמָה דְּכִתְיִב, (דניאל ד) וּמְזוֹן לְכִלְא בֵּיהָ. (ואי תימא כל

האי והאי אקרון צדיק וצדק בחד אינון וחד כללא).

הַנִּי אָב וְאִם, כְּלִילָן וּמֵתְחַבְּרָן דָּא בְּדָא. וְאָב טָמִיר יִתִּיר.
 וְכִלְא אַחִיד מֵעֵתִיקָא קְדִישָׁא, וְתִלְיָא מְמִזְלָא
 קְדִישָׁא, יְקִירוּ (יְקִירָא) דְּכָל יְקִירִין. וְאֵלִין אָב וְאִם, מֵתְקַנִּין

בֵּיתָא, כְּמָה דְאִמִּינָא דְכְתִיב, (משלי כד) בְּחִכְמָה יִבְנֶה בֵּית
וּבִתְבוּנָה יִתְכַוֵּן וּבִדְעַת חֲדָרִים יִמְלֵאוּ כָּל הוּן יִקָּר וְנָעִים.
וְכְתִיב (משלי כב) כִּי נָעִים כִּי תִשְׁמְרֶם בְּבִטְנְךָ. (הניי בללא דכלא,

כְּמָה דְאִמִּינָא וְתַלְיִין מִמּוֹלָא קְדִישָׁא יִקְרָא).

אִמַּר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּאֲדָרָא לָא גְלִינָא כְּלָא. וְכָל הַנִּי
מְלִין, טְמִירִין בְּלִבָּי הוּוּ עַד הַשְּׁתָא, וּבְעִינָא
לְאִטְמָרָא לֹון לְעֵלְמָא דְאִתִּי, מְשׁוּם דְתַמָּן שְׁאַלְתָּא שְׁאִיל
לְנָא, כְּמָה דְכְתִיב, (ישעיה לג) וְהָיָה אַמוֹנֵת עֲתֶךָ חוֹסֵן
יְשׁוּעוֹת חֲכָמָה וְדַעַת וְגו', וְחֲכָמָה בְּעִיִן מִינִי, וְהַשְּׁתָא
רְעוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְהָאִי, הָא בְּלָא כְּסוּפָא
אִיעוּל קַמִּי פִלְטְרוּי.

כְּתִיב (שמואל א ב) כִּי אֵל דַּעוֹת יִי. דַּעוֹת וְדָאִי. הוּא הַדַּעַת.
בְּדַעַת כָּל פִּלְטְרוּי אֲתַמְלִיִן. דְכְתִיב, וּבִדְעַת
חֲדָרִים יִמְלֵאוּ. (בגין כף) דַּעַת אַחְרָא לָא אֲתַגְלִיא, דְהָא
טְמִירָא אֲזִיל בְּגוּוּיָהּ, וְאֲתַכְּלִיל בֵּיהּ. דַּעַת נְהִיר בְּמוֹחִין,
וְאֲתַפְּשֵׁט בְּמוֹחָא כְּלָא. (בְּמוֹחָא, בְּגוּפָא כְּלָא, כִּי אֵל דַּעוֹת יִי)

בְּסַפְרָא דְאֲגִדְתָא תְּנִינָן, כִּי אֵל דַּעוֹת יִי, אֵל תְּקָרִי
דַּעוֹת, אֵלָא יְעוּדוֹת. דְהוּא סְהַדוּתָא דְכְּלָא,
סְהַדוּתָא דְתַרִין חוּלְקִין, כְּמָה דְאִתְּ אִמַּר (תהלים עח) וַיִּקָּם
יְעוּדוֹת בִּיעֵקֵב. וְאִף עַל גַּב דְהָאִי מְלָה, אוֹקְמוּהָ בְּסַפְרָא
דְצְנִיעוּתָא בְּגוּוּנָא אַחְרָא. הָתָם בְּאַתְרִיָּה שְׁלִים, הָכָא
כְּלָא שְׁפִיר, וְכָלָא הוּי, כַּד אֲסִתִּים מְלָה.

הָאִי אָב וְאָם, כְּלָהוּ בְּהוּ כְּלִילָן, כְּלָא בְּהוּ סְתִימָן, וְאִינוּן
 סְתִימָן בְּמִזְלָא קְדִישָׁא, עֲתִיקָא דְכָל עֲתִיקִין. בֵּיה
 סְתִימָן. בֵּיה כְּלִילָן. כְּלָא הוּא, כְּלָא הוּי. בְּרִיךְ הוּא, בְּרִיךְ
 שְׁמִיה, לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמִין.

כָּל מְלִין דְּאֲדָרָא יָאוּת, וְכְלָהוּ מְלִין קְדִישִׁין, מְלִין דְּלָא
 סְטָאן לִימִינָא וְלִשְׁמָאלָא, כְּלָהוּ מְלִין דְּסְתִימִין,
 וְאֲתַגְלִיין לְאִינוּן דְּעָאלוּ וְנִפְקוּ, וְכָלָא הֲכִי הוּא. וְעַד
 הַשְׁתָּא הוּוּ מִתְּכַסִּיין אֲלִין מְלִין דְּדַחִילָנָא לְגַלְאָה,
 וְהַשְׁתָּא אֲתַגְלִיין. וְגִלִי קָמִי (מִלְבָּא) עֲתִיקָא קְדִישָׁא, דְּהָא
 לָא לִיקְרָא דִּילִי וּדְבִית אַבָּא עֲבִידְנָא, אֲלָא בְּגִין דְּלָא
 אִיעוּל בְּכִסּוּפָא קָמִי פִלְטְרוּי עֲבִידְנָא. וְעוּד, הָא חֲמִינָא,
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכָל הַנִּי זְכָאֵי קְשׁוּט דְּהֲכָא מִשְׁתַּכְּחוּ,
 כְּלָהוּ מִסְתַּכְּמִין עַל יְדֵי. דְּהָא חֲמִינָא דְּכְלָהוּ חֲדָאן בְּהָאִי
 הַלּוּלָא דִּילִי, וְכְלָהוּ זְמִינִין (דף רצ"א ע"ב) בְּהַהוּא עֲלֻמָּא
 בְּהִילּוּלָא דִּילִי, זְכָאָה חוּלְקִי.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, כַּד סֵיִים מְלָה דָּא בּוּצִינָא קְדִישָׁא,
 בּוּצִינָא עֲלָאָה, אָרִים יְדוּי, וּבְכָה וְחִיִּיךְ. בְּעָא
 לְגַלְאָה מְלָה חֲדָא. אָמַר, בְּמְלָה דָּא אֲצַטְעֵרְנָא כָּל
 יוּמָאֵי, וְהַשְׁתָּא לָא יְהִבִּין לִי רְשׁוּתָא. אֲתַתְּקוּף, וְיִתִּיב,
 וְרַחִישׁ בְּשִׁפּוּוֹתֶיהָ, וְסַגִּיד תִּלְתַּת זְמַנִּין, וְלָא הָוָה יְכִיל בַּר
 נַשׁ לְאַסְתַּכְּלָא בְּאַתְרֶיהָ, כָּל שְׁכֵן בֵּיה. אָמַר, פּוּמָא

פּוֹמָא, דְּזָכִית לְכָל הָאִי, לָא אֲנַגְיְבוּ מִבוּעָךְ. מִבוּעָךְ
נִפְיָק וְלָא פְּסִיק. עֲלֵךְ קָרִינָן (בראשית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֵדָן.
וּכְתִיב (ישעיה נח) וּכְמוֹצֵא מַיִם אֲשֶׁר לֹא יִכְזְבוּ מִימִיו.

הָאִידְנָא אֶסְהַדְנָא עָלֵי. דְּכָל יוֹמִין דְּקָאִימָנָא, תְּאִיבְנָא
לְמַחְמֵי יוֹמָא דָּא, (נ"א רְעוּתָא לְגַלְאָה רְזָא דָּא) וְלָא סְלִיק

בְּרַעוּתֵי (ס"א בִּידֵי), בַּר הָאִידְנָא, דְּהָא בְּעֵטְרָא דָּא מִתְעֵטֵר
הָאִי יוֹמָא. וְהֶשְׁתָּא בְּעֵינָא לְגַלְאָה מְלִין, קַמִּיה דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, דְּהָא כְּלָהוּ מִתְעֵטְרִין בְּרִישֵׁי (בְּרִישִׁיה). וְהָאִי
יוֹמָא לָא יִתְרַחֵק לְמִיעַל לְדוּכְתִייה, פְּיוֹמָא אַחְרָא. דְּהָא
כָּל יוֹמָא דָּא בְּרִשׁוּתֵי קַיִימָא. וְהֶשְׁתָּא שְׂרִינָא לְגַלְאָה
מְלִין, בְּגִין דְּלָא אִיעוּל בְּכִסּוּפָא לְעֵלְמָא דָּאִתִּי. וְהָא
שְׂרִינָא אִימָא.

כְּתִיב, (תהלים פט) צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כְּסֹאף חֶסֶד וְאֱמֶת
יִקְדְּמוּ פָּנֶיךָ. מֵאֵן חֲכִימָא, יִסְתַּכַּל בְּהָאִי, לְמַחְמֵי
אוֹרְחוּי (ס"א דִּינּוּי) דְּקִדְּיִשָׁא עֲלָאָה, דִּינִין דְּקִשׁוּט, דִּינִין
דְּמִתְעֵטְרִין בְּכְתָרֵי עֲלָאִין. דְּהָא חֲמִינָא דְּכְלָהוּ בּוּצִינִין
נְהָרִין מִבוּצִינָא עֲלָאָה, טְמִירָא דְּכָל טְמִירִין, כְּלָהוּ דְּרָגִין
לְאַתְנַהֲרָא. (נ"א וּפְלָהוּ אִינּוּן דְּרָגִין לְאַתְנַהֲרָא) וּבְתַהוּא נְהוֹרָא דְּבְכָל
דְּרָגָא וְדְרָגָא, אֲתַגְלִיִּיא מַה דְּאֲתַגְלִיִּיא, וּכְלָהוּ נְהוֹרִין
אַחֲדָן, נְהוֹרָא דָּא בְּנְהוֹרָא דָּא, וְנְהוֹרָא דָּא, בְּנְהוֹרָא
דָּא, וְנְהוֹרִין דָּא בְּדָא, וְלָא מִתְפַּרְשֵׁן דָּא מִן דָּא.

נְהוֹרָא דְכָל בּוּצִינָא וּבּוּצִינָא, דְאֶקְרוּן תְּקוּנֵי מַלְכָּא,
 כְּתָרֵי מַלְכָּא, כָּל חַד וְחַד, נְהִיר וְאֶחִיד בְּהוּא
 נְהוֹרָא דְלִגּוּ לִגּוּ, וְלֹא מִתְפָּרֵשׁ לְבַר. וּבְגִין כִּךְ כִּלָּא בְּחַד
 דְרָגָא אֶסְתַּלֵּק, וְכִלָּא בְּחַד מְלָה אֲתַעֲטָר, וְלֹא מִתְפָּרֵשׁ
 דָּא מִן דָּא, אִיהוּ וְשְׁמִיהּ חַד הוּא. נְהוֹרָא דְאֲתַגְלִיָּא,
 אֶקְרִי לְבוּשָׂא דְמַלְכָּא. נְהוֹרָא דְלִגּוּ לִגּוּ, (בְּהוּא נְהוֹרָא הוּא מַה)
 נְהוֹרָא סְתִימִים, וּבִיהּ שְׂרִיא תְּהוּא דְלֹא אֲתַפְּרֵשׁ וְלֹא
 אֲתַגְלִיָּא.

וְכִלְהוּ בּוּצִינֵי, וְכִלְהוּ נְהוֹרִין, נְהִרִין מֵעֲתִיקָא קְדִישָׁא
 סְתִימָא דְכָל סְתִימִין, בּוּצִינָא עֲלָאָה. וְכַד
 מִסְתַּכְּלִין, כִּלְהוּ נְהוֹרִין דְאֲתַפְּשִׁטִין. לָא אֲשַׁתְּכַח בַּר
 בּוּצִינָא עֲלָאָה, דְאֲטָמַר וְלֹא אֲתַגְלִיָּא.
 בְּאִינוּן לְבוּשֵׁין דִּיקָר, לְבוּשֵׁי קְשׁוּט, תְּקוּנֵי קְשׁוּט,
 בּוּצִינֵי קְשׁוּט, אֲשַׁתְּכַחוּ תְרִין בּוּצִינִין, תְּקוּנָא
 דְכוּרְסִיָּא דְמַלְכָּא, וְאֶקְרוּן צְדָק וּמְשַׁפֵּט. וְאִינוּן
 שִׁירוּתָא, וְשְׁלִימוּתָא, בְּכָל מְהִימְנוּתָא. וּבְהֵנִי מִתְעַטְרִין
 כָּל דִּינִין דְלַעִילָא וְתַתָּא, וְכִלָּא סְתִימִים בְּמִשְׁפָּט. וְצְדָק
 מְהֵאֵי מְשַׁפֵּט אֲתַזֵּן. וְלִזְמַנִּין קָרִינֵן לָהּ, (בְּרֵאשִׁית יד) וּמַלְכֵי
 צְדָק מְלִךְ שְׁלָם.

כַּד מִתְעַרְרִין דִּינִין מִמְשַׁפֵּט, כִּלְהוּ רַחֲמֵי, כִּלְהוּ בְּשְׁלִימוּ.
 דְהֵאֵי מִבְּסָם לְהֵאֵי צְדָק, וְדִינִין מִתְתַּקְּנִין, וְכִלְהוּ

בְּחֵתִין לְעֵלְמָא בְּשְׁלִימוֹ, בְּרַחֲמֵי. וְכִדִּין (אֲקָרִי) שְׁעֵתָא
 דְּמַתְּחַבְּרָן דְּכֹר וְנוֹקְבָא, וְכָל עֲלָמִין פְּלָהוּ בְּרַחֲמֵי,
 וּבְחֵדוּוֹתָא.

וְכֹד אֲסַגִּיאוּ חוּבֵי עֲלָמָא, וְאֲסַתְּאֲבַת מִקְדָּשָׁא, וְדְכוּרָא
 אֲתֶרְחַק מִן נוֹקְבָא, וְחֻיָּא תְּקִיפָא שְׂרִיָּא לְאֲתֵעְרָא,
 וְוִי לְעֵלְמָא דְּמַתְּזֹן בְּהֵהוּא זְמַנָּא מֵהַאי צְדָק. כִּמְהַ חֲבִילֵי
 טְרִיקִין מִתְּעָרִין בְּעֵלְמָא, כִּמְהַ זְכָאִין מִסְתְּלָקִין מִעֵלְמָא.
 וְכָל כֶּךָ לְמַה. בְּגִין דְּאֲתֶרְחַק דְּכוּרָא מִן נוֹקְבָא, וּמִשְׁפֵּט
 לָא קָרַב בְּצְדָק דָּא. וְעַל הַאי כְּתִיב, (מְשָׁלִי יג) וַיֵּשׁ נִסְפָּה
 בְּלֹא מִשְׁפָּט, דְּמִשְׁפֵּט אֲתֶרְחַק מֵהַאי צְדָק, וְלֹא
 אֲתַבְּסָמָא, וְצְדָק יִנְקָא מֵאַתֵּר אַחֲרָא.

וְעַל דָּא אָמַר שְׁלֵמָה מַלְכָּא, (קְהֵלֶת ז) אֵת הַכֹּל רָאִיתִי בְּיַמֵּי
 הַבְּלִי יֵשׁ צְדִיק אוֹבֵד בְּצְדָקוֹ וְגו', הֶבֶל דָּא, (ס"א ל"ג
 הֶבֶל דָּא) הֶבֶל חֲדָא, מֵהֶבְלִים דְּלְעִילָא, דְּאֲקָרוּן אֲפִי מַלְכָּא,
 וְדָא אִיהוּ מַלְכוּתָא קְדִישָׁא, דְּכֹד הִיא מִתְּעָרָא בְּדִינוּי,
 כְּתִיב יֵשׁ צְדִיק אוֹבֵד בְּצְדָקוֹ. מֵאִי טַעְמָא. מִשּׁוּם דְּמִשְׁפֵּט
 אֲתֶרְחַק מִצְדָק. וּבְגִין כֶּךָ אֲקָרִי, וַיֵּשׁ נִסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפָּט.
 תָּא חֻי, כֹּד אֲשַׁתְּכַח זְכָאָה עֲלָאָה בְּעֵלְמָא, רְחִימָא
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲפִילוּ כֹד אֲתֵעַר צְדָק
 בְּלַחֲדוּי, יְכִיל עֲלָמָא לְאֲשַׁתְּזַבָּא בְּגִינֵיהּ. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא בְּעֵי בִיקְרִיָּה, וְלֹא מִסְתְּפִי (דף רצ"ב ע"א) מִן דִּינָא. וְכֹד

הַהוּא זַכָּאָה לָא קִיִּמָּא בְּקִיּוּמִיהָ, מִסְתַּפִּי אֲפִילוּ
מִמְשַׁפֵּט, וְלֹא יִכִּיל לְמִיקָם בֵּיהּ. כָּל שְׁכֵן בְּצַדֵּק.

דְּוֹד מַלְכָּא, בְּקִדְמִיתָא אָמַר, (תהלים כו) בְּחִנְנֵי יי' וְנִסְנֵי.
דְּהָא אָנָּא לָא מִסְתַּפִּינָא מִכָּל דִּינִין, אֲפִילוּ מֵהָאֵי
צַדֵּק, וְכָל שְׁכֵן דִּאֲחִידְנָא בֵּיהּ, מַה פְּתִיב. (תהלים יז) אָנִי
בְּצַדֵּק אֲחֻזָּה פָּנִיךָ, בְּצַדֵּק וְדָאֵי. לָא מִסְתַּפִּינָא לְמִיקָם
בְּדִינֵי. בְּתַר דְּחָב, אֲפִילוּ מִמְשַׁפֵּט מִסְתַּפִּי, דְּכִתִּיב, (תהלים
קמג) וְאֵל תָּבֹא בְּמִשְׁפָּט אֶת עַבְדְּךָ.

תָּא חֲזִי, כִּד מִתְבַּסְמָא הָאֵי צַדֵּק מִמְשַׁפֵּט, כְּדִין אֲקָרִי
צַדֵּקָה. וְעֵלְמָא מִתְבַּסְמָא בְּחֻסְדָּא, וְאֲתַמְלִיא מִנִּיהּ.
דְּכִתִּיב, (תהלים לג) אוֹהֵב צַדֵּקָה וּמִשְׁפָּט חֻסְדָּא יי' מִלְּאָה
הָאָרֶץ.

אֲסֵהֲדָנָא עָלֵי, דְּכָל יוֹמָאֵי הוּינָא מְצִטְעָר עַל עֵלְמָא,
דְּלֹא יַעֲרַע בְּדִינֵי דְצַדֵּק, וְלֹא יוֹקִיד עֵלְמָא
בְּשִׁלְהוּבוּי. כְּמַה דְּכִתִּיב, (משלי ל) אֲכֹלָה וּמִחַתָּה פִּיהּ. מִכָּאן
וְלֵהֲלָאָה, כְּפּוּם כָּל חַד, כְּפּוּם בִּירָא עִמָּקָא, וְהָא בְּדָרָא
דָּא אֵית בֵּיהּ זַכָּאִין, וְזַעֲרִין אֵינוּן דִּיקוּמוּן לְאֲגָנָא עַל
עֵלְמָא, וְעַל עֲאנָא, מֵאַרְבַּעָה זִוּיִן. (ס"א עַל עֵלְמָא, וְעֵלְיָנָא בְּעִיָּין).
עַל כֵּן אֲחִידֵן מְלֵי דָּא בְּדָא, וּמִתְפָּרְשֵׁן מְלִין דְּסִתִּימִין
בְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא, סִתִּימָא דְּכָל סִתִּימִין, וְהֵיךְ אֲחִידֵן
אֵלִין בְּאֵלִין. מִכָּאן לְהֵלְאָה, מְלִין דְּזַעֲרִין אֲנַפִּין, אֵינוּן

דְּלֹא אֶתְגַּלְיִין בְּאֶדְרָא. אֵינּוּן דִּהוּוּ סְתִימִין בְּלִבָּא, וְתַמָּן
 לָא אֶתְקִנּוּ. (עד פֶּאן סְתִימָן מְלִין) הֲשֵׁתָא אֶתְתְּקִנּוּ וְאֶתְגַּלְיִין,
 וְכִלְהוּ מְלִין סְתִימִין, וּבְרִירִין כְּלָהוּ. זַכָּאָה חוּלְקִי, וְאֵינּוּן
 דִּירְתוּ יְרוּתָא דָּא, דְּכִתִּיב, (תהלים קמד) אֲשֶׁרִי הָעַם שָׁכְכָה
 לּוֹ וּגְוֹ.

הָאִי דְּאוּקִימְנָא, אָב וְאִם בְּעֵתִיקָא אֶחִידָן, בְּתִיקוּנִי, הָכִי
 הוּא. דְּהָא מְמוּחָא סְתִימָאָה דְּכָל סְתִימִין תְּלִיין, (נ"א
 נְפִקִין) וּמִתְאַחֲדָן בֵּיהּ. (וְאִף עַל גַּב דְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא אֶתְתְּקִין בְּלַחֲדוּי) וְכֵד
 יִסְתְּכְּלוּן (בְּכָל) מְלִי. כְּלָא הוּא עֵתִיקָא בְּלַחֲדוּי, הוּא הוּי,
 וְהוּא יְהָא. וְכָל הָנִי תְּקוּנִין בֵּיהּ. (בס"י לא נמצא אֶחִידָן בֵּיהּ סְתִימָן לָא
 מִתְפָּרְשֵׁן מְנִיה מוּחָא סְתִימָאָה לָא אֶתְגַּלְיָא וְלֹא תְּלִיא בֵּיהּ) א"ב וְא"ם מֵהָאִי
 מוּחָא נְפִקוּ, אֶתְכְּלִילוּ בְּמִזְלָא, וּבֵיהּ תְּלִיין, וּבֵיהּ אֶחִידָן.
 זְעִיר אֲנַפִּין, בְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא תְּלִיא וְאֶחִיד. וְהָא
 אוּקִימְנָא מְלִי בְּאֶדְרָא. זַכָּאָה חוּלְקִיָּה דְּמָאן דְּעָאל
 וּנְפִיק, וַיִּנְדַּע אוֹרְחִין דְּלֹא יִסְטִי לִימִינָא וְלִשְׂמָאלָא.
 וּמָאן דְּלֹא עָאל וּנְפִק, טַב לִיהּ דְּלֹא אֲבִירִי. וְכִתִּיב (הושע

יד) כִּי יִשְׂרָיִם דְּרָכִי יִי'.

אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, מִסְתַּכְּל הוּינָא כָּל יוּמָא בְּהָאִי קָרָא,
 דְּכִתִּיב, (תהלים לד) בֵּינִי תִתְהַלֵּל נַפְשִׁי יִשְׁמְעוּ עֲנוּיִם
 וַיִּשְׁמְחוּ. וְהָאִידְנָא אֶתְקִיִּים קָרָא כְּלָא. בֵּינִי תִתְהַלֵּל נַפְשִׁי
 וְדָאִי, דְּהָא נִשְׁמַתִּי בֵּיהּ אֶחִידָא, בֵּיהּ לְהֵטָא, בֵּיהּ

אֲתַדְבִּקְתָּ וְאֲשַׁתְּדִלְתָּ וּבְאֲשַׁתְּדִלוֹתָא דָּא תִּסְתַּלֵּק
 לְאַתְרָהּ. יִשְׁמְעוּ עֲנוּיִם וְיִשְׁמְחוּ, כָּל הַנִּי צִדִּיקֵיִיא, וְכֹל
 בְּנֵי מְתִיבְתָא קְדִישָׁא, וּזְכָאִין דְּאֲתִיִּין הַשְּׁתָא עִם קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, כְּלָהוּ שְׁמַעִין מְלִי, וְחֻדָּאן. בְּגִין כֶּךָ, (תהלים לד)
 גִּדְלוּ לִיִּי אֲתִי וּנְרוּמָמָה שְׁמוֹ יַחְדָּיו.

פְּתַח וְאָמַר, כְּתִיב, (בראשית לו) וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ
 בְּאֶרֶץ אֲדוּם. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים מח) כִּי הִנֵּה
 הַמְּלָכִים נוֹעְדוּ עִבְרוּ יַחְדָּיו. נוֹעְדוּ, בְּאֵן אֲתָר. בְּאֶרֶץ
 אֲדוּם. בְּאֲתָר דְּדִינִין מֵתְאֲחֻדִין תַּמָּן. עִבְרוּ יַחְדָּיו, דְכְּתִיב
 וַיִּמַּת וַיִּמְלוֹךְ תַּחְתָּיו. הֵמָּה רָאוּ כֵּן תַּמָּהוּ נִבְהָלוּ נַחְפְּזוּ,
 דְּלֹא אֲתַקִּימוּ בְּאַתְרֵיהוּ, בְּגִין דְּתַקוּנִין דְּמִלְכָּא לֹא
 אֲתַקְנוּ, וְקִרְתָּא קְדִישָׁא וְשׁוּרֵי, לֹא אֲזַדְמְנוּ.

הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, כַּאֲשֶׁר שְׁמַעְנוּ כֵּן רָאִינוּ וְגו', דְּהָא
 כְּלָהוּ לֹא אֲתַקִּימוּ, וְהִיא אֲתַקִּימַת הַשְּׁתָא,
 בְּסִטְרָא דְדְכוּרָא, דְּשִׂרְיָא עֲמָה. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב,
 וַיִּמְלוֹךְ תַּחְתָּיו הֲדָר וְשֵׁם עִירוֹ פָּעוּ וְשֵׁם אֲשֶׁתּוֹ מְהִיטְבְּאֵל
 בַּת מִטְרַד בַּת מִי זְהָב. מִי זְהָב וְדָאִי כְּמָה דְּאוּקִימְנָא
 בְּאֲדָרָא.

וְהָא בְּסִפְרָא דְּאֲגֻדְתָּא דְּרַב הַמְּנוּנָא סָבָא אֲתַמַּר, וַיִּמְלוֹךְ
 תַּחְתָּיו הֲדָר. הֲדָר וְדָאִי, כְּמָה דְּאֲתַּ אָמַר, (ויקרא כג)
 פְּרִי עֵץ הֲדָר. וְשֵׁם אֲשֶׁתּוֹ מְהִיטְבְּאֵל, כְּמָה דְּאֲתַּ אָמַר

כַּפּוֹת תִּמְרִים. וּכְתִיב, (תהלים צב) צְדִיק פִּתְמוֹר יִפְרֹחַ, דְּאִיֵּהִי
 דְּכֹר וְנוֹקְבָא. הָאִי אֶתְקַרֵּיאת בֵּת מִטְרַד, בֵּת מֵהֵוּא אֶתְר
 דְּטְרַדִּין כִּלָּא לְאֶתְדַבְּקָא, וְאֶקְרִי אָב. וּכְתִיב (איוב כח) לֹא
 יָדַע אָנוּשׁ עֲרֻכָּה וְלֹא תִמְצָא בְּאֶרֶץ הַחַיִּים. דְּבַר אַחֵר,
 בֵּת מְאִימָא, דְּמִסְטְרָהָא מִתְאַחַדִּין דִּינִין, דְּטְרַדִּין (דף רצ"ב ע"ב)
 לְכִלָּא. בֵּת מִי זָהָב, דְּיִנְקָא בְּתָרִין אֲנַפִּין, דְּנִהִירוּ בְּתָרִין
 גְּוֹוִינִין. בְּחֹסֵד וּבְדִינָא.

עַד לָא אַבְרִי עָלְמָא, לָא הוּוּ מִשְׁגִּיחִין אֲנַפִּין בְּאֲנַפִּין,
 וּבְגִין כֶּף, עָלְמִין קַדְמָאִי אֶתְחַרְבוּ, וְעָלְמִין קַדְמָאִי
 בְּלֹא תִקְוֹנָא אֶתְעַבִּידוּ. וְהֵוּא דְלֹא הוּוּ בְּתִקְוֹנָא, אֶקְרִי
 זִיקִין נְצוּצִין, כֶּהֱאִי אֲוִמְנָא, מְרֻצָּפָא (ס"א מְרֻפְתָּא), כִּד
 אַכְתָּשׁ בְּמִנָּא (בראשית קנ"ו ע"א) דְּפְרוּזָלָא, אֲפִיק זִיקִין לְכֹל
 עֵיבַר, וְאִינוּן זִיקִין דְּנִפְקִין, נִפְקִין לְהִיטִין וְנִהִירִין,
 וְדַעְכִּין לְאַלְתֵּר. וְאֵלִין אֶקְרוּן עָלְמִין קַדְמָאִי. וּבְגִין כֶּף
 אֶתְחַרְבוּ וְלֹא אֶתְקִימוּ. עַד דְּאֶתְתַּקֵּן עֲתִיקָא קַדִּישָׁא,
 וְנִפְיק אֲוִמְנָא (ד"א מְאִנָּא) לְאֲוִמְנוּתִיהָ.

וְעַל הָאִי תִנִּינָא בְּמִתְנִיתָא דִּילָן, (דְּנִינְצוּצָא) דְּבוּצִינָא אֲפִיק
 זִיקִין (שמות רנ"ד ע"ב, בראשית ק"ז ע"ב סתרי תורה) בְּזִיקִין (נ"א דְּבוּצִינָא
 אֲפִיק זִיקִין נִינְצוּצִין) לְתַלְתָּ מָאָה וְעֶשְׂרִין עֵיבַר. וְאִינוּן זִיקִין,
 עָלְמִין קַדְמָאִי אֶקְרוּן, וּמִיתוּ לְאַלְתֵּר. לְבַתֵּר נִפְיק אֲוִמְנָא
 לְאֲוִמְנוּתִיהָ, וְאֶתְתַּקֵּן בְּדְכֹר וְנוֹקְבָא, וְהִנֵּי זִיקִין (ס"א מְאִנָּא)

דְּאֵתְדַעְכוּ וּמִיתוּ, הַשְׁתָּא אֲתִקְיִים כִּלָּא. מְבוּצִינָא
 דְּקַרְדִּינוּתָא, נִפְק נִיצוּצָא, פִּטְיִשָּׁא תִקִּיפָא, דְּבִטְשָׁא,
 וְאִפִּיק זִיקִין עֲלָמִין קְדָמָאִי, וּמִתְעַרְבִי (ד"א ומתדכיי) בְּאוּרָא
 דְּכִיָּא, וְאֲתַבְּסָמוּ דָּא בְּדָא.

כִּד אֲתַחְבַּר אַבְ"א וְאִמְ"א, וְהָהוּא אָב הוּא, מְרוּחָא
 דְּגַנְיָו בְּעֵתִיק יוּמִין, בֵּיה אֲתַגְנִיז הָאִי אֲוִירָא,
 וְאֲכִלִּיל לְנִיצוּצָא, דְּנִפְק מְבוּצִינָא דְּקַרְדִּינוּתָא דְּגַנְיָו
 בְּמַעוּי דְּאִימָא. וְכִד אֲתַחְבַּרוּ תְּרוּוִייהוּ, וְאֲתַכְּלִילוּ דָּא
 בְּדָא. נִפִּיק גּוּלְגֻלְתָּא חַד תִּקִּיפָא, וְאֲתַפְּשֵׁט בְּסִטְרוּי, דָּא
 בְּסִטְרָא דָּא, וְדָא בְּסִטְרָא דָּא. כִּמָּה דְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא
 תִּלְת רִישִׁין אֲשֶׁתְּכַחוּ בְּחַד, כִּךְ כִּלָּא אֲזַדְמִן בְּתִלְת רִישִׁין,
 כִּמָּה (רפ"ח ע"ב) דְּאִמִּינָא.

בְּהָאִי גּוּלְגֻלְתָּא דְּזַעִיר אַנְפִּין, נְטִיף טְלָא מְרִישָׁא חוּוּרָא
 (וְאַחִיד לִיה), וְהָהוּא טְלָא אֲתַחְזִי בְּתַרִי גּוּוּנִי. וּמִנִּיה
 מִתְּזַן חֻקְלָא דְּתַפּוּחִין קְדִישִׁין. וּמִהָאִי טְלָא דְּגּוּלְגֻלְתָּא
 דָּא, טַחְנִין מָנָא לְצַדִּיקִיָּא לְעֵלְמָא דְּאֲתִי, וּבֵיה זְמִינִין
 מִתִּיָּא לְאַחִיָּא. וְלָא אֲזַדְמִן מָנָא דְּנַפֵּל מִהָאִי טְלָא, בַּר
 הָהוּא זְמָנָא בְּזְמָנָא דְּאֲזָלוּ יִשְׂרָאֵל בְּמַדְבָּרָא, וְזָן לְהוּ
 עֵתִיקָא דְּכִלָּא, מִהָאִי אֲתַר. מַה דְּלָא אֲשֶׁתְּכַח לְבַתֵּר.
 הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (שמות טז) הִנְנִי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן
 הַשָּׁמַיִם. כִּמָּה דָּאֵת אֲמַר (בראשית כז) וַיִּתֵּן לָךְ הָאֱלֹהִים מִטֵּל

הַשָּׁמַיִם וְגו'. הַאִי בְּהֵוּא זְמַנָּא. לְזַמְנָא אַחְרָא תַנִּינָן,
 קָשִׁים מְזוּנֹתָיו שֶׁל אָדָם קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְהָא
 בְּמִזְלָא תַלְיִיא בְּמִזְלָא וְדָאִי. וְעַל כֵּן בְּנֵי חַיִּי וּמְזוּנֵי, לָאוּ
 בְּזִכּוּתָא תַלְיִיא מְלִתָּא, אֵלָא בְּמִזְלָא תַלְיִיא מְלִתָּא,
 וְכֹלָא תַלְיִין בְּהָאִי מִזְלָא, כְּמָה דְּאֹקִימְנָא.

תְּשַׁעָה אֲלֵפִין רַבּוּא עָלְמִין, נְטֻלִין וְסַמְכִין עַל הָאִי
 גּוּלְגֻלְתָּא. וְהָאִי אֹיֶרָא דְכִיָּא אַתְּכֻלִיל בְּכֹלָא,
 כִּיּוֹן דְּהוּא כְּלִיל מְכֹלָא וְכֹלָא אַתְּכֻלִיל בֵּיהּ, אַתְּפֻשְׁטוּ
 אַנְפוּי לְתַרִין סְטְרִין, בְּתַרִי נְהוּרִין כְּלִילָן מְכֹלָא. וְכַד
 אַסְתְּכֻלוּ אַנְפוּי, בְּאַנְפִין דְּעַתִּיקָא קַדִּישָׁא, כֹּלָא אַרְךְ
 אַפִּים אַקְרִי. מַאי אַרְךְ אַפִּים. (אַרְיָךְ אַפִּים מִבְּעֵי לִיה) אֵלָא הַכִּי
 תַנִּינָן, בְּגִין דְּאַרְיָךְ אַפִּיה לְחַיִּיבִיא. אַבְל אַרְךְ אַפִּים,
 אַסּוּוּתָא דְאַנְפִין. דְּהָא לָא אַשְׁתַּכַּח אַסּוּוּתָא בְּעַלְמָא,
 אֵלָא בְּזַמְנָא דְאַשְׁגַּחִין אַנְפִין בְּאַנְפִין.

בְּחֻלְלָא דְגּוּלְגֻלְתָּא, נְהִירִין תְּלַת נְהוּרִין. וְאִי תִימָא
 תְּלַת, אַרְבַּע אֵינּוּן, כְּמָה דְּאַמִּינָא, אַחְסַנְתִּיה
 דְּאַבּוּי וְאַמִּיה, וְתַרִין גְּנִיזִין דְּלֵהוּן, דְּמַתְּעַטְרָן כְּלֵהוּ
 בְּרִישִׁיה, וְאֵינּוּן תְּפֻלִין דְּרִישָׁא. לְבַתַּר מִתְּחַבְּרָן בְּסְטְרוּי,
 וְנְהָרִין וְעָאֲלִין בְּתַלַּת חֻלְלֵי דְגּוּלְגֻלְתָּא. נְפַקִין כָּל חַד
 בְּסְטְרוּי, וּמַתְּפֻשְׁטִין בְּכָל גּוּפָא.

וְאֵלִין מִתְּחַבְּרִין בְּתַרִי מוּחֵי. וּמוּחָא תְּלִיתָאָה כְּלִיל לּוֹן,

וְאֶחֶיד (וְאִינוּן תְּפִלִּין דְּרִישָׁא. וְאֵלִין מִתְחַבְּרִין בְּתַרֵּי מוּחֵי. וּמוּחָא תְּלִיתָאָה כְּלִיל לֹון, וּנְהָרִין וְעֵאלִין בְּתֵלֶת חֲלָלֵי דְגוּלְגֻלְתָּא. לְבַתֵּר נִפְקִין כָּל חַד בְּסִטְרוּי, וּמִתְפַּשְׁטִין בְּכָל גּוּפָא. וְהֵאֵי מוּחָא תְּלִיתָאָה אֶחֶיד) **בְּהֵאֵי סִטְרָא וּבְהֵאֵי סִטְרָא, וּמִתְפַּשְׁטִין בְּכָל גּוּפָא, וְאֶתְעֵבִיד מִנֵּיהּ תְּרֵי גּוּוּנֵי כְּלִילָן כִּפְחָדָא. וּמֵהֵאֵי נְהִיר אֲנַפּוּי, וְאֶסְהִיד בְּאַבָּא וְאִמָּא גּוּוּנֵי דְאַנְפּוּי. וְהוּא אֶקְרִי דַעַת, בְּדַעַת (ס"א בְּדָא) כְּתִיב, (שְׁמוּאֵל א ב) כִּי אֵל דַּעוֹת ה' וְגו', בְּגִין דְּאִיהוּ בְּתַרֵּי גּוּוּנֵי לוֹ נִתְּכְנוּ עַלִּילוֹת. אֲבָל לְעֵתִיקָא קְדִישָׁא סְתִימָאָה, לָא נִתְּכְנוּ. מֵאֵי טַעְמָא נִתְּכְנוּ לְהֵאֵי. בְּגִין דְּיָרִית תְּרִין חוּלְקֵי, וּכְתִיב (שְׁמוּאֵל ב ב) עִם חֶסֶד תִּתְחַסֵּד וְגו'.**

וְהָא בְּקִשׁוּט אֲוִקִימוּ חֲבַרְיָא, דְּכְתִיב, (בְּרֵאשִׁית כט) וַיִּגֵּד יַעֲקֹב (דף רצ"ג ע"א) **לְרַחֵל כִּי אַחֵי אָבִיהָ הוּא. וַיִּגֵּד, הָא אֲוִקִימוּהָ, דְּכֻלָּא רָזָא דְּחַכְמָתָא. וְכִי בֶן רַבְּקָה הוּא. בֶּן רַבְּקָה, וְלֹא כְּתִיב בֶּן יִצְחָק. רִמּוּז, וְכֻלָּא רְמִיזָא בְּחַכְמָתָא. וְעַל הָאֵי אֶקְרִי שְׁלִים בְּכֻלָּא. וּבֵיהּ אֶתְחַזֵּי מֵהֵימְנוּתָא. וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב, וַיִּגֵּד יַעֲקֹב, וְלֹא כְּתִיב וַיֹּאמֶר.**

הַנִּי גּוּוּנֵי, כְּמָה דְּנְהָרִין בְּעֵטְרָא דְּרִישָׁא, וְעֵאלִין בְּחֲלָלֵי דְּגוּלְגֻלְתָּא. הָכִי מִתְפַּשְׁטִין בְּכָל גּוּפָא, וְגוּפָא אֶתְאַחִיד בְּהוּ. (אֲבָל) לְעֵתִיקָא קְדִישָׁא סְתִימָא, לָא נִתְּכְנוּ, וְלֹא יִיאָן לֵיהּ, דְּהָא כֻלָּא בְּחַד אֲשַׁתְּכַח, חִידוּ לְכֻלָּא, חַיִּים לְכֻלָּא. לָא תְּלִיֵּא בֵּיהּ דִּינָא. אֲבָל בְּהֵאֵי, לוֹ נִתְּכְנוּ עַלִּילוֹת וְדֵאֵי.

בְּגוֹלְגֻלְתָּא דְרִישָׁא, תְּלִיין כָּל אֵינֹן רַבּוּן וְאַלְפִין (קוֹצִי)
 מְקוֹצִי דְשַׁעְרִין, דְאֵינֹן אוֹכְמִין. וּמִסְתַּבְּכִין
 דָּא בְּדָא, אַחֲדָן דָּא בְּדָא, דְאַחֲדָן בְּנֵהִירוּ עֲלָאָה
 דְמַעְטָר (דְּמַתְעָטָר) בְּרִישִׁיָּה מֵאַבָּא, וּמִמוּחָא דְאַתְנֵהִיר
 מֵאַבָּא. לְבַתָּר נְפָקִין נִימִין עַל נִימִין, מִנְהִירוּ דְמַתְעָטָר
 בְּרִישִׁיָּה מֵאַימָא, וּמִשָּׂאֵר מוּחִי. וְכֻלְהוּ אַחֲדָן, וּמִסְתַּבְּכִי
 בְּאֵינֹן שַׁעְרֵי דְאַחֲדָן מֵאַבָּא, בְּגִין דְאֵינֹן מִתְעַרְבִין דָּא
 בְּדָא, וּמִסְתַּבְּכִין דָּא בְּדָא.

וְכֻלְהוּ מוּחֵי אַחֲדָן בְּגוֹלְגֻלְתָּא, בְּמוּחָא עֲלָאָה. וְכֻלְהוּ
 מְשִׁיכֹן (דְאַתְמַשְׁכֹן) אַתְמַשְׁכֹן מִתְלַת חֲלָלֵי דְמוּחָא,
 (אַחֲדָן בְּמוּחֵי) מִתְעַרְבֵין דָּא בְּדָא, בְּדַכֵּיא בְּמִסְאַבָּא. בְּכָל אֵינֹן
 טַעְמִין וְרִזִין, סְתִימִין וּמִתְגַּלְיִין. וּבְגִין כֶּף כֻּלְהוּ מוּחֵי
 רְמִיזֵי (כֶּךְ נִמְצָא בַס"י) בְּאַנְכֵי יֵי אֱלֹהֵיהּ וְכוּ', כֶּמָּה דְנֵהוֹרִין
 בְּעֵטְרָא דְרִישָׁא, וְעָאֲלִין בְּחֲלָלֵי דְגוֹלְגֻלְתָּא.

כָּל אֵינֹן קוֹצִין אוֹכְמִין, חַפֵּיין וְתִלְיִין לְסִטְרָא דְאוּדְנִין.
 וְהָא אוֹקִימָנָא, דְבְּגִין כֶּף כְּתִיב, (מַלְכִים ב' ט) הִטָּה יֵי
 אֲזַנְךָ וּשְׁמַע. מִכָּאן אוֹקִימָנָא, מֵאן דְּבַעֵי דִירְפִין מְלָכָא
 אוּדְנִיָּה לְקַבְּלִיָּה, יְסֻלְסֵל בְּרִישִׁיָּה דְמְלָכָא, וַיִּפְנֶה שַׁעְרֵי
 מֵעַל אוּדְנֹי, וַיִּשְׁמַע לִיָּה מְלָכָא בְּכָל מָה דְבַעֵי.

בְּפִלְגוּתָא דְשַׁעְרֵי, מִתְאַחַדָּא חַד אוֹרְחָא, בְּאוֹרְחָא
 דְעַתִּיק יוּמִין, וּמִתְפָּרְשָׁן מִנִּיהּ כָּל אוֹרְחוֹי

דְּפָקוּדֵי אֹרֵייתָא, (וְאִתְמַנֵּן עֲלֵיהוּ) כָּל מְאָרִיהוֹן דִּיבְבָא וִילְלָא
 תְּלִיין בְּכָל קוּצָא וְקוּצָא, וְאֵינֹנוּ מִפְּרָשִׁין רִשְׁתָּא
 לְחִיבֵיָא, דִּלָּא יַדְעִין אֵינֹנוּ אֲרַחֲנִין. הֵדָּא הוּא דְכֹתִיב,
 (מִשְׁלֵי ד) דֶּרֶךְ רִשְׁעִים כָּאֶפְלָה. וְכָל אֵלִין תְּלִיין בְּקוּצִין
 תְּקִיפִין, וּבְגִין כֶּךָ כְּלָהוּ תְּקִיפִין. וְאוּקִימְנָא בְּאֵינֹנוּ
 שְׁעִיעֵן אֶתְאַחַדְדֵּן מְאָרִיהוֹן דִּמְתַּקְלָא, (ס"א דְרַחֲמֵמוּתָא) דְכֹתִיב,
 (תְּהִלִּים כה) כָּל אֲרַחוֹת יִי חֶסֶד וְאֶמֶת. וְכָל כֶּךָ, בְּגִין דִּמְשַׁכִּין
 מִמוּחִין סְתִימִין דִּרְהִיטֵי דִּמוּחָא.

וּבְגִין כֶּךָ מְשַׁתְּכְּחֵי כָּל חַד כְּפוּם אֲוֲרַחֲוִי, מִחַד מוּחָא
 בְּאֵינֹנוּ קוּצִין שְׁעִיעֵן, אֶתְמַשְׁכֵּן מְאָרִיהוֹן
 דִּמְתַּקְלָא, (דְרַחֲמֵמוּתָא) דְכֹתִיב כָּל אֲרַחוֹת יִי חֶסֶד וְאֶמֶת.
 מִמוּחָא תְּנִינָא, בְּאֵינֹנוּ קוּצִין תְּקִיפִין, אֶתְמַשְׁכֵּן וְתִלְיִין
 מְאָרִיהוֹן דִּיבְבָא וִילְלָא דְכֹתִיב בְּהוּ דֶּרֶךְ רִשְׁעִים
 כָּאֶפְלָה לָא יַדְעוּ בְּמָה יִכְשָׁלוּ. מַאי קָא מִיִּירִי. אֶלָּא לָא
 יַדְעוּ, כְּלוּמַר לָא יַדְעִין, וְלָא בְּעָאן לְמַנְדַּע, בְּמָה יִכְשָׁלוּ.
 אֶל תְּקִרִי בְּמָה, אֶלָּא בְּאֵימָא יִכְשָׁלוּ. בְּאֵינֹנוּ דִּמְתַּאֲחַדִּין
 בְּסִטְרָא דְאֵימָא. מַאי סִטְרָא דְאֵימָא. גְּבוּרָה תְּקִיפָא מִינְהָ
 מִתְאַחַדְדֵּן מְאָרִיהוֹן דִּיבְבָא וִילְלָא.

מִמוּחָא תְּלִיתָא, בְּאֵינֹנוּ קוּצִין דְאֵינֹנוּ בְּאַמְצַעִיתָא,
 אֶתְמַשְׁכֵּן וְתִלְיִין מְאָרִיהוֹן דִּמִּידִין (דְמֵאֲרִין).
 וְאַקְרוּן אֶפִּין נְהִירִין וְלָא נְהִירִין. וּבְהֵנִי כְּתִיב (מִשְׁלֵי ד) פְּלִס

מֵעַגְל רַגְלֶיךָ. וְכֹלֵא אֲשַׁתְּכַח בְּאִינוֹן קוֹצִין דְּשַׁעְרֵי
דְּרִישָׁא.

מִצְחָא דְּגוּלְגַלְתָּא, מִצְחָא לְאַתְפַּקְדָּא (ס"א לְאַתְפַּקְרָא) חֵיִיבִיא
עַל עוֹבְדֵיהוֹן. וְכֹד הָאִי מִצְחָא אֲתַגְלִיִּיא, מִתְעַרִין
מֵאַרְיֵהוֹן דְּדִינִין, לְאִינוֹן דְּלֹא מִתְפַּסְפִּין בְּעוֹבְדֵיהוֹן. הָאִי
מִצְחָא סוּמְקָא פּוֹרְדָּא. וּבְשַׁעְתָּא דְּאַתְגְלִיִּיא מִצְחָא
דְּעַתִיקָא בְּהָאִי מִצְחָא, אֲתַהֲדֶרֶת חוֹרָא פְּתִלְגָּא. וְהָאִי
שַׁעְתָּא, עַת רְצוֹן אֲקָרִי לְכֹלֵא.

בְּסַפְרָא דְּאַגְדָּתָא דְּבִי רַב יִיבָא סָבָא אָמַר, מִצְחָא. זְכִי
מִצְחָא, מִצְחָא דְּעַתִיקָא. וְאִי לָאוּ, אֲשַׁדִּי ח' בִּין
תְּרִין אַתּוּוֹן, כְּמָה דְּאַתְ אָמַר (בְּמַדְבַּר כּד) וּמַחֲץ פְּאַתִי מוֹאֵב.
וְאוֹקִימְנָא, דְּאַקָרִי נְצַח בְּאַתּוּוֹן רְצוּפִין. וְכְמָה נְצַחִים
הוּוּ. וְאַף עַל גַּב דְּנְצַח אַחְרָא (בְּאַתְרָא) בְּנְצַח
אַחְרָא אֲסַתְלֵק, וְאִית נְצַחִים אַחְרָנִין דְּמִתְפַּשְׁטִין בְּכָל
גּוּפָא. וּבְגִין דְּשַׁבְתָּא בְּשַׁעְתָּא דְּצִלוּתָא דְּמִנְחָה, בְּגִין
דְּלֹא יתְעַר דִּינִין, גְּלִיָּא עַתִיקָא קְדִישָׁא מִצְחָא דִּילֵיהּ,
וְכָל דִּינִין אֲתַפְפִּין וְאֲשַׁתְּכּוּ וְלֹא אֲתַעְבִּידוּ.

בְּהָאִי מִצְחָא תְּלִיין כ"ד בְּתֵי דִינִין, לְכָל אִינוֹן דְּחֻצִיפִין
בְּעוֹבְדֵיהוֹן. כְּמָה דְּכַתִּיב, (תהלים עג) וְאָמְרוּ אִיכָה
יֵדַע יָל וַיֵּשׁ יַדְעָה בְּעֵלְיוֹן. וְהָא עֲשָׂרִים אִינוֹן, ד' (דף רצ"ג
ע"ב) לְמָה. לְקַבְלֵיהוֹן דְּד' מִיתוֹת בֵּית דִּינָא לְתַתָּא, דְּתְלִיין

מִלְעֵילָא. וְאַשְׁתָּאֲרוּ עֶשְׂרִין. וּבְגִין כֶּךָ לָא מְעַנִּישִׁין בֵּי
 דִּינָא עֲלָאָה, עַד דִּישְׁלִים ^(נ"א עֶשְׂרִין) וְסִלְקָא לְכ' שְׁנִין,
 לְקַבְּלֵיהוֹן דְּכ' בְּתֵי דִינָא. בְּמַתְנִיתָא סְתִימָאָה דִּילָן
 תַּנְיִנוּ, לְקַבְּלֵיהוֹן דְּכ"ד סְפָרִים דְּאַתְכְּלִילָן בְּאוֹרֵייתָא.
 עֵינִין דִּירִישָׁא, אִינּוֹן עֵינִין דְּלָא מְסַתְמְרִין מִנְיִהוּ
 חֵיבִיבִיא. עֵינִין דְּנִימִין וְלָא נִימִין. וּבְגִין כֶּךָ
 אֲקֵרוּ ^(שיר השירים ה) עֵינֵי פִּיּוֹנִים. מֵאֵי יוֹנִים. כִּמָּה דְּאַתְּ
 אָמַר, ^(ויקרא כה) וְלֹא תוֹנוּ אִישׁ אֶת עַמִּיתוֹ. וְעַל דָּא כְּתִיב,
^(תהלים צד) וַיֹּאמְרוּ לֹא יֵרָאֶה יְיָ וְגו'. וְכְתִיב ^(שם) הַנוֹטֵעַ אֲזוֹן
 הֵלֵא יִשְׁמַע וְגו'.

תְּקוּנָא דְּעַל עֵינָא, שְׁעָרֵי דְּמַתְשַׁעְרָן בְּשַׁעוֹרָא שְׁלִים.
 מֵאִינּוֹן שְׁעָרִין תְּלִיין אֶלְפָּה וְז' מָאָה מָאָרִי
 דְּאַשְׁגָּחוּתָא, לְאַגְחָא קְרָבָא. וּכְדִין קְיִימִי כְּלָהוּ
 מְשׁוּלְשְׁלֵיהוֹן וּמַתְפַּקְחִין עֵינִין.

כְּסוּתָא דְּעַל עֵינִין, גְּבִינִין מַתְאַחְדָּן בְּהוּ. וְאַלְפָּה ^(וד' מָאָה)
 רְבּוּון מָאָרִי תְרִיסִין אַתְאַחְדָּן בְּהוּ, וְאִינּוֹן אֲקֵרוּן
 כְּסוּתָא דְּעֵינִין. וְכָל אִינּוֹן דְּאַקְרוּן עֵינֵי יֵי, לָא פְּקָחִין,
 וְלָא אַתְעָרוּן, בַּר בְּזַמְנָא דְּאַלִּין כְּסוּתֵי דְּגְבִינִין,
 מַתְפַּרְשִׁין אִינּוֹן תְּתָאֵי מַעְלָאֵי. וּבְשַׁעְתָּא דְּאַתְפַּרְשָׁן
 גְּבִינֵי תְּתָאֵי מַעְלָאֵי, וַיְהִיבִין אַתְרָ לְאַשְׁגָּחָא מַתְפַּקְחִין
 עֵינִין, וְאַתְחֲזִי כְּמָאן דְּאַתְעַר מְשִׁינְתִּיהָ ^(מְשִׁנְתִּיהָ). אַסְתְּחֲרוּ

עֵינֵינוּ וְחָמָא לְעֵינָא פְּקִיחָא, וְאִסְתַּחַן בְּחוּרָא דִּילֵיהּ. וְכַד
 אִסְתַּחֲיִין, אֶתְכַפֵּיין מְאִרְיֵהוּן דְּדִינֵין לְיִשְׂרָאֵל. וּבְגִין כֶּף
 כְּתִיב, (תהלים מד) עוֹרָה לָמָּה תִישָׁן יְיָ הִקְיָצָה וְגו'.
 אַרְבַּע גְּוֹנִין אֶתְחַזֵּיין בְּאִינוּן עֵינֵינוּ. מֵאִינוּן נְהִירִין ד'
 בְּתֵי דְתַפִּילִין, דְּנְהִרִין בְּרֵהִיטֵי מוֹחָא. ז' דְאֶקְרוּן
 עֵינֵי ה'. וְאִשְׁגָּחוּתָא (נִפְקָא) נִפְקִי, מִגְּוֹן אוֹכְמָא דְעֵינָא.
 כְּמָה דְאוֹקִימָנָא בְּאֶדְרָא, דְכְּתִיב, (זכריה ג) עַל אֶבֶן אַחַת
 שִׁבְעָה עֵינָיִם. וְאִינוּן גְּוֹנִין מֵתְלַהֲטִין בְּסִטְרֵיהוּ.
 מְסוּמָקָא, נִפְקִין אוֹחְרָנִין, מְאִרֵי דְאִשְׁגָּחוּתָא לְדִינָא.
 וְאִינוּן אֶקְרוּן, (דברי הימים ב טז) עֵינֵי יְיָ
 מְשׁוֹטְטוֹת בְּכָל הָאָרֶץ. מְשׁוֹטְטוֹת, וְלֹא מְשׁוֹטְטִים. בְּגִין
 דְכֻלְּהוּ דִינָא. מִירוֹקָא, נִפְקִין אוֹחְרָנִין, דְקִיִּימִין לְגַלְאָה
 עוֹבְדִין, בֵּין טַב וּבֵין בִּישׁ. דְכְּתִיב (איוב לד) כִּי עֵינָיו עַל
 דְרָכֵי אִישׁ. וְאֵלִין אֶקְרוּן, (זכריה ד) עֵינֵי יְיָ מְשׁוֹטְטִים.
 מְשׁוֹטְטִים, וְלֹא מְשׁוֹטְטוֹת. בְּגִין דְאִינוּן לְתִרִין סִטְרִין,
 לְטַב וּלְבִישׁ. מְחוּרָא, נִפְקִין כָּל אִינוּן רַחֲמֵי, כָּל אִינוּן
 טָבָאן, דְמִשְׁתַּכְּחֵי בְעֵלְמָא, לְאוֹטְבָא לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל. וְכַדִּין
 אִסְתַּחֲיִין (נ"א אִסְתַּחֲרוּן) כָּל אִינוּן תְּלַת גְּוֹנֵי, לְרַחֲמָא עֲלֵיהוּ.
 אֵלִין גְּוֹנִין מֵתְעַרְבִין דָּא בְדָא, וְאֶתְדַבְּקוּ דָּא בְדָא. כָּל
 חַד אוֹזִיף לְחֻבְרִיָּה מִגְּוֹנֵי דִּילֵיהּ, בַּר מְחוּרָא,
 דְכֻלְּהוּ כְּלִילָן בֵּיהּ כַּד אֶצְטְרִיף, וְהוּא חֲפֵי עַל כְּלָא. כָּל

גְּוֹנִין דְּלִתְתָא, לֹא יִכְלִין כָּל בְּנֵי עֲלָמָא, לְאַסְחָרָא לֹון
חַוּוּרָא, לְאוּכְמָא לְסוּמְקָא וְלִירוּקָא. וְהִכָּא בְּאַשְׁגַּחוּתָא
חַד, כְּלָהוּ אֶתְאַחַדְדֵּן וְאַסְתַּחֲיִין בְּחַוּוּרָא.

גְּבִינוּי לֹא מִשְׁתַּכְּכִין, בַּר כַּד בַּעֲיִין גְּוֹנִין דְּחַוּוּרָא
לְאַשְׁגַּחָא, בְּגִין דְּגְבִינוּי יְהִיבִין אֶתְרָ לְאַשְׁגַּחָא,
לְכַלְהוּ גְּוֹנֵי. וְאִי אֵינֹון לֹא יְהִיבִין אֶתְרָ, לֹא יִכְלִין
לְאַשְׁגַּחָא וְלְאַסְתַּכְּלָא. גְּבִינוּי לֹא קְיִימִין, וְלֹא מִשְׁתַּכְּכִין
שְׁעֵתָא חַדָּא שְׁלִימוּתָא (שְׁלִימְתָא), אֶלָּא פְּקַחִין וְסַתְמִין,
סַתְמִין וּפְקַחִין, מִשׁוּם עֵינָא פְּקִיחָא דְקָאִי עֲלֵייהוּ. וְעַל
דָּא כְּתִיב, (יחזקאל א) וְהַחֲיִיתָ רְצוּא וְשׁוּב. וְהָא אוּקְיָמְנָא.

כְּתִיב (ישעיה לג) עֵינֶיךָ תִּרְאֶינָה יְרוּשָׁלַם נוֹה שְׁאֲנֹן, וְכְתִיב
(דברים יא) תָּמִיד עֵינַי יי' אֱלֹהֶיךָ בְּהַ מִרְשִׁית הַשָּׁנָה
וְגו'. דְּהָא יְרוּשָׁלַם בַּעֲיָא כּוֹן, דְּכְתִיב, (ישעיה א) צִדְקָא יִלִּין
בְּהַ. וּבְגִין כֶּף יְרוּשָׁלַם, וְלֹא צִיּוֹן. דְּכְתִיב, (ישעיה א) צִיּוֹן
בְּמִשְׁפָּט תִּפְדָּה וְגו', דְּכֻלָּא רַחֲמֵי.

עֵינֶיךָ, עֵינֶךָ כְּתִיב, עֵינָא דְעַתִּיקָא קְדִישָׁא, סְתִימָא
דְּכֻלָּא. הַשְׁתָּא, עֵינַי יי' אֱלֹהֶיךָ בְּהַ, לְטָב
וְלְבִישׁ, כְּמָה דְאַתְחַזִּי. (לְסוּמְקָא וְלִירוּקָא. וְהִכָּא בְּאַשְׁגַּחוּתָא חַדָּא, כְּלָהוּ

אַסְחָרֵן וְאַסְתַּחֲיִין בְּחַוּוּרָא. גְּבִינוּי לֹא מִשְׁתַּכְּכִין, בַּר כַּד בַּעֲיִין גְּוֹנִין לְאַשְׁגַּחָא) בְּגִין כֶּף
לֹא אֶתְקִימוּ בְּקִיּוּמָא תְּדִיר. וְהַתָּם עֵינֶךָ תִּרְאֶינָה
יְרוּשָׁלַם, כְּלָא לְטָב, כְּלָא בְּרַחֲמֵי. דְּכְתִיב, (ישעיה נד)

וּבְרַחֲמֵים גְּדוּלִים אֶקְבֹּצֶךָ.

תָּמִיד עֵינַי יי' אֶלְהִיךָ בְּהַ מְרִשִׁית הַשָּׁנָה. מְרִשִׁית חֹסֶר
 א' כְּתִיב, וְלֹא רֵאשִׁית בְּאֶלְפֵי. מֵאֵן הִיא. ה"א
 דְּלִתְתָּא. וְלִעֵילָא כְּתִיב, (איכה ב) הַשְּׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ
 תְּפֹאֶרֶת יִשְׂרָאֵל. מֵאֵי טַעְמָא הַשְּׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ. מְשׁוּם
 דְּכְתִיב, (ישעיה ג) אֲלֵבִישׁ (דף רצ"ד ע"א) שָׁמַיִם קְדָרוֹת, וְעֵינַיִן
 בְּקְדָרוֹתָא, בְּגִוּוֹנָא אוֹכְמָא אֶתְחַפּוּ.

מְרִשִׁית הַשָּׁנָה, מֵאֵן אֶתְר מִסְתַּכְּלִין בִּירוּשָׁלַם אֲלִין עֵינַי
 יי', חֲזַר וּפִירֵשׁ, מְרִשִׁית הַשָּׁנָה, דְּהוּא דִּינָא
 בְּלֹא אֶלְפֵי, וְדִינָא אֶתְאַחַד מִסְטְרָהָא, אֶפֶס עַל גַּב דְּלָאוּ
 הוּא דִּינָא מִמֶּשׁ. וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה, אַחֲרִית שָׁנָה וְדֵאֵי
 דִּינָא אֶשְׁתַּכַּח. דְּהָא כְּתִיב, (ישעיה א) צִדְקָא יִלִּין בְּהַ, דְּהִיא
 אַחֲרִית הַשָּׁנָה.

תָּא חֲזַי, א' בְּלַחֲדוּי אֶקְרִי רֵאשׁוֹן, דְּכַר. בְּאֶלְפֵי סְתִיִם
 וְגַבִּיז מַה דְּלֹא אֶתִידַע. כִּד אֶתְחַבֵּר הֵאֵי אֶלְפֵי בְּאֶתְר
 אַחֲרָא, אֶקְרִי רֵאשִׁית. וְאֵי תִימָא דְּאֶתְחַבֵּרָא. לָא. אֶלָּא
 אֶתְגַּלְיָא בֵּיהַ, וְנִהִיר לֵיהַ, וּכְדִין אֶקְרִי רֵאשִׁית. וְאֶפִּילוּ
 בְּהֵאֵי רֵאשִׁית, לָא אֶשְׁגַּח בִּירוּשָׁלַם, דְּאֶלְמֵלָא הוּת
 בְּהֵאֵי, אֶתְקַיִימַת תְּדִירָא. אֲבַל מְרִשִׁית כְּתִיב. וְלִעֵלְמָא
 דְּאֶתִי כְּתִיב, (ישעיה מא) רֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן הִנֵּה הִנֵּה הִנֵּה וְגו'.

חֹטְמָא דְּזַעִיר אַנְפִּין, תְּקוּנָא דְּפְרָצוּפָא. כָּל פְּרָצוּפָא
 בֵּיהַ אֶשְׁתַּמוּדַע. חֹטְמָא דָּא, לָא כְּחֹטְמָא

דְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא סְתִימָאָה דְּכָל סְתִימִין. דְּחוּטְמָא
 דְּעֵתִיקָא, חַיִּים דְּחַיִּים לְכָלָּא. דְּהָא מְתֵרִין נוֹקְבִין, נְפֻקִין
 רוּחִין דְּחַיִּין, לְכָלָּא. בְּהָא זְעִיר אֲנַפִּין פְּתִיב, (שמואל ב כב)
 עֲלָה עֲשֵׁן בְּאִפּוּ וְגו'.

בְּהָא תִּנְנָא כָּל גְּוּוּנִי (תרי גוּוּנִי) אֲחִידָן בֵּיהּ, בְּכָל גְּוּוּנָא
 וְגוּוּנָא, אֲחִידָן כִּמְה מְאָרִיהוֹן דְּדִינָא קְשִׁיא.
 דְּאֲחִידָן בְּהֵוָּא תִּנְנָא. (ובגין כך) וְלֹא מִתְבַּסְּמִין כְּלָהוּ, אֶלָּא
 בְּתִנְנָא דְּמִדְּבַחָא דְּלִתְתָּא. וְעַל דָּא פְּתִיב, (בראשית ח) וַיֵּרַח
 יי' אֶת רִיחַ הַנְּיַחַח. מֵהוּ הַנְּיַחַח. אֲתַבְּסָמוּתָא דְּמְאָרִי
 דִּינָא, נַחַת רוּחַ.

וַיֵּרַח יי' אֶת רִיחַ הַנְּיַחַח, אֶת רִיחַ הַקָּרְבָּן לָא פְּתִיב, אֶלָּא
 אֶת רִיחַ הַנְּיַחַח. דְּכְלָהוּ גְּבוּרָאן דְּאֲחִידָן בְּחוּטְמָא,
 וְכָל דְּאֲתֵאֲחֵדָן בְּהוּ, כְּלָהוּ מִתְבַּסְּמִין. וְכִמְה גְּבוּרָאן
 מְתֵאֲחֵדָן כְּחֵדָּא, דְּכְתִיב (תהלים קו) מִי יִמְלִל גְּבוּרוֹת יי'
 יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהֵלְתּוֹ. וְהָא חוּטְמָא, מִחַד נוֹקְבָא נְפֻקָּא אֶשָׁא
 דְּאֶכְלָא כָּל שְׂאֵר אֶשִׁין. בְּחַד נוֹקְבָא תִּנְנָא. וְהָא וְהָא
 אֶשְׁתַּכַּח בְּאֶשָׁא וְתִנְנָא דְּמִדְּבַחָא. וְאֲתַגְּלִיָּא הָא עֵתִיקָא
 קְדִישָׁא, וְאֶשְׁתַּכַּךְ כְּלָא. הֵיִינוּ דְּאֲתַמַּר (ישעיה מח) וַתְּהֵלְתִי
 אֶחָטָם לְךָ.

חוּטְמָא דְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא אָרִיךְ, וּמִתְפֹּשֵׁט. וְאֶקְרִי אָרְךְ
 אֶפִּים. וְהָא חוּטְמָא, זְעִיר. וְכַד תִּנְנָא שְׂרִי נְפִיק

בְּבִהִילוֹ, וְאֶתְעַבֵּיד דִּינָא. וּמֵאֵן מְעַכְב לְהָאִי. חוּטְמָא
 דְּעֵתִיקָא. וְכֻלָּא כְּמָה דְּאִמִּינָא בְּאֶדְרָא, וְאֶתְעֵרוּ חֲבֵרֵיִיא.
 וּבִסְפָרָא דְרַב הַמְּנוּנָא סָבָא, אוּקִים הָנִי תִרִי נוּקְבִי. מִחַד
 תְּנָנָא וְאִשָּׁא. וּמִחַד נִיִּחָא וְרוּחָא טָבָא. דְּאִית
 בֵּיהּ יְמִינָא וּשְׂמָאלָא, וְכֻתִּיב (ס"א דְּכֻתִּיב) (הוּשַׁע יד) וְרִיחַ לוֹ
 כְּלָבָנוּן. וּבְנוּקְבָא כְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ז) וְרִיחַ אִפְךָ פִּתְפוּחִים.
 וּמָה בְּנוּקְבָא הָכִי, כָּל שְׂכֵן בֵּיהּ. וְשִׁפִּיר קָאֵמֵר.

וּמָה דְּאֵמֵר וְיָרַח יִי אֶת רִיחַ הַנִּיחַת. הַנִּיחַח בְּתִרִי סְטֵרִי,
 חַד נִיִּחָא, דְּאֶתְגַּלִּיִּיא עֵתִיקָא קְדִישָׁא סְתִימָא דְּכָל
 סְתִימִין, דְּהָאִי הוּא נִיִּחָא וְאֶתְבְּסוּתָא לְכֻלָּא. וְחַד
 אֶתְבְּסוּתָא דְּלִתְתָא, בְּהֵהוּא תְּנָנָא וְאִשָּׁא דְּמַדְבְּחָא.
 וּבְגִין דְּאִיהוּ מִתְרִין סְטֵרִין, כְּתִיב נִיחַח. וְכֻלָּא בְּזַעִיר
 אֲנַפִּין אֶתְמֵר.

תִּרִי אוּדְנִין, לְמִשְׁמַע טַב וּבִישׁ. וְתִרְוִיִּיהוּ סְלָקִין לְחַד.
 דְּכֻתִּיב, (מַלְכִים ב ט) הִטָּה יִי אֶזְנֶךָ וּשְׁמַע. אוּדְנָא לְגוּ
 בְּגוּ דִּילִיָּהּ, תְּלִיִּיא בְּרִשְׁמִין עֶקִימִין, בְּגִין דִּיתְעַכְב קָלָא
 לְאַעֲלָא בְּמוּחָא, וְיַבְחִין בֵּיהּ מוּחָא, וְלָא בְּבִהִילוֹ, דְּכָל
 מְלָה דְּהוּי בְּבִהִילוֹ, לָא הוּהּ בְּחֻכְמָתָא שְׁלִימָתָא.

מֵאוּדְנִין אֵלִין תְּלִיִּין כָּל מְאֵרִיהוּן דְּגִדְפִין, דְּנִטְלִין קָלָא
 מְעֻלְמָא, וְכֻלְּהוּ הָכִי אֶקְרוּן אֶזְנֵי יִי, דְּכֻתִּיב
 בְּהוּ, (קֹהֶלֶת י) כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיךְ אֶת הַקּוֹל וְגוֹ'. כִּי עוֹף

הַשָּׁמַיִם יוֹלִיךְ אֶת הַקּוֹל, הָאֵי קָרָא קְשִׁיָּא, הַשְּׁתָּא מֵאֵי
 קוֹל אֵיכָּא הָכָא, דְּהָא רִישָׁא דְקָרָא כְּתִיב גַּם בְּמִדְעָךְ
 מֶלֶךְ אֵל תִּקְלָל, בְּמִדְעָךְ כְּתִיב, וּבַחֲדָרֵי מִשְׁכַּבְךָ וְגו'.
 מֵאֵי טַעְמָא כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיךְ אֶת הַקּוֹל, וְהָא לֵיכָּא
 הָכָא קָלָא.

אֵלָּא וְהָאֵי כָּל מַה דְּחָשִׁיב בַּר נֶשׁ, וְכָל מַה דְּיִסְתַּכַּל
 בְּלָבוּי, לָא עֶבֶיד מְלָה, עַד דְּאִפִּיק לֵיהּ
 בְּשִׁפּוּוֹתֶיהּ, וְהוּא (וְאִף עַל גַּב דְּאִיהוּ) לָא אֶתְפוּוֹן בֵּיהּ. וְהָאֵי
 מְלָה דְאִפִּיק, מִתְּבַקְעָא בְּאוּרָא, (דף רצ"ד ע"ב) וְאִזְלָא וְסִלְקָא
 וְטָסָא בְּעֵלְמָא, וְאֶתְעֵבִיד מִנִּיהּ קָלָא. וְהָאֵי קָלָא נְטִלִין
 לֵיהּ מֵאֵרֵי דְגַדְפִּין, וְסִלְקִין לֵיהּ לְמִלְכָּא, וְעֵייל בְּאוּדְנִוּי.
 הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (דברים ה) וְיִשְׁמַע יי' אֶת קוֹל דְּבָרֵיכֶם.
 (במדבר יא) וְיִשְׁמַע יי' וַיַּחַר אֶפּוֹ.

וּבְגִין כֶּךָ, כָּל צְלוֹתָא וּבְעוֹתָא דְבָעֵי בַר נֶשׁ מִקָּמֵי
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּעֵי לְאַפְקָא מִלִּין בְּשִׁפּוּוֹתֶיהּ,
 דְּאֵי לָא אִפִּיק לִוְן, לָאו צְלוֹתֶיהּ צְלוֹתָא, וְלָאו בְּעוֹתֶיהּ
 בְּעוֹתָא. וְכִיּוֹן דְּמִלִּין נְפִיקוּן, מִתְּבַקְעִין בְּאוּרָא, סִלְקִין
 וְטָסִין וְאֶתְעֵבִידוּ קָלָא, וְנָטִיל לִוְן מֵאֵן דְּנָטִיל, וְאֶחֶיד לִוְן
 לְאֶתְרָא (נ"א לְכַתְרָא) קְדִישָׁא, בְּרִישָׁא דְּמִלְכָּא.

מִתְּלַת חֲלָלֵי דְמוּחֵי, נְטִיף נְטִיפָא לְאוּדְנִין, וְהָאֵי אֶקְרִי
 נַחַל כְּרִית. כִּמָּה דָּאֵת אֶמַר, (מלכים א יז) נַחַל כְּרִית,

כְּלוּמַר, כְּרוּתָא דְאוּדְנִין. וְקָלָא עֵייל בְּהוּא עֶקִימָא,
 וְאִשְׁתָּאב בְּהוּא נְהָרָא, דְהוּא נְטִיפָא. וְכִדִּין אֶתְעַב
 תַּמָּן, וְאֶתְבַּחֵין בֵּין טַב לְבִישׁ. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (איוב לד)
 כִּי אֲזַן מְלִין תְּבַחֵן. וּמַאי טַעְמָא אֲזַן מְלִין תְּבַחֵן. מְשׁוּם
 דְאֶתְעַבב קָלָא בְּהוּא נְהָרָא דְנְטִיפָא, בְּעֶקִימוּתָא
 דְאוּדְנִין, וְלֹא עֵייל בְּבִהִילוֹ. וּבְגִין כֶּךָ אֶתְבַּחֵין בֵּין טַב
 לְבִישׁ, (שם) וְחִידָא יִטְעַם לְאֶכּוּל. מַאי טַעְמָא חִידָא יִטְעַם
 לְאֶכּוּל. בְּגִין דִּיתְעַבב תַּמָּן, וְלֹא עֵייל בְּבִהִילוֹ בְּגוּפָא,
 וְעַל דָּא יִטְעַם וְיִתְבַּחֵן, בֵּין מְתִיקָא לְמְרִירוֹ.

בְּהַאי נוֹקְבָא דְאוּדְנִין, תְּלִיין נוֹקְבִין אוּחְרַנִין, נוֹקְבָא
 דְעֵינִין. נוֹקְבָא דְפּוּמָא. נוֹקְבָא דְחוּטְמָא. מִהוּא
 קָלָא דְעֵייל בְּנוֹקְבָא דְאוּדְנִין, אִי אֶצְטְרִיךְ עֵייל לְנוֹקְבֵי
 דְעֵינִין, וְנִבְעִין דְמַעִין. מִהוּא קָלָא אִי אֶצְטְרִיךְ, עֵייל
 לְנוֹקְבָא דְחוּטְמָא דְפְרַדְשָׁקָא, וּמִפְקֵי תַנּוּא וְאִשָּׁא
 מִהוּא קָלָא. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (במדבר יא) וַיִּשְׁמַע יי' וַיַּחַר
 אִפּוֹ וַתִּבְעַר בָּם אֵשׁ יי'. וְאִי אֶצְטְרִיךְ, עֵייל הוּא קָלָא
 לְנוֹקְבָא דְפּוּמָא, וּמְלִיל וְגִזֵּר מְלִין (נ"א גִזְרִין) מִהוּא קָלָא.
 כָּלָא מִהוּא קָלָא דְאוּדְנִין. עֵייל בְּכָל גּוּפָא וְאֶתְרַגֵּישׁ
 מִנִּיהּ כָּלָא. (ס"א כְּמַה תְּלִינָא) (וְכָלָא תְּלִינָא) בְּהַאי אוּדְנָא. זְכָאָה מֵאֵן
 דְנְטִיר מְלוּי. עַל דָּא כְּתִיב, (תהלים לד) נִצּוֹר לְשׁוֹנֶךָ מִרַע
 וּשְׁפַתֶיךָ מִדִּבֵּר מִרְמָה.

הָאִי אוֹדְנָא קָרִי בֵּיה שְׁמִיעָה. וּבְשְׁמִיעָה אֶתְפְּלִילָן אֵינוּן
 מוּחִי. חֲכָמָה אֶתְפְּלִיל בֵּיה, דְּכַתִּיב, (מלכים א ג) וְנָתַתְּ
 לְעַבְדְּךָ לֵב שׁוֹמֵעַ. בֵּינָה, כְּמָה דְאֵת אָמַר (שמואל א ג) דִּבְר
 כִּי שׁוֹמֵעַ עַבְדְּךָ. (מלכים ב יח) כִּי שׁוֹמְעִים אֲנַחְנוּ. (ובהנני תליין בלא)
 דַּעַת, כְּמָה דְאֵת אָמַר, (משלי ד) שְׁמַע בְּנִי וְקַח אִמְרֵי. (משלי
 ב) וּמְצוֹתַי תִּצְפוּן אִתְּךָ. הָא כְּלָא תְּלִיין בְּאוֹדְנִין בְּהָאִי
 אוֹדְנָא תְּלִיין צְלוֹתִין וּבְעוֹתִין וּפְקִיחָא דְעֵינִין. הֵדָא הוּא
 דְּכַתִּיב, (מלכים ב יט) הִטָּה יְיָ אֲזַנְךָ וּשְׁמַע פִּקְח עֵינֶיךָ וּרְאָה.
 הָא כְּלָא בֵּיה תְּלִיָא.

בְּהָאִי אוֹדְנָא, תְּלִיין רְזִין עֲלָאִין, דְּלָא נִפְקִין לְבַר, בְּגִין
 כְּךָ הִיא עֲקִימָא לְגוּ. וְרָזָא דְרְזִין סְתִימִין בֵּיה, וּוִי
 לְהֵוּא מַגְלָה רְזִין. וּבְגִין דְּהָאִי אוֹדְנָא כְּנִיש רְזִין,
 וְעֲקִימוֹתָא דְלְגוּ נְטִיל לֹון, לָא גְלִי רְזִין לְאֵינוּן דְּעֲקִימִין
 בְּאַרְחִיָּהוּ, אֶלָּא לְאֵינוּן דְּלָא עֲקִימִין. הֵדָא הוּא דְּכַתִּיב,
 (תהלים כה) סוֹד יְיָ לִירְאָיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם, דְּנְטִילִי אֲרַחוּי
 וּנְטִילִי (וּנְטִילִי) מְלִין.

וְאֵינוּן דְּעֲקִימִין בְּאַרְחִיָּהוּ, נְטִילִי מְלִין וְעֵיִלִין לֹון
 בְּבִהִילוֹ, וְלִית בְּהוּ אֶתְר לְאֵתְעַכְבָּא. וְכָל נוֹקְבִין
 אַחַרְנִין, מִתְּפַתְחִין בֵּיה, עַד דְּנִפְקִין מְלִין בְּנוֹקְבָא
 דְּפוּמָא. וְאֵלִין אֶקְרוּ חִיבֵי דְרָא, שְׁנוּאִי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא. בְּמִתְנִיתָא דִילָן תְּנֹון, כְּאֵילוֹ קְטִיל גּוּבְרִין, וְכְאֵלוֹ

פָּלַח לְעִבּוּדָה זָרָה. וְכִלָּא בְּחַד קָרָא, דְּכָתִיב, (ויקרא יט) לֹא
תִּלְךָ רַכִּיל בְּעַמֶּךָ לֹא תַעֲמֹד עַל דַּם רַעְךָ אֲנִי יי'. מֵאֵן
דְּעֵבֵר עַל הָאִי רִישָׁא דְקָרָא, כְּאִילוּ עֵבֵר עַל כִּלָּא.

זַכָּאָה חוּלְקִיהוֹן דְּצַדִּיקֵיִיא, דְּעַלְיֵיהּ כְּתִיב, (משלי יא)

וּנְאָמֵן רוּחַ מְכֹסֶה דְּבַר. נְאָמֵן רוּחַ וּדְאִי, דְּהָא

רוּחָא דְלַהוֹן מֵאַתֵּר עֲלָאָה קְדִישָׁא אֲשֶׁתְּלִיָּה, וּבְגִין כֶּךָ
נְאָמֵן רוּחַ אֲקֵרוּן. וְסִימֵן דָּא אוֹקִימְנָא, הֵהוּא דְמַגְלָה
רְזִין, בְּיַדוּעַ דְנִשְׁמַתִּיהָ, לָאוּ אִיהוּ מְגוּפָא דְמִלְכָּא
קְדִישָׁא. וּבְגִין כֶּךָ לִית בֵּיהּ רְזָא, וְלֹא מֵאַתֵּר דְרְזָא הוּא.

וְכַד תִּיפּוּק נִשְׁמַתִּיהָ, לָא אֲתִדְבַקָּא בְּגוּפָא דְמִלְכָּא, דְּהָא
לָא אֲתֵרִיָּה הוּא. וְוִי לְהֵהוּא בַר נֶשׁ, וְוִי לֵיהּ, וְוִי
לְנִשְׁמַתִּיהָ. זַכָּאָה חוּלְקִיהוֹן דְּצַדִּיקֵיִיא, דְּמְכַסִּין רְזִין, כֹּל

שְׂכֵן רְזִין עֲלָאִין דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. (רזין עֲלָאִין דְמִלְכָּא קְדִישָׁא)
עַלְיֵיהּ כְּתִיב, (ישעיה ס) וְעַמֶּךָ כּוֹלֵם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ

אַרְצָא.

(דף רצ"ה ע"א)

אַנְפּוּי, כְּתָרִין תְּקֵרוּבִין דְּבוּסְמָא. (כְּלָהוּ) סְהֵדוּתָא עַל מַה

דְּאִמִּינָא, דְּהָא סְהֵדוּתָא בְּהוּ תִלְיָא. וּבְכִלָּא

תִּלְיָא סְהֵדוּתָא. אָבֵל הָנִי תְקֵרוּבִי דְבוּסְמָא, חוּוֹרָא

וְסוּמְקָא, סְהֵדוּתָא לְאָבָא וְאִמָּא. סְהֵדוּתָא לְאַחְסָנָא

דְּיָרִית וְאַחִיד לֹוֹן. וְהָא בְּמִתְנִיתָא דִּילָן אוֹקִימְנָא, כְּמַה

פְּרִסִי בֵּין חוּוּרָא לְסוּמָקָא, וְאֶתְכְּלִילֵן בֵּיהּ פְּחָדָא בְּסוּטְרָא
דְּחוּוּרָא.

כַּד אֶתְנַהֵיר מְנַהֵירוּ דְּחוּוּרָא דְּעֵתִיקָא, חֲפִיָּיא הֵוָּא
חוּוּרָא עַל סוּמָקָא. וְכֻלְהוּ בְּנַהֵירוּ אֶשְׁתַּכַּח. וְכַדִּין
כְּתִיב, (במדבר ו) יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלַיָּךְ. וְכַד חֲיִיבִין סְגִיאִין,
תְּלִיין דִּינִין בְּעֵלְמָא, אֶשְׁתַּכַּחַת סְגִירוּתָא בְּכֻלָּא (ס"א
בְּעֵלְמָא). וְסוּמָקָא אֶתְפִּשֵׁט בְּאַנְפִּין, וְחֲפָא כָּל (נ"א עַל) חוּוּרָא.
וְכַדִּין כֻּלָּא אֶשְׁתַּכַּח בְּדִינָא. וְכַדִּין כְּתִיב (תהלים לד) פָּנֵי יְיָ
בְּעוֹשֵׂי רָע. (בגדי קנאה כתיב (ישעיה נט) בגדי נקם) וְכֻלָּא בְּהַאי תְּלִיָּא,
וּבְגִין דָּא סְהֵדוּתָא הוּא בְּכֻלָּא.

כַּמָּה וְכַמָּה מְאָרִי תְּרִיסִין מְחַפָּאן לְהַנִּי גְּוּוּנִי, מְצַפָּאן
לְהַנִּי גְּוּוּנִי. כַּד נְהִירִין גְּוּוּנִי, כָּל עֵלְמִין כְּלָהוּ
בְּחֵדוּ. בְּזִמְנָא דְּנַהֵיר חוּוּרָא, כֻּלָּא אֶתְחַזּוּ בְּהֵוָּא גְּוּוּנָא.
וְכַד אֶתְחַזּוּ בְּסוּמָקָא כֻּלָּא הָכִי אֶתְחַזּוּ בְּהֵוָּא גְּוּוּנָא.
בְּאֵלִין תְּקֻרֻבִין דְּבוּסְמָא, שְׂאָרֵי דִּיקְנָא לְאֶתְחַזְּאָה,
מִרִּישָׁא דְּאוּדְנִין, וְנַחֲתִית וְסֻלִּיק בְּתֻקְרוּבָא
דְּבוּסְמָא, שְׁעָרִין אוּכְמִין דְּדִיקְנָא, בְּתֻקְוּנָא יָאָה שְׁפִיר.
כְּגִיבְר תְּקִיף, שְׁפִיר. מְשַׁחַּא דְּרַבּוּת דְּדִיקְנָא עֵלְאָה
דְּעֵתִיקָא, בְּהַאי דִּיקְנָא דְּזַעִיר אַנְפִּין אֶתְחַזּוּ, וְנַהֵיר.
שְׁפִירוּ דְּהַאי דִּיקְנָא, בְּט' תְּקוּנִין אֶשְׁתַּכַּח. וְכַד מְשַׁחַּא
דְּרַבּוּת, דְּתֵלֵת עֶשֶׂר נְבִיעִין דְּדִיקְנָא דְּעֵתִיקָא

קְדִישָׁא נְהִיר בְּהַאי דִּיקְנָא, אֲשֶׁתְּכֹחוּ כ"ב תְּקוּנֵינִין. וְכַדִּין
 מִתְּבַרְכִין כְּלָהוּ. וְיִשְׂרָאֵל סְבָא מִתְּבַרְכָא בְּהַאי, וְסִימָן,
 (בראשית מח) בְּךָ יְבָרַךְ יִשְׂרָאֵל. כָּל תְּקוּנֵינִין דְּדִיקְנָא דָּא,
 אֻקְיָמְנָא בְּאֲדָרָא קְדִישָׁא, דְּכְלָהוּ מִתִּיקוּנֵינִין דְּעֵתִיקָא
 קְדִישָׁא אֲתַקְנוּ. וְהֵכָא בְּעֵינָא לְגַלְאָה, מַה דְּלֹא אֲתַגְלִי
 תַּמָּן, בְּגִין לְמִיעֵל בְּלֹא כְּסוּפָא. (הא כל תקונין דדיקנא אוקימנא דכלהו

מתיקונין דדיקנא (דעתיקא) עתיקא קדישא אוקימנא באדרא קדישא)

שִׁיתָא אֵינּוּן, ט' אֲקָרוּן. תְּקוּנָא קְדִמָּאָה, נְפִיק הֵהוּא
 נִיצוּצָא בּוֹצִינָא דְקַרְדִּינוּתָא, וּבִטְשׁ בְּתַחֲוֹת
 שְׁעָרָא דְרִישָׁא, מִתַּחֲוֹת קוּצִין דְּעַל אוּדְנִין, וְנַחֲתִית מְקַמִּי
 פְּתַחַא דְאוּדְנִין עַד רִישָׁא דְפּוּמָא. הָא תְּקוּנָא דָּא
 מֵעֵתִיקָא קְדִישָׁא לָא אֲשֶׁתְּכַח, אֲלֹא כִּד נְגִיד מְזִלָּא
 דְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא, וְתַלְיָא מְנִיָּה הֵהוּא מִבוּעָא דְחַכְמַתָּא
 (חסר), כִּד אֵימָא אֲתַמְשַׁכָּא וְאֲתַכְּלִילַת בְּאוּרָא דְכִיָּא,
 הֵהוּא חוּרָא נְקִיט אֵימָא (חסר), וְנִיצוּצָא עָאלַת וְנִפְקַת,
 וְאֲתַאֲחַד דָּא בְּדָא, וְאֲתַעֲבִידַת חַד תְּקוּנָא.
 וְכִד אֲצִטְרִיךְ סְלֶקָא דָּא עַל דָּא, וְאֲתַכְּסִיָּא חַד מְקַמִּי
 חָדָא. וּבְגִין כֶּךָ כְּלָא אֲצִטְרִיךְ, חַד לְמַעַבַּד נוֹקְמִין.
 וְחַד לְרַחֲמָא. וְעַל הַאי תְּאִיב לְהַאי דִּיקְנָא דוּד מְלֶכָא,
 כְּמָה דְאוּקִימְנָא.

בְּהַאי דִּיקְנָא ט' תְּקוּנֵינִין אֲשֶׁתְּכֹחוּ, שִׁיתָא רְבוּוּן דְּתַלְיִין

בְּהוּ, וּמִתְפַּשְׁטִין בְּכָל גּוּפָא. וְאֵלִין שִׁיתָא דְתַלְיִין, תַּלְיִין
 בְּשַׁעְרֵי דְתַחוּת תְּקֻרְבָא דְבוּסְמִין. תְּלַת מֵהַאי סְטָרָא,
 וְתַלַּת מֵהַאי סְטָרָא. וּבִיקִירוּתָא דְדִיקְנָא, תַּלְיִין תְּלַת
 אַחֲרָנִין. חַד לְעֵילָא בְּשַׁפּוּון, וְתֵרִין בְּאֵינוּן שַׁעְרִין דְתַלְיִין
 עַד טְבוּרָא. וְכָל הַנִּי שִׁיתָא, ג' מִכָּאן וְג' מִכָּאן, אֲתַמְשְׁכֹן
 וְתַלְיִין כְּלָהוֹן, בְּאֵינוּן שַׁעְרֵי דְתַלְיִין וּמִתְפַּשְׁטִין בְּכָל
 גּוּפָא.

וּבְגִין דְהַנִּי תְלַתָּא אֵינוּן בִּיקִירוּ דְדִיקְנָא יִתִּיר מִכְּלָהוּ,
 כְּתִיב בְּהוּ שְׁמָא קְדִישָׁא. דְכְתִיב, (תהלים קיח) מִן
 הַמִּצַּר קָרָאתִי יְהוָה, עָנַנִי בַמְּרֻחַב יְהוָה, יי' לִי לֹא אִירָא. וְהָא
 דְאוּקִימָנָא בְּאַדְרָא, מִן הַמִּצַּר קָרָאתִי יְהוָה, מֵאַתֵּר דְשַׁרְי
 דִּיקְנָא לְאַתְפֹּשְׁטָא, דְהוּא אֲתֵר (ס"א דְחִיק) רְחִיק מִקְמִי
 אוּדְנִין, שְׁפִיר הוּא.

וּבְסִפְרָא דְאַגְדָּתָא דְבִי רַב יִיבָא סְבָא, הָכִי אָמַר
 וְאוּקִימָנָא, דְשִׁירוּתָא דְדִיקְנָא מִחֶסֶד עֲלָאָה,
 דְכְתִיב, (דברי הימים א כט) לָךְ יי' הַגְדוּלָה וְהַגְבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת
 וְגו'. וְכֹלָא הוּא, וְהָכִי שְׁאֲרִי, וְתַשְׁעָה אֲתַמְשְׁכֹן וְתַלְיִין
 בְּדִיקְנָא, וּמִקְמִי אוּדְנִין, הָכִי שְׁאֲרִי, וְקִיּוּמָא לֹא
 מִתְקִימִין אֲלָא בְּאַתֵּר אַחֲרָא, כְּמָה דְאוּקִימָנָא.
 וְכַד אֲצַטְרִיךְ עֲלֵמָא לְרַחְמִי, אֲתַגְלִיֵּיא מִזְלָא קְדִישָׁא.
 וְכָל הַנִּי תְקוּנִין דְבְּדִיקְנָא יְקִירָא דְזַעִיר אַנְפִּין,

כִּלְהוּ רַחֲמֵי מִשְׁתַּכַּחֵי. וְכֹד אֶצְטְרִיךְ לְדִינָא, מִתַּחֲזִיבָא
 דִּינָא, וְכִדִּין עֲבָדִין נוֹקְמִין לְשִׁנְאֵיהוֹן דִּישְׂרָאֵל, לְאִינוּן
 דְּעָקִין לְהוּ. (דף רצ"ה ע"ב) כֹּל יִקִּירוּ דְדִיקְנָא, בְּאִינוּן שְׁעָרֵי
 דְּתַלְיִין אִינְהוּ, מִשּׁוּם דְּכֻלָּא בְּהַאי תַלְיִין.

כֹּל הַנִּי שְׁעָרֵי דְדִיקְנָא דְזַעִיר אַנְפִּין, כִּלְהוּ קְשִׁישִׁין
 תְּקִיפִין, מִשּׁוּם דְּכֻלְהוּ אַכְפִּיין לְדִינִין, בְּשַׁעְתָּא
 דְּמִזְלָא קְדִישָׁא אַתְגְּלִי. וְכֹד בַּעַא לְאַגְחָא קְרַבָּא, בְּהַאי
 דִּיקְנָא אַתְחֲזִי כַּגְּבַר תְּקִיף, מְאַרִי נְצַחֲן קְרַבֵּיא. וְכִדִּין
 מְרִיט מֵאן דְּמְרִיט, וְאַגְלִישׁ מֵאן דְּאַגְלִישׁ.

הַנִּי תַשְׁעָה תְּקוּנִין, אֲמַרְן מִשָּׁה זְמַנָּא תְּנִינָא, בְּשַׁעְתָּא
 דְּאַצְטְרִיךְ לְאַהֲדָרָא לֹון כִּלְהוּ רַחֲמֵי. דְּאַף עַל גַּב
 דְּתַלְיִסְר תְּקוּנִין לָא אֲמַרְן הַשְׁתָּא, בְּכוּוּנָא תַלְיִיא מְלִתָּא,
 דְּהָא לָא יִיעוּל בְּהַנִּי תְּקוּנִין לְאַדְכָּרָא, אֶלָּא בְּמִזְלָא
 אַתְכוּוּן, וְאַדְכָּר לֵיהּ. הֵדָּא הוּא דְכְתִיב, (במדבר יד) עֲתָה
 יִגְדַּל נָא כַח יְיָ. מֵאן כַּח יְיָ. הֵהוּא דְאַקְרִי מִזְלָא קְדִישָׁא,
 סְתִימָא דְכָל סְתִימִין. דְּחִילָא דָּא, וְנִהִירוּ דָּא, מִמִּזְלָא
 תַלִּי. וְכִיוֹן דְּאַמַר מִשָּׁה דָּא, וְאַדְכָּר דָּא, וְאַתְכוּוּן בֵּיהּ,
 אֲמַר הַנִּי תַשְׁעָה תְּקוּנִין, דְּתַלְיִין בְּזַעִיר אַנְפִּין. בְּגִין
 דִּינִהִירוּ כִּלְהוּ, וְלָא יִשְׁתַּכַּח דִּינָא. וְעַל דָּא כֻלָּא בְּמִזְלָא
 תַלִּי.

הַאי דִּיקְנָא כַּד שְׂרָאן שְׁעָרֵי (ס"א לְאַתְעָרְבָא) לְאַתְעָרָא

(לאתארכא), אַתְחֲזִי כְּגִיבְר תְּקִיף כְּגִיבְר מְאִרִי נִצַּח קְרִבִּין.
 בְּהֵאִי דִיקְנָא, נְגִיד מְשַׁח דְּרִבּוֹת מַעֲתִיקָא סְתִימָאָה. כְּמָה
 דַּאתְ אָמַר, (תהלים קלג) כְּשֶׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יוֹרֵד עַל
 הַזִּקְנוֹ זִקְנוֹ אֶהְרֹן.

אַלִּין שְׁעִרִי לָא חֲפִיִּין עַל שְׁפוּון, וְשְׁפוּון כְּלָהוּ סוּמְקִין
 כְּוּוֹרְדָא. דְּכְתִיב, (שיר השירים ה) שְׁפֹתוֹתַי שׁוֹשְׁנִים.
 שְׁפוּון מְרַחֲשֵׁן גְבוּרָה, מְרַחֲשֵׁן חֲכָמְתָא. בְּאִינוּן שְׁפוּון
 תְּלִיִּין טַב וּבִישׁ, חַיִּי וּמוֹתָא. מְאִלִּין שְׁפוּון תְּלִיִּין
 מְאִרְיָהוֹן דַּאתְעָרוּתָא, דְּכַד מְרַחֲשִׁין אַלִּין שְׁפוּון,
 מְתַעְרִין כְּלָא לְמַגְזֹר (מְאִרִי) דִּינָא, בְּכָל בְּתִי דִינִין, (דְּמְדוּרִיָּהוֹן
 בְּהוּן, וּבְגִין כְּף) דַּאֲקָרוּן עִירִין. דְּכְתִיב, (דניאל ד) בְּגִזְרַת עִירִין
 פְּתַגְמָא וּבִמְאִמְר וְגו' (ובמימר קדישין שאלתא)

מְאִי עִיר. בְּסִפְרָא דַּאֲגְדָּתָא, כְּמָה דַּאתְ אָמַר, (שמואל א כח)
 וַיְהִי עָרְף. דְּמְתַעְרִין דִּינִין לְאִינוּן דְּלָא אַתְרַחֲמִימוּ
 לְעִילָא, בְּגִין כְּף מְתַעְרִין אַלִּין דַּאִינוּן מְאִרִי דְּבָבוּ, (ס"א
 לָהוּ) (בְּכֻלָּהוּ) וְעַם כָּל דָּא בְּתִרִי גְוּוֹנִי בְּרַחֲמֵי וְדִינָא, וְעַל דָּא
 אַקְרוּן עִיר וְקַדִּישׁ דִּינָא וְרַחֲמֵי.

וּבְאַלִּין שְׁפוּון, אַתְחֲזִי פּוּמָא כַּד אַתְפַּתַּח. רוּחָא דְּנַפְיָק
 מִן פּוּמָא, בֵּיהּ מְתַלְבְּשִׁין כְּמָה אָלְף וְרַבְבָּן. וְכַד
 אַתְפְּשִׁט, מְתַלְבְּשִׁין בֵּיהּ נְבִיאַן מְהִימְנִי. וְכֻלָּהוּ פָּה יִי
 אַקְרוּן. כַּד מְלִין נְפַקִּין מִן פּוּמָא, וּמְתַרַחֲשִׁין בְּשְׁפוּון,

מִתְנַהֲרִין לְכַלְהוּ תַמְנֵי סָרֵי אֲלָפִין עֲלָמִין, עַד דְּמִתְקַטְרִין
 כְּלָהוּ כַחְדָּא, בְּתַמְנֵי סָר אֲוֶרְחִין וּשְׁבִילִין, דְּאִשְׁתְּמוּדְעָן.
 וְכֹלָא מְחַכָּאן לְפּוּמָא דָּא, (בְּדָא) בְּלִישָׁן מְמַלֵּל רַבְרָבִין
 בְּקִיטְרָא דְטִיְהָרָא בְּעוּטְרָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (שִׁיר
 הַשִּׁירִים ה) חֲכּוּ מִמֵּתִיקִים, מִמֵּתִיקִים וְדָאֵי. מֵאֵי חֲכּוּ. כְּמָה
 דְּאֵת אָמַר, (אִיּוֹב לד) וַחֲיֵךְ יִטְעַם לְאֹכּוֹל. וְכֹלּוּ מִחֲמַדִּים, אִשׁ
 וּמַיִם. אִשָּׁא וּמַיִיא מִתְתַקְנָן, (ס"א מִתְדַבְּקִין וְיֵאָן) יֵאָן בְּצִיּוּרוֹי,
 (בְּצִיּוּרוֹי) דְּהָא גּוּוֹנֵי מִתְחַבְּרָן כַּחְדָּא.

חֲכּוּ, בְּאֲתוּוֹן רְשִׁימָן, דְּמִתְגַּלְפָּן בְּעֵטְרוֹי גְּלִידִין (גְּלִיפִין)
 אַחַה"ע בַּגְּרוֹן. א', דְּטָרִיד מְלָפִין, (דְּנִיאל ב) וּמָהֲעֵדָא
 מְלָפִין, וּמָהֲקָם מְלָפִין. ח', דְּטָרִיד וְנַחֲתִית, וְסָלִיק וְעֵטִיר,
 כְּבִישׁ בְּאִשָּׁא גְּלִיף בְּרוּחָא. ה' יְנִיקָה דְּאִמָּא, סְטִיר
 לְנוֹקְבָא, אֲתַפְּשֵׁט לְנוֹקְבָא רַבָּא, בְּתִיאֹוֹבְתָא דְּקָרְתָא
 קְדִישָׁא, (עַד דְּמִתְקַטְרִי) מִתְקַטְרִי אֲתֵרִין דָּא בְּדָא. כְּמָה דְּאֵת
 אָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים ד) הֵרַם הַמּוֹר גִּבְעַת הַלְּבוּנָה. ע' טִיְהָרָא
 דְּטִיפְסָא, גְּלִיפָא בְּטִיפְסָא, רְהִיטִין דְּעַנְפִין מִתְאַחְדָּן,
 לְסֵטְרוֹי לְרוּחִין גְּלִיפִין.

וְהָא בְּרֵזֵי דְּאֲתוּוֹן דְּשִׁלְמָה מְלָכָא, אֲתַעֲטְרוּ אֵלִין אֲתוּוֹן
 ד', בְּד' גִּיכ"ק בַּחֲיָךְ כְּמָה דְּאֵת אָמַר וַחֲיָךְ יִטְעַם
 לְאֹכּוֹל, (אִיּוֹב ו) הֵיאֲכַל תִּפְּל מִבְּלֵי מֶלַח וְגו'. וְכְתִיב (ישעיה
 לב) וְהָיָה מַעֲשֵׂה הַצְּדָקָה שְׁלוֹם. (תהלים יט) הַנְּחַמְדִּים מְזֻהָב
 וּמְפֹז רַב וּמְתוּקִים וְגו'. מִתּוּקִים וְדָאֵי.

דְּוֹד מְלֶכָא אָמַר, גַּם עַבְדְּךָ נִזְהָר בָּהֶם וְגו'. אֶסְהַדְנָא עָלַי
 דְּכָל יוֹמָאֵי אוֹזְדְּהֶרְנָא בְּהוּ, דְּלֹא לְאַטְעָאָה בְּהוּ, בַּר
 יוֹמָא חַד דְּעֵטְרִינָא עֵטְרֵי מְלֶכָא, בְּמַעֲרַתָּא דְּמֵרוֹנִיא,
 וְחַמִּינָא בּוֹצִינָא דְּאַשָּׁא מִתְּלַהֲטָא אֶפּוֹתֵיא דְּמֵרוֹנִיא ^{(ב"א}
 דְּמַעֲרַתָּא), וְאוֹזְדְּעוֹעֵנָא. מִהֵהוּא יוֹמָא אוֹזְדְּהֶרְנָא בְּדַעֲתָאֵי
 בְּהוּ, וְלֹא שְׁבִיקְנָא לֹוֹן כָּל יוֹמָאֵי. זַכָּאָה חוֹלְקִיָּה מֵאֵן
 דְּאוֹזְדְּהֶר בְּמַתִּיקָא דְּמְלֶכָא, וְטַעִים בְּהוּ כְּדַקְחֹזִי. עַל דָּא
 כְּתִיב, ^(תהלים לד) טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי טוֹב יְי' וְגו'. וְכַתִּיב ^(משלי ט)
 לְכוּ לַחֲמוּ בְּלַחְמֵי וְגו'.

אֶתְפַּשֵׁט דְּכוּרָא בְּדַעַת, וְאֶתְמַלְיִין אַכְסִדְרִין וְאֶדְרִין,
 מֵרִישָׁא דְּגוֹלְגֻלְתָּא שְׁרִי, וְאֶתְפַּשֵׁט בְּכָל
 גּוֹפָא, מִחֲדוּי וּדְרוּעוּי וּבְכָלֵא. מֵאַחֲרוּי, אֶתְדַבֵּק נִיצוּצָא
 דְּבוֹצִינָא דְּקַרְדִּינוֹתָא, וְלַהֲטָא וְאַפִּיק ^(דף רצ"ו ע"א) גְּלַגְלֵתָא
 חֲדָא, סְתִימָא מְכָל סְטְרוּי, וְנִהִירוּ ^(ס"א וּנְחִיתוּ) דִּתְרֵי מוֹחֵי
 גְּלִיפִין בְּהוּ, וְאֶתְדַבֵּקַת בְּסְטְרוּי דְּדְכוּרָא. בְּגִין כֶּךָ אֶתְקַרֵּי
^(שיר השירים ה) יוֹנְתֵי תַמְתֵּי, אֶל תְּקַרֵּי תַמְתֵּי אֶלָּא תְּאוּמְתֵי
 וְדָאֵי.

שְׁעָרוּי דְּנוֹקְבָא כְּלִילָן בֵּיהּ גְּוּוּנֵי ^(ס"א גְּוּוּנֵי בְּגוּ גְּוּוּנֵי), כְּדַכְתִּיב,
^(שיר השירים ז) וְדַלַת רֵאשֶׁךָ כְּאַרְגָּמָן. אֶתְקַטְר גְּבוּרָה
 בְּחַמֵּשׁ גְּבוּרָאֵן, וְאֶתְפַּשֵׁט נּוֹקְבָא בְּסְטְרָהָא, וְאֶתְדַבֵּקַת
 בְּסְטְרוּי דְּדְכוּרָא.

עַד דְּאַתְפָּרְשָׁא מִסְטְרוֹי. וְאַתִּיאת לְאַתְחַבְּרָא עִמִּיה אַפִּין
 בְּאַפִּין. וְכַד מִתְחַבְּרִין מִתְחַזְיִין חַד גּוּפָא מִמֶּשׁ. מִהֲכָא
 אֹלִיפְנָא, דְּכַר בְּלַחֲדוּי, אֶתְחַזֵּי פִלְג גּוּפָא, וְכִלְהוּ (וּבְלָא
אִיהוּ) רַחֲמֵי. וְכֹךְ נּוֹקְבָא. וְכַד מִתְחַבְּרִין כַּחְדָּא, אֶתְחַזֵּי כִלְא
 חַד גּוּפָא מִמֶּשׁ, וְהָכִי הוּא. אוּף הָכָא, כַּד דְּכַר אֶתְחַבְּרָא
 בְּנוֹקְבָא, כִּלְא הוּא חַד גּוּפָא, וְעֲלָמִין כִּלְהוּ בְּחִידוּ, דְּהָא
 כִּלְהוּ מִגּוּפָא שְׁלִים מִתְבָּרְכִין.

וְהֵינּוּ רְזָא, (שְׁמוֹת ב) עַל פִּין בִּרְךְ יי' אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת
 וַיְקַדְּשֵׁהוּ. דְּהָא אֶשְׁתַּכַּח כִּלְא בְּחַד גּוּפָא שְׁלִים,
 דְּהָא מִטְרוֹנִיתָא אֶתְדַבְּקַת בְּמִלְכָּא, וְאַשְׁתַּכַּח גּוּפָא חַד.
 וְעַל פִּין בְּרַכָּאן מִשְׁתַּכַּחִין בְּהָא יוֹמָא. וּמִהֲכָא, מֵאֵן דִּלְא
 אֶשְׁתַּכַּח דְּכַר וְנוֹקְבָא, אֶקְרִי פִלְג גּוּפָא, וְלִית בְּרַכְתָּא
 שְׂרִיא בְּמִלָּה פְּגִימָא וְחִסְרָא, אֶלָּא בְּאַתְר שְׁלִים, בְּמִלָּה
 שְׁלִים, וְלֹא בְּפִלְגוֹת מִלָּה, וּפִלְגוֹת מִלָּה לָּא אֶתְקִיִּים
 לְעֲלָמִין, וְלֹא אֶתְבָּרְכִין לְעֲלָמִין.

נוֹי דְּנוֹקְבָא, כִּלְא מְנוֹי דְּדְכוּרָא הוּא. וְהָא אוֹקִימְנָא
 מְלִי, וְאַשְׁתְּמוּדְעִין בֵּינֵי חֲבֵרִיא. מִהָאֵי נּוֹקְבָא
 מִתְאַחַדֵּן כֹּל אֵינּוֹן דִּלְתַתָּא. מִנָּה יִנְקִין, וּבָה תְּבִין, וְהִיא
 אֶתְקִרִיאת אִם לְכִלְהוּ. כְּמָה דְּאַחְרָא אִם לְגּוּפָא, וְכֹל
 גּוּפָא מְנָה (ס"א לְגַנְתָּא וְכֹל גַּנְתָּא מְנָה) יִנְקָא. כִּךְ הָאֵי אִם לְכִלְהוּ
 אַחְרָנִין דִּלְתַתָּא.

כְּתִיב, (משלי ז) אִמּוֹר לַחֲכָמָה אַחֹתִי אֵת. אֵית חֲכָמָה וְאֵית
 חֲכָמָה, וְהֵאֵי נִוְקְבָא, אֶתְקָרִי חֲכָמָה זְעִירָא לְגַבֵּי
 אַחְרָא וְעַל דָּא כְּתִיב, (שיר השירים ח) אַחֹת לָנוּ קִטְנָה וְשָׁדִים
 אֵין לָהּ וְגו'. דְּהָא דָּא בְּגַלוּתָא אֶתְמַשֵּׁךְ. אַחֹת לָנוּ
 קִטְנָה, וְדֵאֵי קִטְנָה אֶתְחַזִּי אֲבַל רַבְרָבָא הֵיא, וְסַגִּיאָה
 הֵיא, דְּהָא הֵיא שְׁלִימוּ דְנִטִּיל מִכְּלָא. כְּמָה דְכְּתִיב, (שם)
 אֲנִי חוֹמָה וְשָׁדִי כַּמְגַדְלוֹת. וְשָׁדִי, דְּהָא מְלִיין אֵינּוּן
 לִינְקָא לְכָלָא. כַּמְגַדְלוֹת, דְּאֵינּוּן נַהְרִין רַבְרַבִּין דְנִפְקוּ
 מֵאֵימָא עֲלָאָה.

תּוּ אֶתְפִּשֵׁט דְכוּרָא בִימִינָא וּשְׁמַאלָא, בִּירוּתָא דְאַחְסָנָא.
 וְכַד גְּוֹנֵי אֶתְחַבְרוּ, אֶקְרִי תַפְאֶרֶת. וְאֶתְתַּקֵּן כָּל
 גּוּפָא, וְאֶתְעֵבִיד אֵילְנָא רַבְרָבָא, וְתַקִּיף, שְׁפִיר וְיָאָה,
 (דניאל ד) תַּחֲתוּהֵי תִטְלַל חַיּוֹת בְּרָא, וּבַעֲנַפוּהֵי יְדוּרוֹן עוֹפֵי
 שְׁמִיא, וּמְזוֹן לְכָלָא בֵּיה. דְרוּעוּי יְמִינָא וּשְׁמַאלָא.
 בִּימִינָא חַיִּים וְחֹסֵד, בְּשְׁמַאלָא מִיתָה וּגְבוּרָה. מֵעוּי,
 אֶתְתַּקֵּן בְּדַעַת, וְאֶתְמַלִּיין כָּל אַכְסָדְרִין וְאֶדְרִין, כְּמָה
 דְּאֵמִינָא, דְכְּתִיב, (משלי כד) וּבְדַעַת חֲדָרִים יִמְלָאוּ.

תּוּ אֶתְפִּשֵׁט גּוּפָא, בְּתַרִּין שׁוֹקִין. וּמֵתְאַחֲדֵן בִּינֵיהוּ תַרִּין
 כּוּלִיין, וְתַרִּין בֵּיעֵי דְדְכוּרָא. דְכָל מְשַׁחָא וְרַבּוּת
 וְחִילָא (דדְכוּרָא) דְכָל גּוּפָא, בְּהוּ אֶתְכַנְשׁ, דְכָל חֵיילִין
 דְנִפְיָק, מִנְהוֹן נִפְקִין. וְשְׁרִיין כָּלָא בְּפּוּם אִמָּה. וּבְגִין כְּךָ

אֲקָרוֹן צְבָאוֹת, (דְּכַל גּוֹפָא, בְּהוּ אֲתַכְנֵשׁ, וְשִׁרְיָן כְּלָא בְּפוּם אַמְהָ. וּבְגִין כֶּךָ אֲקָרוֹן
צְבָאוֹת, דְּכַל חֵילִין (דְּנַפְקִי) דְּנַפְקִי, מִנְהוֹן נַפְקִי) **וְאִינוֹן נֶצַח וְהוֹד. תְּפִאֶרֶת,**
יְדוּ"ד. נֶצַח וְהוֹד, צְבָאוֹת. וּבְגִין כֶּךָ יְדוּ"ד צְבָאוֹת.
אַמְהָ דְּדְכוּרָא, סִיּוּמָא (נ"א בְּסוּתָא) **דְּכַל גּוֹפָא, וְאֲקָרִי יְסוּד.**
וְדָא הוּא דְרָגָא דְמַבְסָם לְנוֹקְבָא. וְכַל תִּיאוּבְתָא
דְּדְכוּרָא לְגִבִּי נוֹקְבָא, בְּהֵאִי יְסוּד עֵייל לְנוֹקְבָא, לְאַתָּר
דְּאֲקָרִי צִיּוֹן. דְּהֵתָם הוּא אַתָּר פְּסוּתָא דְנוֹקְבָא, כְּבֵית
רַחֵם לְאַתָּתָא. וּבְגִין כֶּךָ, יי' צְבָאוֹת אֲקָרִי יְסוּד.
כְּתִיב (תְּהִלִּים קַלֵּב) **כִּי בַחַר יי' בְּצִיּוֹן אֹוָה לְמוֹשָׁב לוֹ. כִּד**
אֲתַפְּרֶשֶׁת מִטְרוּנִיתָא, וְאַתְחַבְּרַת בְּמִלְכָא אַנְפִּין
בְּאַנְפִּין, בְּמַעְלֵי שַׁבְּתָא. אֲתַעְבִּיד כְּלָא חַד גּוֹפָא, וּכְדִין
יְתִיב קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכוּרְסִייהָ. וְאֲקָרִי כְּלָא שְׁמָא
שְׁלִים, שְׁמָא קְדִישָׁא, בְּרִיךְ שְׁמִיהָ לְעֵלָם לְעֵלְמֵי עֲלָמִין.
כָּל אֱלִין מְלִין סְלִיקְנָא עַד יוּמָא דָּא, דְּאַתְעַטֵּר בְּהוּ
לְעֵלְמָא דְּאֵתִי, וְהִשְׁתָּא אֲתַגְּלִיין הַכָּא, זַכָּאָה חוּלְקִי.
הֵאִי מִטְרוּנִיתָא, כִּד אֲתַחַבְּרַת עִם מִלְכָּא, כָּל עֲלָמִין
מִתְבָּרְכִין, וְאַשְׁתַּכְּחוּ בְּחֲדוּתָא דְּכְלָא. (דף רצ"ו ע"ב) **כְּמָה**
דְּדְכוּרָא כְּלִיל בְּתִלְתָּא, וְשִׁירוּתָא בְּתִלְתָּא. כֶּךָ כְּלָא הָכִי,
וְסִיּוּמָא דְּכַל גּוֹפָא הָכִי, וּמִטְרוּנִיתָא לָא מִתְבָּרְכָא, אֱלָא
בְּכֻלָּא דְּתִלְתָּא אֱלִין, דְּאִינוֹן נֶצַח הוֹד יְסוּד, וּמִתְבַּסְמָא
וּמִתְבָּרְכָא בְּאַתָּר דְּאֲקָרִי קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים דְּלְתָתָא. דְּכְתִיב,

(תהלים קלג) כִּי שָׁם צִוָּה יי' אֶת הַבְּרָכָה. דְּהָא תְּרִין דְּרַגִּין
 אֲיִנּוּן לְעֵילָא וְתַתָּא. וּבְגִין כֶּף לִית רְשׁוּתָא לְמִיעַל תַּמָּן,
 בַּר כִּהְנָא רַבָּא, דְּאֲתִי מִן סִטְרָא דְחֶסֶד. בְּגִין דְּלֹא עֵייל
 לְתַהוּא אֲתֵר דְּלְעֵילָא, אֶלָּא הֵהוּא דְּאֶקְרִי חֶסֶד, וְעֵייל
 בְּקִדְשׁ הַקְּדָשִׁים, וּמִתְבַּסְּמַת נּוֹקְבָא. וּמִתְבַּרְכָּא הָאִי קִדְשׁ
 הַקְּדָשִׁים בְּגוּ לְגוּ, אֲתֵר דְּאֶקְרִי צִיּוֹן. צִיּוֹן וִירוּשָׁלַם,
 תְּרִין דְּרַגִּין אֲיִנּוּן, חַד רַחֲמֵי, וְחַד דִּינָא. צִיּוֹן, דְּכַתִּיב,
 (ישעיה א) צִיּוֹן בְּמִשְׁפַּט תִּפְדָּה. יְרוּשָׁלַיִם, דְּכַתִּיב, (ישעיה א)

צָדֵק יִלִּין בַּהּ כְּמָה דְּאֹקְיִמְנָא.

וְכָל תִּיאֻבְתָּא דְּדְכוּרָא לְגַבֵּי נּוֹקְבָא, הֵכָא הוּא, וְקָרִינָן
 לָהּ בְּרָכָה, דְּמִתַּמָּן נַפְקֵי בְּרַכָּן לְכֻלְהוּ עַלְמִין,
 וְכֻלְהוּ מִתְבַּרְכָּן. הָאִי אֲתֵר אֶקְרִי קִדְשׁ. וְכָל קִדְשִׁים
 דְּדְכוּרָא עֵיילִין תַּמָּן, בְּהֵהוּא דְּרַגָּא דְּאֲמִינָא, וְכֻלְהוּ
 אֲתֵיין מְרִישָׁא עַלְאָה דְּגוּלְגֻלְתָּא דְּדְכוּרָא, מִסִּטְרָא דְּמוּחֵי
 עַלְאֵי, דְּשִׁרְיִין בֵּיתָה, וְנִגְיֵד הֵהִיא בְּרָכָה בְּכָל שְׁיִיפֵי גּוּפָא,
 עַד אֲיִנּוּן דְּאֶקְרוּן צְבָאוֹת. וְכָל הֵהוּא נְגִידוּ דְּאֲתַנְגִּיד
 מִכָּל גּוּפָא, מִתְכַּנְּשֵׁי תַמָּן, וְעַל דָּא אֶקְרוּן צְבָאוֹת, דְּכָל
 צְבָאוֹת דְּעַלְאִין וְתַתְּאִין תַּמָּן נַפְקִין. וְהֵהוּא נְגִידוּ בְּתַר
 דְּאֲתַכְנִישׁ, תַּמָּן שִׁרְיִין לֵיהּ בְּהֵהוּא יְסוּד קְדִישָׁא, כֻּלָּא
 חוּרָא, בְּגִין כֶּף אֶקְרִי חֶסֶד. וְהֵהוּא חֶסֶד עֵייל לְקִדְשׁ
 הַקְּדָשִׁים, דְּכַתִּיב (תהלים קל"ג) כִּי שָׁם צִוָּה יי' אֶת הַבְּרָכָה
 חַיִּים עַד הָעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, לֹא סֵיִים בּוֹצִינָא קַדִּישָׁא לְמִימַר חַיִּים,
 עַד דְּאַשְׁתַּכְּכוּ מַלּוּי, וְאַנָּא כְּתַבְנָא, סַבְרָנָא
 לְמַכְתַּב טְפִי, וְלֹא שְׁמַעְנָא. וְלֹא זְקִיפְנָא רִישָׁא, דְּנִהוּרָא
 הוּהוּ סָגִי, וְלֹא הוּהוּ יְכִילָנָא לְאַסְתַּכְּלָא. אֲדַהֲכִי
 אֲזַדְעִזְעִנָּא, שְׁמַעְנָא קָלָא דְקֹאֲרִי וְאֹמַר (משלי ג) אַרְךָ יָמִים
 וּשְׁנוֹת חַיִּים וְגו'. שְׁמַעְנָא קָלָא אַחְרָא, (תהלים כא) חַיִּים
 שְׂאֵל מִמֶּךָ וְגו'.

כָּל הַהוּא יוֹמָא, לֹא אֶפְסִיק אִשָּׁא מִן בֵּיתָא, וְלֹא הוּהוּ
 מֵאֵן דְּמָטִי לְגַבִּיָּה, דְּלֹא יְכִילוּ דְּנִהוּרָא וְאִשָּׁא הוּהוּ
 בְּסוּחְרַנְיָה. כָּל הַהוּא יוֹמָא נְפִילָנָא עַל אַרְעָא, וְגַעֲיָנָא.
 בְּתַר דְּאֲזִיל אִשָּׁא, חֲמִינָא לְבוֹצִינָא קַדִּישָׁא קַדִּישׁ
 הַקַּדְשִׁים, דְּאַסְתַּלַּק מִן עַלְמָא, אַתְעַטַּף שְׂכִיב עַל
 יְמִינָהּ, וְאַנְפוּי חַיִּיכִין.

קָם רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיָּה, וְנָטִיל יְדוּי וְנָשִׁיק לִוְן, וְאַנָּא
 לְחִיכְנָא עַפְרָא דְתַחֲתֵי רַגְלוּי. בָּעוּ חַבְרַיָּא לְמַבְכִּי,
 וְלֹא יְכִילוּ לְמַלְלָא. שָׂאֲרוּ חַבְרַיָּא בְּבַכְיָה, וְרַבִּי אֶלְעָזָר
 בְּרִיָּה נְפִיל תְּלַת זְמַנִּין, וְלֹא יְכִיל לְמַפְתַּח פּוּמִיָּה. לְבַתַּר
 פְּתַח וְאֹמַר, אַבָּא אַבָּא. תְּלַת הוּוּ, חַד אַתְחַזְרוּ. הַשְׁתָּא
 תְּנוּד חַיּוֹתָא, צַפְרָאן טָאסִין, מִשְׁתַּקְעָן בְּנוֹקְבָאן דִּימָא
 רַבָּא, וְחַבְרַיָּא כְּלָהוּ שְׁתֵּינִין דְּמָא.

קָם רַבִּי חַיָּיא עַל רַגְלוּי וְאֹמַר, עַד הַשְׁתָּא בּוֹצִינָא

קִדְיִשָּׁא מִסְתַּכַּל (ס"א מִשְׁתַּדֵּל) עֲלֵן. הַשְּׁתָּא לָאוּ הוּא עֲדָן,
 אָלֵא לְאַשְׁתַּדְּלָא בִיקְרִיָּה. קָם רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא,
 נִטְלוּ לֵיהּ בְּטִיקְרָא דִּסִּיקְלָא, מֵאֵן חָמָא (ס"א עֲרַעֲרָא וְעֲרַבּוּבָא)
 עֲרַבּוּבִיא דְחַבְרִיָּא, וְכָל בֵּיתָא הָוָה סָלִיק רִיחִין סָלִיקוּ
 בֵּיהּ בְּפוּרִיָּה, וְלֹא אֶשְׁתַּמְּשׁ בֵּיהּ, אָלֵא רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי
 אַבָּא.

אַתּוּ טְרִיקִין, וּמֵאֲרִי תְרִיסִין דְּכַפֵּר צַפְרֵי וְטִרְדָּאן בְּהוּ (ס"א
 דְּצַפְרֵי וְטִרְדָּא וְהוּ) בְּנֵי מְרוֹנִיא, צְוּחִין בְּקִטְרִין, דְּחָשִׁיבוּ
 דְּלֹא יִתְקַבֵּר תַּמָּן. בְּתַר דְּנַפֵּק פּוּרִיָּא, הָוָה סָלִיק בְּאוּרָא.
 וְאַשָּׁא הָוָה לְהֵיט קַמִּיהּ, שְׁמַעוּ קָלָא, עוּלוּ וְאַתּוּ,
 וְאַתְכַּנְשׁוּ לְהִילּוּלָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, (ישעיה נז) יבֵּא שְׁלוֹם
 יְנוּחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם.

כַּד עָאֵל לְמַעְרְתָּא שְׁמַעוּ קָלָא בְּמַעְרְתָּא, זֶה הָאִישׁ
 מְרַעִישׁ הָאָרֶץ מְרַגִּז מִמְּלָכוֹת, כַּמָּה פְּטָרִין בְּרַקִּיעָא
 מִשְׁתַּכְּכִין (ס"א וְלֹא מִשְׁתַּכְּחִין) בְּיוֹמָא דִּין בְּגִינָה, דִּנָּא רַבִּי
 שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, דְּמֵאֲרִיָּה מְשַׁתְּבַּח בֵּיהּ בְּכָל יוֹמָא. זַכָּאָה
 חוּלְקִיָּה לְעֵילָא וְתַתָּא. כַּמָּה גְּנִיזִין עֲלָאִין מִסְתַּמְרָן לֵיהּ,
 עֲלִיָּה אַתְמַר (דְּנִיאֵל יב) וְאַתָּה לֵךְ לִקְץ וְתַנוּחַ וְתַעֲמוּד
 לְגוּרְלֵךְ לְקֵץ הַיָּמִין.

עַד כָּאֵן הָאֲדָרָא קִדְיִשָּׁא זּוּטָא

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כַּמָּה חֲבִיבֵינּוּ יִשְׂרָאֵל קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, בְּקִדְמִיתָא קָרָא לֹון גּוֹי קְדוּשׁ, דְּכִתְיב, (דברים
 יד) כִּי עַם קְדוּשׁ אַתָּה וְגו'. לְבַתֵּר קָרָא לֹון קְדוּשׁ, דְּכִתְיב,
 (ירמיה ב) קְדוּשׁ יִשְׂרָאֵל לֵי י' רֵאשִׁית (דף רצ"ז ע"א) תְּבוּאָתָהּ. מַה
 בֵּינָן הָאֵי לְהָאֵי. אָמַר רַבִּי אַבָּא, קְדוּשׁ עֲלָאָה מְפֻלָּא, דְּהִכִּי
 תְּנִינָן, כִּד אֲתַחֲבָרֵן כְּלָהּוּ קְדוּשֵׁי כַּחְדָּא, אֲקָרוּן קְדוּשׁ.
 וְכִלְהוּ סִלְקִין וּמִתְכַּנְּשִׁין לְהַהוּא אֲתֵר עֲלָאָה, דְּאֲקָרִי
 קְדוּשׁ.

וּבְגִין כֶּף ק' ק' ק' (קְדוּשׁ קְדוּשׁ קְדוּשׁ), קְדוּשׁ יִשְׂרָאֵל אֲתַעֲבִיד
 מְנַיְיהוּ. וּבְגִין דִּישְׂרָאֵל בְּתִלְתֵּי דְרַגִּין מִתְעַטְרֵן, כִּד
 אֲתַחֲבָרֵן כַּחְדָּא, אֲקָרוּן קְדוּשׁ יִשְׂרָאֵל לֵי י', דְּאִיהִי
 רֵאשִׁית. וְהָאֵ אֲוֹקִימְנָא תְּבוּאָתָהּ, בְּה"א. כֹּל אֲוֹכְלִיו
 יֵאֲשָׁמוּ, מֵאִי כֹל אֲוֹכְלִיו יֵאֲשָׁמוּ. אָמַר רַבִּי אַבָּא, הָא
 אֲתַמַּר, דְּכִתְיב, (ויקרא כב) וְאִישׁ כִּי יֹאכַל קְדוּשׁ בְּשִׁגְגָה.
 וְכִתְיב (שם) וְכֹל זֶר לֹא יֹאכַל קְדוּשׁ, וַיִּשְׂרָאֵל אֲקָרוּן קְדוּשׁ,
 בְּגִין כֶּף כֹּל אֲוֹכְלִיו יֵאֲשָׁמוּ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, שִׁירוּתָא וְסִיּוּמָא דְּכִלָּא, אֲתַכְּלִיל
 בְּקְדוּשׁ. (ס"א א') וְחֲכָמָה עֲלָאָה קְדוּשׁ אֲקָרִי, וְכִד נְהִיר
 דָּא חֲכָמָה עֲלָאָה, חֲכָמָה דְּשְׁלֵמָה נְהִיר. כַּמָּה דְּכִתְיב,
 (מלכים א ה) וַתִּרְבַּ חֲכָמַת שְׁלֵמָה, דְּקִימָא סִיְהָרָא
 בְּאֲשְׁלָמוּתָא. וְהָאֵ אֲוֹקִימְנָא. וְכִד אֲתַבְּרַכָּא מִיסוּד, הִכִּי

קָרִינָן לָהּ קִדְשׁ, דְּאִיהוּ אֲנֵהִיר בְּשְׁלִימוֹ. וְכֵד לָא אֲתִנְהָרָא
 מִתְעַטָּרָא בְּאַשְׁלֻמוּתָא, קָרִינָן לָהּ רוּחַ הַקִּדְשׁ, וְלֹא
 אֲתִקְרִי קִדְשׁ כְּהֵוּא דְלְעִילָא. וְכֵד מִתְבָּרְכָא מֵהַאי יְסוּד,
 וַיִּנְקָא לְכָל אֵינֶנּוּ דְלִתְתָא, אֲתִקְרִי אִם, כְּהֵיִא דְלְעִילָא.
 וְקָרִינָן לִיָּה קִדְשִׁים. וְכֵדִין קָרִינָן לִיָּה קִדְשׁ הַקִּדְשִׁים,
 דְּבִיָּה כְּלָה דְכְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ד) אֲתִי מִלְּבָנוֹן כְּלָה וְגו'. מֵאִי
 לְבָנוֹן. דָּא עֵדוֹן, דְּאֲתִלְבֵּן מִכָּל סְטָרִין. וְעֵדוֹן הָא יְדוּעַ
 לְגַבֵּי חֲבַרְיָא.

תָּאנָא, כְּתִיב כִּי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא, מֵאִי כִי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא.
 אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָא כְּתִיב הָבוּ גוֹדֵל לְאַלְהֵינוּ.
 אָמַר רַבִּי אַבָּא, הָבוּ גוֹדֵל, דָּא גְדוּלָה, הַצּוּר תָּמִים
 פְּעֵלוֹ, דָּא גְבוּרָה. כִּי כָּל דְרָכֵיו מִשְׁפָּט, דָּא תְּפָאֲרַת. אֵל
 אֱמוּנָה, דָּא נִצַּח. וְאֵין עוֹל, דָּא הוּד. צְדִיק, דָּא יְסוּד.
 וַיִּשְׂר, דָּא צְדָק. הוּא כְּלָא שְׁמָא קַדִּישָׁא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, וּבְגִין כֶּף כִּי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, שֵׁם יְיָ מִמֶּשׁ. וּמִשָּׁה בְּהֵיִא שְׁעֵתָא גִּלִּי
 לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל. דְכְּתִיב, (דְּבָרִים לֵא) בֶּן מֵאָה וְעֶשְׂרִים
 שָׁנָה אֲנֹכִי הַיּוֹם וְגו'. מִכָּאן אוֹלִיפְנָא, הֵהוּא זַכָּא
 דְחֻכְמַתָּא עֲלָאָה בֵּיה, כֵּד מְטִי יוֹמָא לְאַסְתִּלְקָא מֵעֲלָמָא,
 בְּעֵי לְגַלְאָה הֵהִיא חֻכְמַתָּא, לְאֵינֶנּוּ דֵי רוּחַ קַדִּישָׁא
 בִּינְיָהוּ. מִנְלָן. מִמִּשָּׁה. דְכְּתִיב בֶּן מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה

אֲנֹכִי הַיּוֹם. וּכְתִיב, (שם) וְעַתָּה כְּתִבוּ לָכֶם אֶת הַשִּׁירָה
הַזֹּאת וְגו'.

וְאִם לֹא, עָלֶיךָ כְּתִיב, (משלי ג) אֵל תִּמְנַע טוֹב מִבְּעָלְיוֹ.
כְּמֵה דָאֵת אָמַר, (משלי ד) כִּי לָקַח טוֹב נִתְתִּי לָכֶם וְגו'.

(משלי ג) בְּהִיּוֹת לְאֵל יִדְךָ לַעֲשׂוֹת. עַד לֹא תִסְתַּלַּק מִן
עֲלֵמָא, וְלֹא אֲתִיִּיב לְךָ רְשׁוּתָא לְגַלְאָה.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָא, הָאִי קָרָא אוֹלִיפְנָא מִנִּיהַ חֲכַמְתָּא
עֲלָאָה, וְהָכִי הוּא. אָבֵל סִיפִיָּה דִקָּרָא, מְקַשֵּׁר
קִשְׁרָא דְמִהִמְנוּתָא, בְּמֵאֵי דְכְתִיב הוּא. כְּמֵה דָאֵת אָמַר,
צְדִיק וְיִשָּׁר הוּא. כְּלוּמַר הוּא כְּלָא. הוּא חַד בְּלֹא פְרוּדָא.
דָּאִי תִימָא כָּל הַנִּי סְגִיָּאִין אֵינּוּן, חֲזַר וְאָמַר הוּא, כְּלָהוּ
סְלָקִין וּמִתְקַשְׁרִין וּמִתְאַחַדִּין בְּחַד. וְכֵלָא, הוּא הִיָּה, וְהוּא
הָוָה, וְהוּא יְהֵא. וְהוּא חַד. בְּרִיךְ שְׁמִיָּה לְעֵלְמָא וְלְעֵלְמֵי
עֲלָמִין. (על) עַד כֵּן מִתְקַטְרִין מְלִין, וּמִתְאַחַדִּין מְלִין
קַדִּישִׁין, דְשָׁמָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא.

זְכָאָה חוֹלְקִיָּה מֵאֵן דְקָרִי לְמִלְכָּא, וְיַנְדַּע לְמְקָרִי כְּדִקָּא
יָאוּת. וְאִי אִיְהוּ קָרִי וְלֹא יַדַּע לְמֵאֵן קָרִי, אֲתִרְחִיק
קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מִנִּיהַ, דְכְתִיב, (תהלים קמה) קָרוֹב יִי' לְכָל
קוּרְאָיו וְגו'. קָרוֹב יִי' לְכָל קוּרְאָיו, לְמֵאֵן קָרוֹב. חֲזַר
וְאָמַר, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרְאוּהוּ בְּאֵמֶת, וְכִי אֵיִת מֵאֵן דִּיקְרִי
לֵיה בְּשִׁקְרָא. אָמַר רַבִּי אַבָּא אֵין, תְּהוּא מֵאֵן דְקָרִי וְלֹא

יִדַע לְמֵאן דְקָרִי. מְנַלְן. דְכְתִיב לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרְאוּהוּ
 בְּאֵמֶת. מֵאֵי בְּאֵמֶת. בְּחֹתְמָא דְגוֹשְׁפִנְקָא דְמִלְכָא, דְהוּא
 שְׁלִימוֹ דְכֻלָּא. הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (מִיכָה ז) תִּתֵּן אֵמֶת לִיעֲקֹב
 חֶסֶד לְאַבְרָהָם. וּבְגִין כֶּךָ לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרְאוּהוּ בְּאֵמֶת
 כְּתִיב. זַכָּאָה חוּלְקִיָּה דְמֵאן דְעָאל, וְנִפְק לְמַנְדַּע אֲרַחוּי
 דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (מְשַׁלִּי ד) וְאַרְח צְדִיקִים
 כְּאוֹר נֹגֵה וְגו'. וְכְתִיב (יִשְׁעִיָּה ס) וְעִמְךָ כָּלֻם צְדִיקִים וְגו'.
 תִּבְיָא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כָּל הֵנִי תְקוּנִין, וְכָל הֵנִי מְלִי,
 לְמַחְצְדֵי חֻקְלָא אֲתַמְסְרֵן. וְתַנִּינֵן, חֵיִיבִין כְּבִיכּוּל
 עֲבָדִין פְּגִימוּתָא לְעֵילָא. מֵאֵי פְּגִימוּתָא. כְּמָה דְכְתִיב,
 שְׁחַת לוֹ לֹא בְּנֵי (דף רצ"ז ע"ב) מוּמִם דְהָא כָּל הֵנִי תְקוּנִין לֹא
 מִשְׁתַּכְּחֵי כְּדָקָא יָאוּת. כְּתוּב אֶחָד אוֹמֵר, (יִשְׁעִיָּה נט) וַיִּלְבַּשׁ
 צְדָקָה כְּשָׂרִיין, וְכְתוּב אֶחָד אוֹמֵר (ס) וַיִּלְבַּשׁ בְּגָדֵי נָקָם
 תְּלַבּוּשֶׁת. אֵלָא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וַיִּלְבַּשׁ צְדָקָה, בְּזַמְנָא
 דְיִשְׂרָאֵל זַכָּאן. לֹא זָכוּ, וַיִּלְבַּשׁ בְּגָדֵי נָקָם וְגו'.
 אָמַר רַבִּי יוֹסִי מֵאֵי פְּגִימוּתָא. כְּמָה דְתַנִּינֵן, דְאַבְהֵן לֹא
 מְסַתְּפִין (ס"א מְסַתְּפִין) לְאַתְּבֵרְכָא מִהֵוּא שְׁקִיו
 דְנַחְלָא. כָּל שְׁכָן בְּנִין. כְּמָה דְאֵת אָמַר, שְׁחַת לוֹ לֹא בְּנֵי
 מוּמִם. מֵאֵי לוֹ לֹא תְרִי זְמַנִּי. אֵלָא חַד לְעֵילָא, וְחַד
 לְתַתָּא.

וְהֵיִינוּ דְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּל זְמַנָּא דְחֵיִיבֵיָא סְגִיָּאוּ

בְּעֵלְמָא, כְּבִיכּוּל שְׂמָא קְדִישָׁא לָא מִתְבְּרַךְ בְּעֵלְמָא. וְכֹל
 זְמָנָא דְחֵיבֵיָא לָא סְגִיָּאוּ בְּעֵלְמָא, שְׂמָא קְדִישָׁא מִתְבְּרַךְ
 בְּעֵלְמָא. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קד) יִתְמוּ חַטָּאִים וְגוֹ',
 בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת יְיָ הַלְלוּיָהּ. אָמַר רַבִּי אֲבָא, מְקַרָּא זֶה
 מִמֶּשׁ הוּא, דְּכְּתִיב שְׁחַת לוֹ לֹא בְּנִיּוֹ מוּמָם. מֵאַן גָּרִים
 לְחַבְלוֹתָא דָּא. דוֹר עֵקֶשׁ וּפְתִלְתוּל, בְּגִין דְּאֵינּוּן חֵיבֵיָא
 וְדָרָא אֲשַׁתְּכַח הֵכִי.

בְּגִין כֶּף בְּתַר דְּאָמַר מִשָּׁה כָּל הַנִּי מְלִין, וְאֲדַכְּר שְׂמָא
 קְדִישָׁא כְּדִקָּא יָאוּת, אָמַר וְדָאִי צְדִיק וְיִשָּׁר הוּא,
 מְלָה בְּתַקוּנֵיהּ. אֲבָל שְׁחַת לוֹ לֹא בְּנִיּוֹ מוּמָם. מֵאִי טַעְמָא
 הֵכִי. מְשׁוּם דְּאֵינּוּן דוֹר עֵקֶשׁ וּפְתִלְתוּל. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
 לוֹ לֹא, כְּלוּמַר לְגַרְמֵייהוּ עֲבָדִין דָּא חֵיבֵינן, דְּגַרְמִין
 לְאִסְתְּלָקָא בְּרַכָּאן מֵעֵלְמָא. אָמַר רַבִּי אֲבָא, לוֹ לֹא, הָא
 אוֹקִימְנָא וְהֵכִי הוּא. מַה כְּתִיב בְּתַרֵּיהּ. הַלֵּי' תִּגְמְלוּ זֹאת,
 לְשַׁלְמָא גְמוּל דָּא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל כָּל אֵינּוּן
 טְבָאן דְּגָרִים לָךְ, וְעֵבִיד לְקַבְּלָךְ.

רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח, (ויקרא כו) וְאִף גַּם זֹאת בְּהִיּוֹתֶם בְּאֶרֶץ
 אוֹיְבֵיהֶם וְגוֹ'. זַכָּאִין אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל, עַל כָּל עַמִּין
 עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת, דְּאִף עַל גַּב דְּאֶרְגִּיזוּ קָמִי
 מְאָרִיִּהוֹן, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא בְּעֵי לְשַׁבְּקָא לוֹן. דְּבְכָל
 אַתְר דְּגָלוּ בֵּינֵי עַמְמֵיָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עִמְהוֹן

בְּגִלוּתָא. הֲדָא הוּא דְכָתִיב וְאָף גַּם זֹאת בְּהִיּוֹתֶם בְּאֶרֶץ
אוֹיְבֵיהֶם וְגו'.

רַבִּי אֲבָא אָמַר, וְאָף גַּם זֹאת בְּהִיּוֹתֶם.

תָּא חַזִּי, כַּמָּה חֲבִיבוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְגַבְיֵהוּן
דְּיִשְׂרָאֵל, דְּאָף עַל גַּב דְּגֵרְמִין לְמַגְלִי בִּינֵי עַמְמֵיָא,
שְׂכִינְתָא לָא אֶתְעַדִּיאַת מְנַהוֹן לְעַלְמִין. דְּלֹא תִימָא
דְּאִינוּן בְּלַחֲדֵיהוּ בְּגִלוּתָא מִשְׁתַּכְּחִין. אֶלָּא וְאָף גַּם זֹאת
עַמְהוֹן מִשְׁתַּכְּחִין. הֲדָא הוּא דְכָתִיב וְאָף גַּם זֹאת בְּהִיּוֹתֶם
בְּאֶרֶץ אוֹיְבֵיהֶם וְגו'.

לְמַלְכָּא דְּאַרְגִּזוּ עַל בְּרִיָּה, גָּזַר עָלֶיהָ עוֹנֶשָׁא לְאַתְרַחֲקָא
מִיָּנִיָּה, וְלִמְיֻזַּל לְאַרְעָא רַחֲיקָא. שְׁמַעְהָ
מִטְרוּנִיתָא וְאַמְרָהּ, הוּאִיל וּבְרִי אֲזִיל לְאַרְעָא רַחֲיקָא,
וְשִׂדֵי לִיָּה מַלְכָּא מֵהִיכְלִיָּה, אֲנָא לָא אֶשְׁבּוֹק לִיָּה, אוּ
תְרוּוּנָא כַּחְדָּא נִיתוּב לְהִיכְלָא דְּמַלְכָּא אוּ תְרוּוּנָא כַּחְדָּא
נִיתִיב בְּאַרְעָא אַחְרָא. לְזַמְנִין, פְּקִיד מַלְכָּא עַל
מִטְרוּנִיתָא, לָא אֶשְׁכַּחַהּ. דְּהוּוֹת אֲזֻלַּת עִם בְּרִיָּה, אָמַר,
הוּאִיל וּמִטְרוּנִיתָא תַמָּן, תְרוּוִיָּהוּ יְתוּבוּן.

וּבְזַמְנָא דְּפְקִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִטְרוּנִיתָא, פְּקִיד
לָהּ בְּקַדְמִיתָא, וּבְגִינָה פְּקִיד לְבְנוֹי. הֲדָא הוּא
דְכָתִיב, (שְׁמוֹת ו') וְגַם אֲנִי שָׁמַעְתִּי אֶת נַאֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְגו'. מֵאֵן גָּרִים דְּאֲנָא שְׁמַעְנָא עַקְתַּהוּן. כְּבִיכּוּל,

מִטְרוּנֵיתָא. דְּדַכְרְנָא לָהּ. הִדָּא הוּא דְכְתִיב, (שמות ו) וְאִזְכּוֹר
 אֶת בְּרִיתִי. וְכְתִיב (שמות ב) וַיִּזְכּוֹר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ. וְכֵד
 קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יַהְדֵּר לְיִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא, מִה פְּתִיב.
 (דברים ל) וְשָׁב יי' אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוּתְךָ וְרַחֲמֶךָ, דָּא
 מִטְרוּנֵיתָא. וְעוּד כְּתִיב, (תהלים פה) רָצִית יי' אֶרְצֶךָ שַׁבַּת
 שְׁבוּת יַעֲקֹב.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הֲלֵיִי תַגְמְלוּ זֹאת, בְּגִין דְּאִתּוּן דוֹר
 עֲקָשׁ וּפְתִלְתוּל, אִתּוּן הוּיִתוּן גְּרָמִין דְּתַגְלִי זֹאת
 בְּגְלוּתָא. הֲלֵיִי תַגְמְלוּ זֹאת. דָּא הוּא גְּמוּל דְּעָבִיד
 עֲמֻכּוֹן, בְּכָל אֵינּוֹן גִּימוּסִין דְּמִצְרִים, בְּכָל אֵינּוֹן אִתּוּן
 דְּעָבִיד לְכוּ, דָּא הוּא גְּמוּל דְּאִתּוּן שְׁלָמִין לְהָאֵי זֹאת. מֵאֵן
 גְּרָם לְכוּן דָּא. בְּגִין דְּאִתּוּן עִם נָבֵל וְלֹא חָכָם, וְלֹא
 מִסְתַּכְּלִין בְּכָל אֵינּוֹן טָבִן דְּעָבִיד לְכוּ עַד הַשְּׁתָּא.

הֲלֵיִי תַגְמְלוּ זֹאת, דָּא שְׁכִינְתָּא. וְהָא אוֹקִימְנָא מְלִי,
 דְּתַנִּינּוּ, ה"א דְּבַהֲבְרָאם, (בראשית ב) זְעִירָא. ה"א
 דְּבַהֲלֵיִי רַבְרָבָא. וְהָא אִתְמַר דְּתַנִּיא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
 ה"א דְּבַכָּל אִתְר קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְאִקְרִי אִם. וְתַרִּי
 עֲלָמִין נִינְהוּ, דְּכְתִיב, (תהלים קו) מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם.
 וְהָא תַנִּינּוּ בְּרֻזָּא דְּקָרָא, (במדבר כח) בְּשֶׁמֶן פְּתִית רַבִּיעִית
 הֵהִין.

תַּנִּיא רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר, בְּכַמָּה אִתְרִי אִסְתַּכְּלָנָא,

דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא אַעְדֵי (דף רח"צ ע"א) רְחִימוּתָא מְנַיְיהוּ
 דִּישְׂרָאֵל, דְּבִכְל אֲתֵר דְּאֵינוּן הוּו, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 בִּינַיְיהוּ. דְּכְתִיב, (ויקרא כו) לָא מְאִסְתִּים וְלֹא גְעֻלְתִּים
 לְכֻלּוֹתֵם לְהַפֵּר בְּרִיתִי אִתְּם. דְּיִיקָא אִתְּם, בִּינַיְיהוּ עֲמָהוּן
 לָא אַעְדֵי מְנַיְיהוּ לְעֻלְמִין.

רַבִּי יִצְחָק הוּו אֲזִיל בְּאַרְחָא, וּפָגַע בֵּיה רַבִּי חֲזִיא, אָמַר
 לֵיה חֲמִינָא (להו) בְּאַנְפֵךְ, דְּהָא בְּמִדּוּרָא דְשְׂכִינְתָא
 מְדוּרָךְ. מַאי פְּתִיב. (שמות א) וְאֵרַד לְהַצִּילוּ מִיַּד מִצְרַיִם.
 וְאֵרַד, אֵרַד מִבְּעֵי לֵיה. וְאֵרַד בְּקִדְמִיתָא. אִימְתִי. כִּד נַחַת
 יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם. וְלָמָּה. לְהַצִּילוּ מִיַּד מִצְרַיִם. דְּאֵלְמִלָּא לָא
 הוּו בִּינַיְיהוּ, לָא יְכַלִּין לְמַסְבֵּל גְּלוּתָא. כְּמָה דְּאִתְּ אָמַר
 (תהלים צא) עֲמוּ אֲנֹכִי בְּצָרָה אֲחַלְצֶהוּ וְאֶכְבְּדֶהוּ.

אָמַר לֵיה, וְדַאי בְּכֹל אֲתֵר דִּישְׂרָאֵל שְׂרִיין, קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא בִּינַיְיהוּ. וְכֹל אֲתֵר דְּחַפְימִי דְּרָא אֲזִלִּין,
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזִיל עֲמָהוּן, דְּכְתִיב, (שם) כִּי מִלְּאֲכִיו
 יִצְוֶה לָךְ וְגו'. מְנַלֵּן דְּכְתִיב, (בראשית לב) וַיַּעֲקֹב הֵלֶךְ לְדֶרֶכּוֹ
 וְגו', וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב כַּאֲשֶׁר רָאָם מַחְנֶה אֱלֹהִים זֶה. הַשְׁתָּא
 נִשְׁתַּתֵּף כְּחֻדָּא, וְנִיזִיל בְּאַרְחָא, דְּהָא יַדְעָנָא דְּלֵאֲתֵר חַד
 אֲזִלִּין, לְקַבְּלָא אַנְפוּי דְשְׂכִינְתָא. אָמַר לֵיה, וְדַאי. אָמַר
 רַבִּי יִצְחָק, תְּנִינָן, שְׁלוּחֵי מִצְוָה אֵינוּן נִיזוּקִין, לָא
 בְּהִלְיַכְתָּן וְלֹא בְּחֻזְרְתָן. וְאֵינוּן לְאִתְּחֻזָּא קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא אֲזִלִּין, וְלֹא דְחִילְנָא.

עַד דְּהוּוּ אֶזְלִי, אָמַר רַבִּי חֵיִיא, כְּתִיב (בראשית ב) אֱלֹהֵי
 תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ. הַשָּׁמַיִם, לְאֶכְלָלָא קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. וְהָאָרֶץ, לְאֶכְלָלָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכָל מַה
 דְּלִתְתָּא, אֵינּוּן אֶקְרוּן תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם מִנֵּיהּוּ.

אָמַר לִיה אִי הָכִי מַהוּ בְּהִפְרָאם, וְאִתְמַר בְּה' בְּרָאם.
 אָמַר לִיה כִּלָּא חַד מְלָה, כַּד שָׁמַיִם אִתְחַפְּרוּ, הָאִי
 ה' אֶפִּיקַת תּוֹלְדוֹת, וְאֵינּוּן אֶקְרוּן תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם
 וְהָאָרֶץ. אָמַר לִיה אִי הָכִי, בְּמַאי אֻקְיָמְנָא בְּה' בְּרָאם,
 בְּאַבְרָהָם. אָמַר לִיה כִּלָּא חַד מְלָה הוּא, בְּאַבְרָהָם, הֵיִינוּ
 הַשָּׁמַיִם, דְּמִתְמָן שְׂרִיין לְאַתְפְּשֻׁטָא. בְּה' בְּרָאם, הֵיִינוּ
 וְהָאָרֶץ, וְכִלָּא חַד מְלָה.

אָמַר לִיה, וְדַאי הָכִי הוּא, וְהָא אֻלְיָפְנָא, דְּכְתִיב, אֱלֹהֵי
 תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ. וְתַנִּינוּן, הָעוֹלָם הַזֶּה נִבְרָא
 בְּה', דְּכְתִיב בְּהִפְרָאם. וְהָעוֹלָם הַבָּא, נִבְרָא בִּי', דְּכְתִיב,
 (בראשית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. לְאֶכְלָלָא
 הַשָּׁמַיִם. אֶת הַגֶּן, לְאֶכְלָלָא אֶת הָאָרֶץ.

וְהָא אֻקְיָמְנָא, דְּכְתִיב, (שיר השירים ד) מַעֲיֵן גַּנִּים, דָּא הִיא
 הַשָּׁמַיִם, בְּאֵר מַיִם חַיִּים, דְּכְתִיב, (בראשית כז) וַיִּכְרוּ
 שָׁם עַבְדֵי יִצְחָק בְּאֵר, דְּכְתִיב (שם) וַיַּעַתֶּק מִשָּׁם וַיַּחְפּוּר
 בְּאֵר אַחֲרַת וְגו'. וְנוֹזְלִין מִן לְבָנוֹן, דְּאֵינּוּן מִתְעַטְרִין
 לְעֵילָא, וְסִלְקִין בְּרִישָׁא דְּמַלְכָּא. דְּכְתִיב, (תהלים קח) פִּי
 גָדוֹל מֵעַל שָׁמַיִם חֹסְדֶךָ.

מִן לְבָנוֹן, מִתַּמָּן נִפְקִין לְבִינָה. וְנִגִּיד וְאֶתְמַשֵּׁךְ לְכָל
 זְוויִין, עַד דְּנִגְדִין אִינוֹן מִבוֹעֵין, וְנִחְתִין לְאֶתְכַנְשָׁא
 לְאַתֵּר דְּאֶקְרִי יִמָּא רַבָּא. דְּכִתְיב, (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים
 הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְגו'. וְכִתְיב, (ישעיה נא) הַבֵּיטוּ אֶל צוֹר
 חוֹצְבֹתֶם וְגו'. לְבַתֵּר כְּתִיב, (שיר השירים ד) גֵּן נְעוּל אַחוּתִי
 כְּלָה וְגו'. וּמִכָּאן, נִפְיָקוּ תוֹלְדוֹת לְכָלֵּא. דְּכִתְיב,
 בְּהַבְרָאִם, בְּה' בְּרָאִם מִמֶּשׁ, בְּאַבְרָהָם. אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
 וְאַפִּילוּ בִיעֵקֵב מִמֶּשׁ. וְכָלֵּא חַד מְלָה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כִּד אָנֹן יִתְבִּין לְקַמִּיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן,
 כָּלֵּא אֶתְמַר קַמִּיָּה בְּאַתְגַּלְיָא, וְלֹא אֶצְטְרִיכְנָא לְכָל
 הָאִי. אָמַר לִיָּה, לָאוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן כְּשָׂאֵר בְּנֵי נִשָּׂא, דְּכִלְהוּ
 קַמִּיָּה, כְּשָׂאֵר נְבִיאֵי לְקַמִּי מִשָּׁה. עַד דְּהוּוּ אֶזְלִי, אָמַר
 רַבִּי חִיָּיא, כְּתִיב, (ישעיה מט) הִתְשַׁכַּח אִשָּׁה עוֹלָה מֵרַחֵם בֶּן
 בְּטָנָה וְגו'. הָאִי קָרָא אוֹקְמוּהָ, וְהִכָּא מַאי קָא מִיִּירִי.
 אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אִי בְקִטּוּרָא דְחִבְרִיָּיא, סְמִיכָא לָא
 אֶסְמִכְנָא, אָנֹן מַה נִּימָא.

אָמַר לִיָּה, דְּהָא קָלָא דְרַמִּיזָא חַד, שְׁמַעְנָא יוֹמָא חַד, כִּד
 הוּוּ אֶזְלִינָא בְּאַרְחָא, וְלֹא יִדְעָנָא מַאֲן אָמַר, וְלֹא
 יִדְעָנָא מְלָה. וְתָא חֲזִי, ז' יוֹמִין הוּוּ דְחִלִּישְׁנָא עַל דָּא,
 וְלֹא טְעִימָנָא מְדִי. וְהִשְׁתָּא אֶזְלִינָא
 לְגַבִּיָּה דְבוֹצִינָא קְדִישָׁא, דְּלִימָא לִי דִילְמָא אֲדַכְר. אָמַר

לִיָּהּ, דִּילְמָא הֵהוּא יוֹמָא דְהוּה אָזִיל רַבִּי אֶלְעָזָר לְגַבִּייה
 דְּחַמוּי, וְהֵהוּא יוֹמָא אָזִילְנָא עִמִּיהָ, וְהָא אֲדַכְרְנָא מְלָה.
 תָּא חַזִּי, הָכִי אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר מְשִׁמִּיה דְּאָבוּי, אָמְרוּ
 יִשְׂרָאֵל קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִיּוֹמָא דְנַפְלְנָא
 בְּגָלוּתָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שָׁבִיק לָן בְּגָלוּתָא, וְאֲנָשִׁי
 לָן. הֵדָא הוּא דְכַתִּיב, (ישעיה מט) וְתֹאמַר צִיּוֹן עֲזַבְנִי יְיָ וַיֵּי
 שְׁכַחְנִי. אָמְרָה שְׁכִינְתָא, הֵתְשַׁכַּח אִשָּׁה עוֹלָה, וְכִי
 יִשְׂרָאֵל דְּאֶקְרוּן בְּנִין, כְּמָה דְּאֵתְ אָמַר, (דברים יד) בְּנִים אַתֶּם
 לַיְיָ אֱלֹהֵיכֶם. מֵרַחֵם בֶּן (דף רח"צ ע"ב) בְּטָנָה, כְּמָה דְּאֵתְ אָמַר,
 (ירמיה ב) וְאֲנֹכִי נִטְעַתִּיךְ שׁוּרְק כְּלָה זֶרַע אֲמַת. גַּם אֱלֹה
 תִּשְׁכַּחְנָה, דְּכַתִּיב, (בראשית ב) אֱלֹה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ.
 וְאֲנֹכִי לֹא אֶשְׁכַּחְךָ, מִכָּאן, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא שָׁבִיק
 לִזְנוֹן לְיִשְׂרָאֵל לְעַלְמִין.

תּוּ אָמַר, הֵתְשַׁכַּח אִשָּׁה עוֹלָה מֵרַחֵם בֶּן בְּטָנָה. דָּא הוּא
 רְזָא עֲלָאָה, דְּאָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָא מְלִין אֲלִין
 בְּשִׁמִּיהָ אֲחִידָן, כְּמָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא אֲנָשִׁי
 שְׁמִיָּה, דְּהָא הוּא כְּלָא. כִּךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא אֲנָשִׁי
 לִזְנוֹן לְיִשְׂרָאֵל דְּאִינוּן אֲחִידָן בְּשִׁמִּיהָ מִמָּש. אֲתֵרְגִּיש רַבִּי
 חֲזִיא, אָמַר וְדָאִי דָּא הִיא מְלָה. בְּרִיךְ יְהֵא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא דְּאֶרְעֵנָא לָךְ, וַיִּדְעֵנָא מְלָה. וַיִּדְעֵנָא מֵאן הֵהוּא
 דְּשִׁמְעֵנָא מִנִּיהָ.

וְתָא חֲזִי, דִּהְהוּא יוֹמָא דִּרְהִיטְנָא ד' מִיֵּלִי, וְלֹא אֲשַׁכְחָנָא
 מֵאֵן הָוָה. אָמַר לֵיהּ, בְּגִין דְּעָאֲלָנָא בְּחַד מְעֵרְתָא
 דִּרְבִּי אֶלְעָזָר נְפִישׁ שְׁעֵתָא חֲדָא. קָרִי עָלֵיהּ רַבִּי חֵיִיא הָנִי
 קָרְאִי, (ישעיה נח) אִזּוּ יִבְקַע כַּשְּׁחַר אֹרְךָ וְגו'. אִזּוּ תִקְרָא וִיִּי'
 יַעֲנֶה וְגו' אִזּוּ תִתְעַנֵּג עַל יִי' וְגו'.

(דברים לב) זְכוֹר יְמוֹת עוֹלָם בֵּינוּ שְׁנוֹת דוֹר וְדוֹר וְגו'. זְכוֹר
 יְמוֹת עוֹלָם, רַבִּי אַבָּא אָמַר, מֵאֵן יְמוֹת עוֹלָם. אֵינּוֹן
 שִׁיתָא יוֹמִין, דְּעֵבֵד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָמָא בְּהוּ.
 דְּכַתִּיב, (שמות לא) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יִי' וְגו'. שֵׁשֶׁת יָמִים,
 וְלֹא בְּשֵׁשֶׁת יָמִים, וְהָא אֹקִימְנָא. בֵּינוּ שְׁנוֹת דוֹר וְדוֹר.
 כְּלוּמַר, אֵינּוֹן יְמוֹת עוֹלָם, יִדְעוּ וַיִּשְׁתְּמוּדְעוּ כָּל אֵינּוֹן
 שְׁנֵין וַיּוֹמִין, וְכָל דְּרָא וְדָרָא, עַד דְּרָא דָּא דְּאֲתוֹן קַיִימִין.
 שְׂאֵל אַבִּיךָ וַיִּגְדֶּךָ, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הֲדָא הוּא
 דְּכַתִּיב, הֲלֹא הוּא אַבִּיךָ קִנְךָ. וַיִּגְדֶּךָ, וְהוּא יִגְלֶה
 עוֹמְקָא דְּחֻכְמָתָא. וּמֵאִי הִיא. אֶלָּא כֹּד אֵינּוֹן שִׁיתָא יוֹמִין
 שְׁכֻלִּילוּ עֲלָמָא, לָא שְׁכֻלִּילוּ לֵיהּ, אֶלָּא בְּגִינְךָ, דְּתִיתִי
 אֲנִתּוּ וְתִקְיִים אֹרִיִּיתָא. דְּתַנִּינּוּ, כָּל מַה דְּעֵבֵד קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, עַל תְּנַאי עֵבֵד, דְּכֹד יִיתוֹן יִשְׂרָאֵל, אִי יִקְבְּלוֹן
 אֹרִיִּיתָא יָאוּת, וְאִי לָא דִּיהֲדַר לֵיהּ לְתַהוּ וּבְהוּ. וּבְגִין
 כֹּךְ, אֵינּוֹן יְמוֹת עוֹלָם יִדְעוּ וַאֲשְׁתְּמוּדְעוּ כָּלָא.

וְהָא תַנִּינּוּ, הִנְהוּ עֲנִפִי דְּאִילָנָא, הִיךְ מֵתְאַחֲדוֹן בְּגוּ

אֵילָנָא, וְהָא אוֹקִימָנָא, כְּדִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרַר לֹון,
 לְמִמָּנָן תְּרִיסִין, עַל שְׁאָר עַמִּין, וְאַתּוּן מַה כְּתִיב. כִּי חִלַּק
 יי' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ, דְּלֹא יְהִי לְרַבְרַבָּא, וְלֹא
 לְמִלְאָכָא, וְלֹא לְמִמָּנָא אַחְרָא, וְהָאֵי עֵמָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא נִסְב לְחוּלְקִיתָּהּ.

בְּאֵן אַתְר אֲשַׁכַּח לִיה. יִמְצָאֵהוּ בְּאַרְץ מִדְבָּר וּבִתְהוֹ יִלִּיל
 יְשִׁימוֹן וְגו'. דְּכְתִיב, (יהושע כד) תֵּרַח אָבִי אַבְרָהָם וְגו'.
 וְאַקַּח אֶת אָבִיכֶם אֶת אַבְרָהָם וְגו'. וּמִהֲכָא דְבֵר לְהוּ
 לְיִשְׂרָאֵל בְּכָל דְּרָא וְדָרָא, וְלֹא אֶתְפָּרֵשׁ מִנֵּיהוּ, וְדָבֵר
 לְהוּ בְּרַחֲמֵי, הֵדָא הוּא דְכְתִיב כְּנֶשֶׁר יַעִיר קִנּוֹ וְגו'.
 (דברים לב) כְּנֶשֶׁר יַעִיר קִנּוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לָא אֲשַׁכְחָנָא
 מֵאֵן דְּחִיִּים עַל בְּנוֹי, כְּהָאֵי נִשְׂרָא. וְעַל דָּא תְּנִינָן,
 כְּתִיב, (יחזקאל א) וּפְנֵי אַרְיֵה אֵל הֵימִין וּפְנֵי שׁוּר מִהַשְּׂמָאל.
 נֶשֶׁר בְּאֵן דְּיִכְתִּיָּהּ. בְּאַתְר דֵּי־עַקֵּב קָאִים. הֵדָא הוּא
 דְכְתִיב, (משלי ל) דֶּרֶךְ הַנֶּשֶׁר בַּשָּׁמַיִם. בְּהֵוּא אַתְר מִמֶּשׁ.
 מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּאִיהוּ רַחֲמֵי עַל בְּנוֹי, וְדִינָא לְגַבֵּי
 אַחְרָנִין. כֶּף קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּבֵר לְבְנוֹי כְּנֶשֶׁר דָּא.
 מַה כְּתִיב יי' בְּדַד יִנְחֶנּוּ וְאִין עִמּוֹ אֵל נִכְר. הוּא בְּלַחֲוֹדוּי,
 דְכְתִיב, (שמות יג) וַיִּי' הוֹלֵךְ לְפָנֵיהֶם וְגו'. וְאִין עִמּוֹ אֵל
 נִכְר, דְּלֹא דְבֵר לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל לָא מְלָאכָא, וְלֹא מְמָנָא
 אַחְרָא, דְּאִינוּן אַקְרוּן אֵל נִכְר. וְדָא הוּא דְאָמַר מִשָּׁה,

(שמות לג) אִם אֵין פְּנִיךָ הוֹלְכִים אֶל תַּעֲלֵנוּ מִנֶּה. הֲדָא הוּא דְכִתְיֵב, יי' בְּדָד יִנְחֵנוּ. הוּא בְּלַחֲדוּי, וְאֵין עֲמוּ אֶל נִכְר. זְכָאָה חוֹלְקִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּבַר עֲמָהוֹן, (בְּיִשְׂרָאֵל) הָכִי עָלֵייהוּ פְּתִיב, (תהלים קלה) פִּי יַעֲקֹב בָּחַר לֹו יְהִי יִשְׂרָאֵל לְסִגּוּלָתוֹ, וְכִתְיֵב, (שמואל א יב) פִּי לֹא יִטּוֹשׁ יי' אֶת עַמּוֹ וְגו'. מֵאֵי טַעְמָא לֹא יִטּוֹשׁ ה' אֶת עַמּוֹ. בְּעֵבוֹר שְׁמוֹ הַגְּדוֹל, בְּגִין דְּהֵאֵי בְּהֵאֵי אֶתְדַבֵּק. וְעַל דָּא לֹא יִשְׁבּוֹק לֹון קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּבַכַל אֶתְר דְּאֵינֹנוּ שְׂרִיין, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲמָהוֹן כְּמָה דְּאֹקִימָנָא.

(דברים לב) לֹו חֲכָמוּ יִשְׁכִּילוּ זֹאת. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כָּל הַנִּי קָרְאֵי דְהֵכָא, אוֹכְחֵי אֵינֹנוּ, דְּאוֹכַח לְהוּ מִשֶּׁה לְיִשְׂרָאֵל, בַּר תְּהוּא שְׁמָא קְדִישָׁא, דְּגִלִּי בְּשִׁירוֹתָא דְּמַלּוּי. אָמַר רַבִּי אַבָּא, וְאֶפִּילוּ מַה דְּאוֹכַח לְיִשְׂרָאֵל, בְּכֻלָּא דְּשְׁמָא קְדִישָׁא הוּא, דְּלִית מְלָה בְּאוּרֵייתָא דְּנִפְיָק מִכְּלָלָא דְּשְׁמָא קְדִישָׁא. דְּאוּרֵייתָא כָּלָא שְׁמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵינֹנוּ.

וְהַנִּי קָרְאֵי יְדִיעָאן אֵינֹנוּ. אַבְל בְּגִין דְּשְׁמָא (דף רצ"ט ע"א) דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רָשִׁים בְּהֵאֵי פְּרֻשָׁתָא, אֲצִטְרִיכְנָא עַד הַשְׁתָּא. וְהֵכָא הָא פְּתִיב, לֹו חֲכָמוּ יִשְׁכִּילוּ זֹאת, זֹאת וְדֵאֵי, וְהָא בְּכְמָה אֶתְר אוֹקִימָנָא הֵאֵי, דְּאֵי יִשְׂרָאֵל יִנְדַעוֹן הֵאֵי, אֵיךְ זֹאת אֶחֱידָא בְּדִינּוּי לְאֶתְפְּרָעָא

מִן חֵי־בִיָּא, יִבְיָנוּ לְאַחֲרֵיתָם, וַיִּסְתְּמֵרוּ לְמַהוּי בָּהּ. כִּמָּה
דְּכַתִּיב, (איוב ב) וְאַרְצָן מִתְּקוּמָמָה לוֹ.

דְּבַר אַחַר לוֹ חֲכָמוּ יִשְׁכִּילוּ זֹאת. דְּאִיְהִי מִתְּקַשְׂרָא בְּהוּ
בִישְׂרָאֵל, כַּד נִטְרִין פְּקוּדֵי אֹרִיִּיתָא, וַיִּתְּבִין עֲמָה
בְּשָׁלָם, יִנְדְּעוּן דְּסִיִּיעֵתָא דְּהָאִי זֹאת עֲמָהוּן, לְאַתְּפָרְעָא
מִשְׁנֵאִיהוּן. וַיִּשְׂרָאֵל דְּאִינּוּן זְעִירִין בִּינֵי עֲמָמִיא, יִנְדְּעוּן,
אִיכָּה יִרְדּוּף אַחַד אֶלְפָּה וּשְׁנַיִם יִנְיִסוּ רַבָּבָה. וּמֵאֵן גָּרִים
לְהוּ. הָאִי זֹאת, דְּהוּ בְּהוּ בְּשָׁלָם, כַּד עֲבַדִּין פְּקוּדֵי
אֹרִיִּיתָא. וְלְעֵלְמִין לָא אֶתְעַדִּי מִנִּיְהוּ, לְמַעַבְדַּ לְהוּ
נִוְקָמִין.

(דברים לב) אִם לָא כִּי צוּרִם מְכָרִם וַיִּי' הַסְּגִירִם. מֵאִי טַעְמָא
כִּי צוּרִם מְכָרִם. בְּגִין צוּר יִלְדָּךְ תִּשְׁמִי, דְּתִקְוֹנִין לָא
שְׂרָאן כְּדָקָא יָאוֹת בְּאַתְרֵיהוּ. אִם לָא כִּי צוּרִם מְכָרִם.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה דָּא אֲבָרְהָם, כִּמָּה דְּאֹקִימְנָא, דְּאָמַר
אֲבָרְהָם יִתְחַיִּיבּוּן יִשְׂרָאֵל בְּגָלוּתָא, וְלֹא יִיעֲלוּן בְּגִיְהֵנָם
דְּתִרִין אֵלִין גָּלוּתָא וְגִיְהֵנָם, לָא יִסְבְּלוּן יִשְׂרָאֵל. וְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא אֶסְתַּכֶּם עַל יְדוּי, דְּכָל זְמָנָא דִּי יַחֲוּבוּן
יִשְׂרָאֵל, יִפְלוּן בְּגָלוּתָא, וַיִּשְׁתַּעֲבְדוּן בְּהוּ שְׁנֵאִיהוּן. וּבְגִין
כֶּף, צוּרִם מְכָרִם וְדָאִי, וַיִּי' הַסְּגִירִם, וְאֶסְתַּכֶּם עַל יְדוּי.
תַּנְיָא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵאִי טַעְמָא אוֹכַח לְהוּ מֹשֶׁה
בְּהָאִי שִׁירָה הַכִּי, בְּגִין דְּאִינְהוּ זְמִינִין לְמִיעֵל

לְאַרְעָא, וְלֹא־שָׂרִי בִּינֵייהוּ שְׂכִינְתָא, וּבְגִין כֶּךָ אוֹכַח לְהוּ
עַל הָאִי.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, בְּתַרִּי אַתְרֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא זְמִין
לְאוֹכַחָא לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל, וְחֲדָאן אוֹמוֹת הָעוֹלָם. חַד
דְּכַתִּיב, (הושע יב) וְרִיב לֵיִי עִם יְהוּדָה וְלִפְקוּד עַל יַעֲקֹב
כְּדָרְכֵי וְגו'. שְׁמַעִין אוֹמוֹת הָעוֹלָם חֲדָאן, אֲמַרִּי, הַשְׁתָּא
יִשְׁתַּצוֹן מִעַלְמָא, כַּד חָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְאִינּוֹן
חֲדָאן, מַה כְּתִיב בְּתַרִּיהּ. בְּפִטְן עָקֹב אַתְּ אַחֵי וְגו'. כַּד
שְׁמַעִין, אֲמַרִּין, דָּא הוּא תְּשׁוּבָה.

לְאַתְתָּא דִּיהוּה לָהּ קִטְטָה בְּבִרָה, אֲזִלַּת לְמִקְבִּיל עָלֶיהָ
דִּינָא, חֲמָאֵת לְדִינָא דְאִין נַפְשִׁין. מִנֵּי־הוּ
לְאַלְקָאָה, לְצִלְבָא, לְאוֹקְדָא, אֲמַרְה וְיִי מַה אַעֲבִיד מִן
בְּרָא. כַּד סִיִּים דִּינָא, אָמַר לְהֵיבָא אִינְתוּ, אִימָא, מַה
אַעֲבִיד לָךְ בְּרִיךְ, אֲמַרְה קוּבְלָנִי, עכ"מ.

(דברים לב) יִמְצָאֵהוּ בְּאֶרֶץ מִדְבָּר וּבְתֵהוּ, וְדָאִי לְבַתֵּר עֶבֶד
לְכָל אִינּוֹן קְלִיפִין, דִּיהוֹן כְּלָהוּ מִשְׁתַּעֲבָדִין לֵיהּ. עַד
הָכָא הָוָה כְּתִיב בְּהָהוּא סְפָרָא, דְּקִרְטָנָא אֲסִיָּא לְבַתֵּר הָוָה
רְשִׁים בְּהָאִי קָרָא, כָּל נְטוּרָא דְאַצְטְרִיךְ אֲסִיָּא חֲפִים
לְמַעַבְד לְמַרְע דְשָׁכִיב בְּבִי מַרְעִיהּ, בִּי אֲסִירִי דְמִלְכָא,
לְמַפְלַח לְמַאֲרִי עַלְמָא.

דְּכַד אֲזִיל אֲסִיָּא חֲפִים לְגַבִּיָּהּ, יִמְצָאֵהוּ בְּאֶרֶץ מִדְבָּר

וּבִתְהוֹ יְלִיל יְשִׁימוֹן, מֵרַעִין דְּשִׁרְיִין עָלֶיהָ, אֲשַׁכַּח לִיה
 בְּאַסִּירוֹ דְּמִלְכָּא. אִי תִימָא הוּאִיל וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (ס"א
 פְּקִיד) יִפְקוּד לְתַפְשָׂא לִיה, דְּלֹא יִשְׁתַּדַּל בַּר נָשׁ אֲבַתְרִיה.
 לָאוּ חָכִי, דְּהָא דָּוִד אָמַר, (תהלים מא) אֲשִׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל
 וְגוֹ', דָּל תְּהוּא דְּשָׁכִיב בְּבֵי מְרַעִיה. וְאִי אֲסִיא חֲפִים הוּא,
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב לִיה בְּרַכָּאן, לְהֵהוּא דִּישְׁתַּדַּל
 בֵּיה.

וְהֵהוּא אֲסִיא, יִמְצָאֵהוּ בְּאַרְצָן מַדְבָּר, בְּבֵי מְרַעִיה שְׁכִיב.
 וּבִתְהוֹ יְלִיל יְשִׁימוֹן, דְּאִינּוֹן מְרַעִין דְּחֻקִּין לִיה.
 מֵאִי אֲצֻטְרִיךְ לִיה לְמַעַבְד. יְסוּבְּנָהוּ יְסוּבְּ סְבוּת, וְיִיתִי
 עֲלוּת, בְּגִין דְּיִמְנַע מִנִּיה אִינּוֹן מְלִין דְּנִזְקִין לִיה. יִקִּיז
 לִיה, וְיִפִּיק מִנִּיה דְּמָא בִּישָׂא. יְבוּנְנָהוּ יִסְתַּכַּל וְיִבִּין תְּהוּא
 מְרַעָא מְמָה הוּי, וְיִסְתַּכַּל בְּגִין דְּלֹא יִתְרַבִּי עֲלוּי, וְיִמְאָךְ
 לִיה. לְבַתַּר יִצְרְנָהוּ כְּאִישׁוֹן עֵינּוּ, בְּגִין דִּיהָא נָטִיר כְּדִקָּא
 יָאוּת, בְּאִינּוֹן מְשָׁקִי, בְּאִינּוֹן אֲסוּוֹתָא דְּאֲצֻטְרִיכוּ לִיה,
 וְלֹא יִטְעִי (ס"א מִינִיּוּדוּ) בִּינִיּוּהוּ. דְּאֶלְמְלִי יִטְעִי, אֲפִילוּ בְּמִלְה
 חַד, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חָשִׁיב עַל תְּהוּא אֲסִיא, כְּאֶלוּ
 שְׁפִיךְ דְּמָא וְקַטְלִיה.

בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי, דְּאָף עַל גַּב דְּתְהוּא בַּר
 נָשׁ אִיהוּ בְּבֵי אֲסִירִי דְּמִלְכָּא, וְאִיהוּ אֲסִיר בְּבֵי
 אֲסִירִי, דִּישְׁתַּדַּל בַּר נָשׁ עָלֶיהָ, וְיִסִּיעַ לִיה לְאַפְקָא לִיה

מִבֵּי אֲסִירִי. וְהוּהוּ אָמַר הָכִי. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִן דִּינִין
 דְּבָנֵי עֲלָמָא לְעִילָא, הֵן לַמּוֹת הֵן ^(דף רצ"ט ע"ב) לְשָׂרוּשֵׁי, הֵן
 לְעֵקוֹר, הֵן לְעֵנוֹשׁ נְכָסִין, וְלֹאֲסוּרִין. מֵאֵן דִּיאֲתַחְזִי
 לְעֵנוֹשׁ נְכָסִין, נִפְּל בְּבֵי מַרְעִיָה, וְלֹא יִתְּסִי, עַד דִּיתֵן כָּל
 מַה דִּיאֲתַגְזֹר עָלֶיהָ. כִּיּוֹן דִּיאֲתַעְנֵשׁ בְּמִמוּנִיָה, וְיִהִיב כָּל
 מַה דִּיאֲתַגְזֹר עָלֶיהָ, אֲתִסִּי, וְנִפְּק מִבֵּי אֲסִירִי. וְעַל דָּא
 אֲצִטְרִיךְ לְאַשְׁתַּדְּלָא עָלֶיהָ דִּיתֵן עוֹנְשֵׁיהָ וַיִּפּוּק.

מֵאֵן דִּיתַחְזִי לְשָׂרוּשֵׁי, יִתְּפֹסוֹן לֵיהּ, וְיִהִיב לֵיהּ בְּבֵי
 אֲסִירִי, עַד דִּישְׁתַּרְשׁ מִכָּלָא. וְלִזְמַנִּין דִּישְׁתַּרְשׁ
 מִשְׂיִיפִי, אוּ מַחַד מַנְיִיָהוּ, וְלִבְתַּר יִפְקוֹן לֵיהּ מִבֵּי אֲסִירִי.
 מֵאֵן דִּיתַחְזִי לַמּוֹת, הָכִי הוּא, דְּאִילוּ יִתֵּן כָּל כּוּפְרָא, וְכָל
 מִמוּנָא דְעֲלָמָא לָא יִשְׁתַּזִּיב.

וְעַל דָּא אֲצִטְרִיךְ לְאַסִּיא חַפִּים, לְאַשְׁתַּדְּלָא עָלֶיהָ, אִי
 יָכִיל לְמִיָּהֵב לֵיהּ אֲסוּתָא מִן גּוּפָא, יָאוּת. וְאִי לָאוּ,
 יִתֵּן לֵיהּ אֲסוּתָא לְנִשְׁמַתִּיָהּ, וְיִשְׁתַּדַּל עַל אֲסוּתָא
 דְּנִשְׁמַתָּא. וְדָא הוּא אֲסִיא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִשְׁתַּדַּל
 עָלֶיהָ בְּהֵאִי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, עַד הַשְּׁתָא לָא שְׁמַעְנָא מֵאַסִּיא דָּא,
 וּמִסְפָּרָא דָּא. בַּר מְזַמְנָא חֲדָא, דְּאָמַר לִי טִייעָא
 חֲדָא, דְּשָׁמַע לְאַבוּי, דְּאַסִּיא חַד הָוה בְּיוֹמוּי, דְּכַד הָוה
 מִסְתַּפֵּל בְּבַר נֶשׁ, כַּד אִיהוּ בְּבֵי מַרְעִיָה, הָוה אָמַר, דָּא

חַי וְדָא מֵת. וְהוּוּ אֲמַרִין עָלֶיהָ דְּהוּא זַכָּאָה קְשׁוּט, דְּחִיל
 חֲטָאָה. וְכָל מַה דְּלֹא יִכִּיל (אצ"ל למזבן) לְמַדְבֵּק מַה
 דְּאֲצַטְרִיךְ, אִיהוּ הָוָה קִנְי, וְיִהִיב מְדִילִיהָ. הָוָה אֲמַרִין,
 דְּלִית חֲפִים בְּעֵלְמָא כְּגִינְיָה. וּבְצִלוֹתֶיהָ הָוָה עֶבֶיד יִתִּיר,
 מִמָּה דְּהָוָה עֶבֶיד בִּידוּי. וּכְדָדְמִי לָן, דָּא הָוָה הֵהוּא אֲסִיא.
 אֲמַר הֵהוּא טַיִיעָא, וְדֵאִי סְפָרָא דִּילִיהָ בִּיּדֵי אִיהוּ, דְּקָא
 יִרִיתְנָא מֵאֲבִי אֲבָא, וְכָל מְלוּי דְּהֵהוּא סְפָרָא, כְּלָהוּ
 אֲתֵיִסְדּוּן עַל רִזִין דְּאֹרִייתָא, וְרִזִין סְתִימִין אֲשַׁכְּחָנָא
 בֵּיהּ, וּמְלִין דְּאֲסוּתָא סְגִיאִין, דְּאִיהוּ אֲמַר דְּלֹא יֵאוּת
 לְמַפְעַל לֹון, בַּר (א) אִיהוּ דְּחִיל חֲטָאָה.

וְאִינּוּן מִמָּה דְּהָוָה עֶבֶיד בְּלָעָם, דְּהָוָה לְחִישׁ לְחִישִין עַל
 מְרַע, וְהָוָה אֲמַר בְּפּוּמוּי וְאֲתִסִּי מִיַּד. וְכָלְהוּ בְּרִיר
 לֹון בְּהֵהוּא סְפָרָא. וְאֲמַר, דָּא אֲסוּר, וְדָא מוּתַר לְמֵאן
 דְּדְּחִיל חֲטָאָה. בְּגִין דְּמְרַעִין סְגִיאִין אֲמַר, דְּתִלְיִיא
 אֲסוּתָא דְּלֵהוּן, בְּלְחִישׁוּ דְּפּוּמָא. וְאִינּוּן מְסִטְרָא דְּנַחֲשׁ,
 וּמְנֵהוּן מְסִטְרָא דְּקֶסֶם. וְכָל אִינּוּן דְּאֲסוּר לּוּמַר בְּפּוּמָא,
 וְאֲסוּר לְמַעַבַּד בְּעוּבָדָא, הָוָה אֲמַר. עַד דְּאֲשַׁכְּחָנָא עַל
 מְרַעִין יְדִיעָאן דְּאֲצַטְרִיךְ לּוּמַר כֶּךָ. וּלְנִדְוִי בְּנִדְוִי
 וּבְשִׁמְתָא, עַל הֵהוּא מְרַע. וְאִיהוּ תְּוֹהָא סְגִי לְגַבְּן.
 תְּדִי רַבִּי אֲלַעְזָר, וְחֵדוּ חֲבַרְיָא. אֲמַר רַבִּי אֲלַעְזָר, אִי
 הֵהוּא סְפָרָא הָוָה לְגַבְּן נְחִמִי מַה אִיהוּ אֲמַר. אֲנָא

אִמְסַר בְּמִסְרָהּ, עַל מְנַת לְאַחֲזָאָה לְבוּצִינָא קְדִישָׁא.
וְתַנְיִנֵן, אִמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הֵהוּא סְפָרָא הָוָה בְּיַדִּי תְרִיסַר
יְרַחִי, וְאַשְׁכַּחנָא בֵּיהּ נְהוּרִין עֲלָאִין וְיִקְרִין. כַּד מְטִינָא
לְאֵינֹן רִזִּין דְּהוּה מְבַלְעִים תְּוֹהֵנָא.

יּוֹמָא חַד לְחִישָׁנָא בְּאַתְרַּ חַד, וְהוּוּ אַתְוּוֹן סִלְקוֹן וְנַחְתָּן.
עַד דַּחְמִינָא בְּחַלְמָא, וְאִמַר לִי, מַה לָּךְ לְמִיעַל
בְּתַחוּמָא דְּלֹא דִילָךְ, וְלֹא אֶצְטְרִיךְ לָךְ. אַתְעַרְנָא,
וְאַבְאִישׁ קַמָּאי, עַל רִזִּין סְתִימִין דְּהוּוּ תַמְן. שְׁדַרְנָא
לְהֵהוּא יוֹדָאי, וְרַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה שְׁמִיָּה, וְיַהֲיִבְנָא
לִיָּה סְפָרָא.

וּבְרִזִּין דְּבַלְעִים אֶשְׁכַּחנָא, מֵאֵינֹן שְׁמַהֲן דְּמִלְאָכִין דְּשִׁדְר
לִיָּה בְּלָק, וְלֹא הוּוּ מְסַתְּדָרֵן עַל תְּקוּנֵיהוּ כְּדִקָּא
יָאוּת. אֲבַל כַּמָּה זִינֵי אֶסּוּוֹתָא אֶשְׁכַּחנָא בֵּיהּ, דְּקָא
מְתַתְּקֵנִי עַל תְּקוּנֵי אֹרִייתָא, וְרִזִּין סְתִימִין דִּילָּהּ.
וְחַמִּינָא דְּאֵינֹן בְּחַסִּידוּתָא. וְצְלוּתִין וּבְעוּתִין לְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. וְאִי תִימָא, דְּהוּה עָבִיד אֶסּוּוֹתָא בְּפִסּוּקֵי
אֹרִייתָא, אוּ בְרִזִּין דְּאֹרִייתָא. חַס וְשָׁלוֹם. אֶלָּא הָוָה
אִמַר רִזִּין דְּאֹרִייתָא, וְעַל הֵהוּא רָזָא אֶפִּיק רִזִּין
דְּאֶסּוּוֹתָא, דְּלֹא חַמִּינָא כְּהֵהוּא גּוּוּנָא לְעֲלָמִין. אִמִּינָא
בְּרִיךְ רַחֲמָנָא, דְּאַחֲפִים לְבְנֵי נָשָׂא מַחֲכַמְתָּא דְּלַעֲיָלָא.

וּמֵאֵינֹן מְלִין דְּבַלְעִים נְסִיבְנָא, וְחַמִּינָא בְּהוּ דְּלֹא הָוָה
בְּעֲלָמָא חֲפִים בְּחַרְשִׁין כְּגִינֵיָּה. אִמִּינָא, בְּרִיךְ רַחֲמָנָא

דְּבַטֵּל מֵעֲלָמָא חֲרָשִׁין, דְּלֹא יִטְעוּן בְּנֵי נְשָׂא מִבְּתַר
 דְּחִלְתָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִתְבַּרְךְ וַיִּתְעַלָּה שְׁמוֹ אֲמֵן.

(ע"כ). (מכאן חזור לפרשת בלק, אמר רבי אלעזר, בלעם חייבא, מאן קטיל ליה וכו', דף

קצ"ג ע"ב)

בְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אֲמֵן וְאֲמֵן יְיָ לְעוֹלָם אֲמֵן וְאֲמֵן.

נעתק מספר זוה"ק הנדפס בליוורנו ע"י הגאון החסיד חיד"א זצ"ל

ישמח חיים

חדא"י נפשאי הנה אשור"ר ארש בלבנון ספר"א נהר שפיר"א דאתא מכלל יופי נקי מכל
 דופי תהלתו בפי כל בשר, יום ליום יביע. צדיקים יראו וישמחו וישרים יעלוזו. אלו הן
 הגוליי"ן, גילת ורנן תתענג בדשן נפשם, האי דישנ"א. ולשונם תמהר לדבר צחות בשבח
 המגיע. איכו השתא יהבי רבנן עינייהו ומכווני דעתייהו הלא ברז"י שפ"ר התקונים מפני
 בירורי המדו"ת, פועלי אמת וצדק. מפני שהכ"ל יפה, הוד לטובה וגם נצח לצפירת
 תפארה, בגבורות ישע רב חסד בחכמה, ובתבונה ודעת דתנו רבנן באימ"ה רבה וקל זיע.
 ושבחא אתיא ממיל"ה מדב"ר קד"ש, לקול תתו מעורר אהבה והשפי"ע בצחצחות ברומי
 עלמא עילאה, ונהרו"ת המושכין ביום טוב אבות על בנים. כי שם צוה ה' הברכה ערוכה
 בכ"ל כמסלת שדה אשר ברכו ה' יורש עש"ר ארי"ה הוא דרביע. הדור אתם ראו חזו
 שמ"ש מנהו הבריק ברקאי דבר חדש חידשו סופרים חכמים הזהירו בכ"ל, ומראה יאי
 ויאי כז"הר הרקיע. גם אשור"ר נלוה עמם, נסחי דווקני ובריא נהורין. סדרי בירורין הוו
 זהירין, מאימתי קורין. ויצא אל הדבר"ת ועלה יפי"ע. בכל הרואה זאת לפנים דפוס
 קושטנטינא במעלו"ת אח"ז משובח ומפואר, הא איכא כמה שני דפרי"ס ויהללוהו
 בשערים כי השב"ע השביע:

ואולם הנה זה בא הרב הר"ש בוזאגלו זלה"ה שדי ביה נרגא בשנותו את טעמו, מצמיח
 חסיר חליף יתיר אף מפקיע. עבר עובדא ושינה רוב הגהות דפוס קושטנטינא וזהרו
 מוכיח מידע ידיע. ובנסחו זהר מנטובה דבק לאהבה ודין גרמ"א אשר חשב שמגיה דפוס
 קושטא שינה מדעתו ופירושא אתמר מדויל ידיה והיטב חרה לו תוקע ומריע. ולדבר
 הזה יסלח, כי אני בעניי ידעתי מאן ניהו מר המגיה ולא הרים ידו, רק אשר מצא בנסחי
 גדולי ישראל ולהאי מילתא שבחו רבנן כי שיח וכי שיג לו, מומחה ופקיע.

איכו השתא מחזקינא טייבותא למע' המגיהים אשר על עומדם יעמודו בשינויי הרש"ב
 ונסחי הרמ"ז בכ"י לברר אוכל לדון ולהכריע. והלא מראש הודעתי דזמנין דמשכחת
 איזה הגהה מאי"ן באת מיני קטניו"ת כמו עשב מזריע. ויברך דוד הוא הקטן לגומרה של
 תורה ברוך אל ההודאות ומרומם על כל ברכה ותהלה בזמירות נריע.

בקול תודה (לפ"ק) לעושה נפלאות למופת ולאות האל למושעות כי אלהים יושיע. יאר

פניו אתנו ויאיר עינינו בתורתו תורת חיים: